

EF

Sayı Issue 4 | Eylül-Ekim September-October 2015 | www.yes.org.tr
By Ajak Fik, Kikim ve Fikim ve Fikim
At monthly meetings, Culture and Literature

BİR GÜNEŞ PANOSU SELÇUKLULAR

A SUN PANEL: THE SELJUQS

AVRUPA'NIN KADERİNİ DEĞİŞTİREN ADAM: FATİH

FATİH: A MAN WHO CHANGED
THE DESTINY OF EUROPE

100
YILIN SESİ
TÜRKÇE
BAYRAMI

Uzman Gözüyle

EFES'İN SIRRI

THE SECRET OF EPHESUS WITH AN EXPERT EYE

MİLPUS'LA

DÜNYADA KEŞFEDECEK ÇOK YER KAÇIRILMAYACAK ÇOK FIRSAT VAR

VakıfBank MilPlus ile uçak bileti alımlarınızda
Worldpuanlarınız kat kat değerli, üstelik ücretsiz
seyahat sigortasından Lounge'a, yurt dışı
kampanyalarından Asistans Hizmeti'ne
kadar size özel ayrıcalıklar
MilPlus'ta

SMS

Kart başvurusu için;
MILPLUS yaz,
TC kimlik numaranı
5724'e gönder.

LOUNGE
HİZMETİ

KAT KAT DAHA
DEĞERLİ WORLDPUAN

YURT DIŞI
AYRICALIKLARI

ÜCRETSİZ SEYAHAT
SİGORTASI

KEYİFLİ
ALİŞVERİŞ

ASİSTANS
HİZMETLERİ

YAŞAMINIZI
KOLAYLAŞTIRIN

Detaylı bilgi ve kampanya şartları için: www.vakifkart.com.tr'yi ziyaret ediniz.

444 0 724 | vakifkart.com.tr

VakıfBank

Burası Sizin Yeriniz

ER

Sayı Issue 4 | Eylül-Ekim September-October 2018 | www.yes.org.tr
Bis. Adres: TIR, KÖKler ve Râhberler Parkı
Bis. Adres: Konya, Konya ve Râhberler Parkı
Bis. Adres: Konya, Konya ve Râhberler Parkı

Kayıp Türk
Sanatı ÇENGİN
İçinde
THE LOST TURKISH ART
REVEALED IN
THIS YEAR

BİR GÜNEŞ PANOSU SELÇUKLULAR
A SUN PANEL: THE SELJUKS

AVRUPA'NIN KADERİNİ
DEĞİŞTİREN ADAM: FATİH

FATİH: A MAN WHO CHANGED
THE DESTINY OF EUROPE

Uzman Gözüyle

EFESİN SIRRI

THE SECRET OF EFESUS WITH AN EXPERT EYE

Turkey
Discover
the potential

Avrupa'nın
En İyi Havayolu

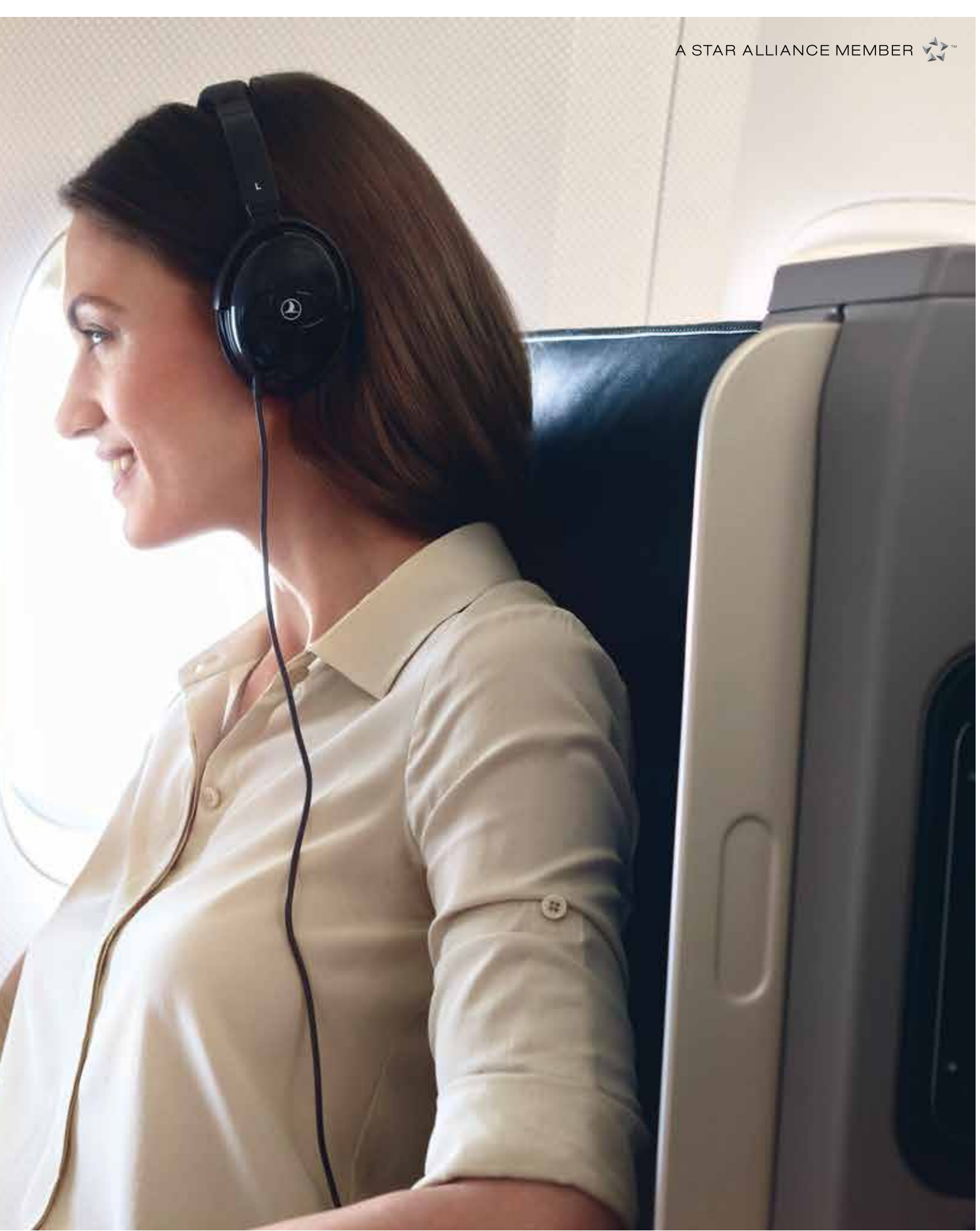
SKYTRAX TARAFINDAN **5 YIL** ÜST ÜSTE
AVRUPA'NIN EN İYİ HAVAYOLU SEÇİLDİK.

TURKISHAIRLINES.COM

Skytrax Passenger Choice ödülleriinde Avrupa'da 2015 yılının en iyi havayolu seçildi.

A STAR ALLIANCE MEMBER

DÜNYA DAHA BÜYÜK.
K E Ş F E T.

**TURKISH
AIRLINES**

14

GÜNDEM AGENDA

- Doğu'nun Merkezine Seyahat
Journey to the Centre of the East
- Yanık Saraylar 50. Yaşında
'Burnt Palaces' at its 50th Anniversary
- Harikalar Diyarında Bir Gün
A Day in Wonderland

DOSYA FILE

- Efes - Elbette Ki Dünya Kültür Mirası!
Ephesus – Surely, a World Culture Heritage!
- Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk Kadını
The Turkish Woman: From the Ottomans to the Republic
- Toplu Taşımayla Zamanda Yolculuk
Time Travel with Public Transportation

40

46

SANAT ART

- Boşluğa İşaret Bırakmak:
Baksı Müzesi
Leaving a Mark in Emptiness: The Baksı Museum
- Bir Güneş Panosu:
Selçuklular
A Sun Panel: The Seljuks

88

SEYAHAT TRAVEL

- Gri Kapaklı, Yeşil Sayfali Kitap; Tahran
Grey Covered, Green Paged Tehran...

Yunus Emre Enstitüsü

İKİ AYLIK DİL, KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ
Bi-monthly Magazine of Language, Culture and Literature

Eylül - Ekim 2015 September - October 2015 Sayı Issue 4

Yunus Emre Vakfı Adına Sahibi
Publisher on Behalf of the YEİ
Yunus Emre Enstitüsü Başkanı
Yunus Emre Institute Chairman
Prof. Dr. Hayati Develi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Responsible Editor
Dr. Şaban Çobanoğlu

Genel Yayın Yönetmeni
Editor in Chief
Selçuk Karakılıç

Yayın Danışmanı
Counselor of Publication
Dr. Melike Günyüz

Yayın Kurulu
Publication Committee
Prof. Dr. M. Fatih Andı
Prof. Dr. Turan Karataş
Doç. Dr. Mustafa Balcı
Nazife Şişman
Hüseyin Su

Yönetim Yeri
Management Location
Yunus Emre Enstitüsü
Atatürk Bulvarı No: 11
Ulus, Ankara

İletişim Contact
E-mail: iletisim@yee.org.tr
Faks/Fax: +90 312 309 16 15

Yapım
Production

cube
medya

Cube Medya Yayıncılık Tanıtım
Organizasyon Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.

Genel Koordinatör
Coordinator
Ömer Anıcı

Grup Direktörü
Manager
Mustafa Özkan

Yayınlar Koordinatörü
Publications Coordinator
Melih Uslu

Sanat Yönetmeni
Art Director
Cüneyt Mert

İş Geliştirme
Business Development
Sadık Şener

Editörler
Editors

Hanife Çelik (İçerik Yöneticisi/Content Manager)
Zeynep Delav (Kültür-Sanat/Culture&Art)
Merve Ay (Aktüel/Actual)
Mahmut Gediz (Fotoğraf/Photograph)
Hatice Han Er (İngilizce/English)
Fatma Cihan Akkartal (Redaksiyon/Copydesk)

Grafik-Tasarım
Graphic-Design
Merve Aktaş

Yönetim Yeri
Management Location
Dumankaya İkon A2/85 Örnek Mah.
E. Batanay Sok. No: 14 Ataşehir, İstanbul

İletişim Contact:
info@cubemedya.com
Tel./Phone: +90 216 315 25 00

Baskı, Cilt

Printing
İMAK OFSET

Merkez Mah. Atatürk Cad. Göl Sok. No: 1 Yenibosna
34192 Bahçelievler, İstanbul. Telefon/Phone: +90 212 656 49 97

Yayın Türü
Type of Publication
Global, Süreli/Periodical

.tr dergisinde yayımlanan yazı, fotoğraf ve çizimlerden yayıncının izni alınmadan ve kaynak belirtilmeden tam ya da parça alıntı yapılamaz.

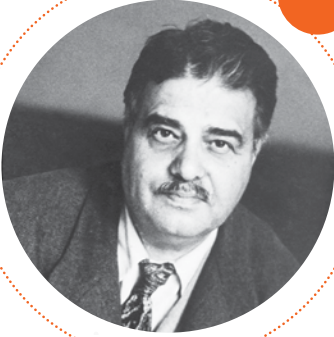
Neither text, photographs nor illustrations from '.tr' magazine may be reproduced either in full or summary without acknowledging the source and without prior permission from the publisher.

ISSN 2149-3170

Savaş tasvirli antik rölyef, Selçuk Efes Müzesi, İzmir (Fotoğraf: Mahmut Gediz)
An ancient relief illustration of war, Selçuk Ephesus Museum, İzmir (Photograph By: Mahmut Gediz)

70

EDEBİYAT LITERATURE

- Köklerinin Üzerinde:
Asaf Hâlet Çelebi
On His Roots: Asaf Halet Çelebi
- Selim İleri ile Sinemasal
Güzergâh
Cinematic Route with Selim İleri

54

RÖPORTAJ INTERVIEW

- Kayıp Türk Sazı
Çeng'in İzinde
In Trace of the Lost Turkish Instrument 'Çeng'

Tahran Yunus Emre Enstitüsü
Tehran Yunus Emre Institute

Turkey Culture & Art
Week in Tehran 27 Sep-4 Oct

Tahran'da Türkiye

Kültür-Sanat Haftası

27 Eylül - 4 Ekim

- Türkiye'nin Yeni Sineması
Turkey's New Cinema
- Çağdaş Felsefede Türkiye ve İran Paneli
Turkey & Iran Contemporary Philosophy Panel
- Türkiye'nin Edebiyatı
Turkey's Literature
- Hat Sergisi ve Atölye Çalışması
Calligraphy Exhibition & Workshop Activities
- Yunus Emre Müzik Grubu Albüm Tanıtım Konseri
Concert Promotion of Yunus Emre Band's Album
- Türkiye'de İnsanlık Halleri Fotoğraf Sergisi
The Human Conditions in Turkey Photo Exhibition
- Abdülkadir Meraghi Konferansı ve Konseri
Conference & Concert of Abd al-Qadir Maraghi

MERHABA | Greetings

Prof. Dr. Hayati Develi
Başkan / President

Değerli .tr dergisi okuyucuları,

Nerdeyse 1000 yıldır Anadolu topraklarında yaşıyoruz. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarının devamı olan Türkiye Cumhuriyeti ile büyük bir kültürel mirası korumaya devam ediyoruz. Kültürümüz, Anadolu'nun kadim medeniyetlerini de özümsemiş ve içselleştirmiştir.

Türkler 1000 yıl önce yerleştiklerinde Anadolu'da Rumca'dan Ermeniceye çok farklı diller konuşuluyordu. Türkler, bu topraklar üzerinde evrensel bir devlet kurdular; böylece hem Türkçeyi geliştirdiler hem de yerel dilleri koruyarak onların da yaşamasına imkân sağladılar.

Bugün Anadolu'dan Balkanlara ve Orta Doğu'ya uzanan coğrafyada yerel diller yaşamakla birlikte Türkçenin de tesciri devam ediyor. Türkler, etkileşim içinde olduğu milletlerden kelime alarak Türkçeyi zengin ve seçkin bir dil haline getirdikleri gibi, başka milletlere de Türkçeden kelime transferi yaptılar.

Anadolu'nun muazzam medeniyetine sahip çıkan ve bu toprakların kültürel mirasını dünyanın farklı ülkelerine taşımaya çalışan Türkiye'nin kültür kurumu Yunus Emre Enstitüsü, beslendiği kaynaklardan hareketle Türkçenin kadim sesini muhteşem bir gösteriyle kutlamaya hazırlanıyor.

"1000 Yılın Sesi Türkçe Bayramı" ile dünyanın dört bir köşesinde Türkçe öğrenen gençler bir araya geliyor, onların da katıldığı muhteşem bir sahne performansı ile bütün dünyaya Türkiye'den yani medeniyetler başkentinden Türkçe sesleniyoruz.

Yeni projeler geliştirmeye, ülkemizi ve kültürümüzü dünyanın dört bir köşesinde tanıtmak için adımlar atmaya devam ediyoruz. Dilimizi ve kültürümüzü çok uzak diyarlara taşımak için genel ağ üzerinden yayın yapacak bir radyo kurduk: Türkçenin Sesi Radyosu. Radyomuzla hem Türkçe öğretimine yardımcı olacak hem de kültürel değerlerimizi yepyeni diyarlara ulaştıracağız.

Yunus Emre Enstitüsü, gücünü kendi medeniyet temellerimizden almakla birlikte bütün insanlığın meydana getirdiği eserlerden de istifade ederek çalışmalarına devam ediyor.

Daha güzel sayılarda buluşmak üzere, muhabbetle...

Dearest '.tr' readers,

We have been living in the Anatolian lands for almost 1000 years. We continue to protect a great cultural heritage with the Republic of Turkey which is the extension of the Seljuks and the Ottoman Empire. Our culture has also given due importance to the ancient civilisations of Anatolia and has internalised them.

Many languages were spoken in Anatolia, varying from Greek to Armenian, when the Turks had settled 1000 years earlier. The Turks had established a universal state within these lands and thus had developed Turkish as well as protecting the local languages, allowing them to continue their existence. Today, within the lands from Anatolia to the Balkans and to the Middle East, the influence of the Turkish language although the local languages have turniweel. The Turks had adopted many words from those nations they had been in interaction with and had thus created Turkish into a richer and outstanding language, while also transferring words from Turkish to those nations.

The Yunus Emre Institute, which lays claim to this great civilisation of Anatolia and attempts to promote the cultural heritage of these lands to the different countries around the world, is now in preparation to celebrate this ancient voice of Turkish with a grand event based on the resources it takes nourishment from. With "The Turkish Festival: The Voice of 1000 Years", many youth from all corners of the world have come together and call out from the capital city of civilisations, from Turkey, to the whole world in Turkish with an astonishing stage performance.

We continue to develop new projects and promote our country and culture to the world with the steps we are taking. We have established a radio network to broadcast our language and culture to far away regions: Radio Turkish Voice. With this radio station, we aim to assist in teaching the Turkish language as well as delivering our cultural values to new lands.

The Yunus Emre Institute attains its strength from the foundations of its own civilisation and continues to undertake its work making use of all humanity's efforts.

See you soon in better issues, sincerely...

Yunus Emre Enstitüsü
Türkisches Kulturzentrum
Köln

Erdal Akkaya ve Jeronimo Maya

ENDÜLÜS'TEN ANADOLU'YA

melodiler

Yer:

Stiftung Dr. Hoch's Konservatorium
Sonnemannstraße 16
60314 Frankfurt am Main

Tarih:

5 Ekim Saat 19:15

Türkisches
Filmfestival
Frankfurt/M.

Selçuk Karakılıç
Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief

Efes, Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri...

Ephesus, The Diyarbakır Fortress and The Hevsel Gardens...

Merhaba

Almanya'nın Bonn şehrinde düzenlenen UNESCO 39. Dünya Miras Komitesi toplantısında, Diyarbakır Surları ile Hevsel Bahçeleri, Dünya Kültür Mirası olarak tescillenmişti. Müjdeli haberi Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Ömer Çelik twitter hesabından, "Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kaydedilmesine karar verildi. Aynı toplantıda Efes dosyamız da görüşülecek. Yüzleri güldürmek için şimdi sıra Efes'te" şeklinde bir açıklama ile duyurmuştu. Bu açıklamadan az sonra Efes Antik Kenti de Dünya Kültür Miras olarak kabul edilince, biz de hem Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri'ne hem de Anadolu'nun en orijinal mekânlarından olan Efes Antik Kentine yer verdik. Doç. Dr. Sabine Ladstätter, "Efes-Elbette ki Dünya Kültür Mirası!" başlıklı yazısında, Efes'in "Filozof Heraklit, Coğrafyacı Artemidor, Hekim Rufus ve Sonarus, geç antik dönem hatiplerinden Maximus gibi entelektüel tarihin önemli isimlerinin ortaya çıktığı Antik Dünya'nın en önemli kentlerinden biri değil, Antik Çağ'ın en önemli kutsal alanlarından biri olduğunu" yazıyor. 1040-1308 tarihleri arasında Anadolu'da hüküm süren Selçuklular, Osmanlı öncesi son büyük Türk - İslam devleti olmanın yanında engin bir medeniyet birikimine de sahipti. Asırlar boyu Anadolu'yu bir güneş gibi aydınlatan Selçuklunun zengin kültürel birikimi, İstanbul'da Türk ve İslam Eserleri Müzesinde "Selçuklular" ismiyle sergilendi. Ömer Erdem, "Bir Güneş Panosu: Selçuklular" başlıklı yazısıyla "Selçuklular" sergisini değerlendiriyor.

Tecrübeli bir belgesel yönetmeni olan Kerime Senyücel ile Osmanlı İmparatorluğu'nun karizmatik ve çok yönlü padişahı olan Fatih Sultan Mehmed'in bilinmeyen yönlerini konuştuk. Senyücel'in yönettiği belgesel, önümüzdeki aylarda Roma Yunus Emre Enstitüsü'nün öncülüğünde Roma'da gösterileceğinin müjdesini verebiliriz.

İkinci röportajımızı ise 17. yüzyılda tarih sahnesinden çekilen "çeng"i yeniden Türk müziğinin gündemine yerleştiren arp sanatçısı Şirin Pancaroğlu'yla gerçekleştirdik. Pancaroğlu, şairlerin sazı ve tasavvufi yönünü anlatıyor. Beşir Ayvazoğlu, "Edebiyatın Çamlıca'sı"nı, Selim İleri Bizans'tan Osmanlı'ya, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e çok renkli ve ahenkli bir hayatın yaşandığı Samatya ve çevresini, Cihan Aktaş ise "Gri Kapaklı, Yeşil Sayfalı Kitap: Tahrân"ı yazdı. Kitap ve sinema tanıtım yazılarımızla birlikte Yunus Emre Enstitüsü'nün gerçekleştirdiği faaliyetlerin de ilginizi çekeceğini düşünüyoruz.

Daha güzel sayılarda buluşmak üzere, saygılarımla...

Greetings

The Diyarbakir Fortress and Hevsel Gardens were registered as World Cultural Heritage Sites during the UNESCO 39th World Heritage Committee Meetings held in the city of Bonn in Germany. The good news had been delivered by the Minister of Culture and Tourism, Mr. Ömer Çelik via twitter as he stated: "The Diyarbakir Fortress and Hevsel Gardens have been added to the UNESCO World Heritage List. As a result, the heritage sites in Turkey has now reached 14. The Ephesus will also be discussed within the same meeting. Now it is Ephesus's turn to put a smile on our faces". Once the Ephesus Ancient City was added to the World Cultural Heritage List after a short time following this statement, we also decided to explore both the Diyarbakir Fortress and Hevsel Gardens as well as the most original sites of Anatolia, the Ephesus Ancient City. In her article titled "Ephesus-Surely, A World Cultural Heritage!", Associate Professor Sabine Ladstätter states the following: "one of the most important cities of the Ancient world home to the most important intellectuals of history such as Philosopher Heraclitus, Geographer Artemidorus, Doctors Rufus and Sonarus, and Maximus, one of the Late Antiquity Orators, but also had become one of the most holy places during the Ancient Era." The Seljuks, which ruled Anatolia between 1040-1308, possessed an immense reservoir of civilisation as the final Turkish-Islamic State before the Ottomans. The rich cultural accumulation of the Seljuks, which had enlightened Anatolia for many centuries, was exhibited at the Turkish and Islamic Works Museum in Istanbul with the title "The Seljuks: The Witnesses of 1000 Years". Ömer Erdem, who evaluated the "Seljuks" exhibition in his article titled "A Sun Panel: The Seljuks". We spoke with Kerime Senyücel, the director about this documentary. Kerime Hanim explores Fatih Sultan Mehmed, the charismatic and multitiered sultan of the Ottoman Empire, from his unknown perspectives. I would also like to inform you that the documentary will be screened in Rome with the organisation of the Rome Yunus Emre Institute. Our second interview was arranged with the Harp Musician, Şirin Pancaroğlu on the instrument "Çeng", which was withdrawn from the scenes of history during the 17th century. Pancaroğlu explained the instrument from the aspects observed by the reed of the poets and sufism. In the article "The Çamlıca of Literature", Beşir Ayvazoğlu speaks of the adventures of our literary figures who lived in Çamlıca. Selim İleri too speaks of the colourful and harmonious life from the Byzantine to the Ottomans and Ottomans to the Republican Era; at the Samatya and its surroundings. Cihan Aktaş has written "Grey Covered, Green Paged Tahrân". As well as our promotion articles on books and cinema, we believe that the activities held by the Yunus Emre Institute will also draw your attention.

Looking forward to meeting you in future issues, respectfully...

KONSER/CONCERT

İLHAN İREM

Popüler Türk müziğinde yarım asra yakın bir zamandır adından söz ettirmeyi başaran deneyimli sanatçı, nadir olarak verdiği, her biri farklı konseptlerdeki konserlerden birine daha çıkıyor. Albüm çalışmalarını sürdürdüğü halde popüler kültüre ait ortamlarda görünmeyi tercih etmeyen sanatçı, konserlerinde düşsel bir atmosfer oluşturmaya çalışıyor.

5 EYLÜL, 21.00
HARBIYE CEMİL TOPUZLU AÇIKHAVA
SAHNESİ, İSTANBUL

İLHAN İREM

The established artist, who has gained great attention for the past fifty years in Turkish pop music, will be on stage once again with his unique concept concerts. Despite choosing not to appear in popular culture environments, the artist who simultaneously maintains his album efforts, is known to form an dream like atmosphere with his concerts.

5 SEPTEMBER, 21.00
HARBIYE CEMİL TOPUZLU STAGE, ISTANBUL

YEMEN BLUES

Yemen'in gizemli topraklarından gelen ezgileri groove, funk, mambo ve deep soul gibi müzikal tarzlarla harmanlayan grubun vokalinde Ravid Kahalani yer alıyor. Oldukça zengin ve geniş bir coğrafyaya yayılmış bir palet üzerinde yepyeni renkler oluşturmaktan çekinmeyen ekip, performanslarında perküsyon, ud, düdük ve yaylı çalgıları ustalıklı kullanıyor.

Sahnede hem romantik hem de son derece eğlenceli bir tempo yakalamayı başaran grup, izleyicilerini adeta bir zaman makinesi gibi geçmiş ve gelecek arasında yolculuğa çıkarıyor.

15-17 EKİM
HAYAL KAHVESİ, İSTANBUL

The group that blends groove, funk, mambo and deep soul into its songs with melodies from the mysterious lands of Yemen, is accompanied by the vocal artist Ravid Kahalani.

The musical group, which does not abstain from forming new colours on the palette spread out over a rich and expansive geography, uses percussions, ud, pipe and stringed instruments in a masterly manner. The group takes its audience on a journey between the past and present with its skillful capacity of attaining both a romantic and entertaining tempo during its concerts.

15-17 OCTOBER
HAYAL KAHVESİ, ISTANBUL

OSMANLI'DAN BUGÜNE TÜRK MÜZİĞİ

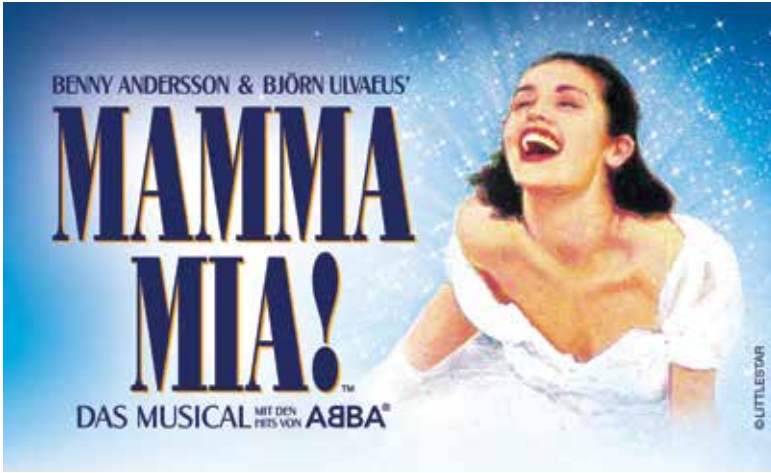
Osmanlı döneminin geleneksel müziğinin çağdaş Türk bestecilerine etkisi konulu bu özel konser, müzik severlerle buluşuyor. CRR Senfoni Orkestrası'nın vereceği konser öncesi fuaye alanında, Şef Rengim Gökmen'in katılımıyla, "Geleneksel Osmanlı Müziği'nin Cumhuriyet Dönemi Türk Bestecileri Üzerindeki Etkisi" konulu bir söyleşi gerçekleştirilecek.

4 EKİM, 20.00
CRR KONSER SALONU, İSTANBUL

TURKISH MUSIC: FROM THE OTTOMANS UNTIL TODAY

This special concert that aims to explore the influence of traditional Ottoman music on modern Turkish artists will be on stage for music lovers. The conductor Rengim Gökmen will be holding a commune session at the entrance hall of the venue titled "The Influence of Traditional Ottoman Music on the Republic-Era Turkish Composers" as part of the concert to be given by the CRR Symphony Orchestra.

4 OCTOBER, 20.00
CRR CONCERT HALL, ISTANBUL

MAMMA MIA!

20 yıldır 50 milyondan fazla insan tarafından izlenen ve dünyanın dört bir yanında hayranlar kazanan dev müzikal bir kez daha İstanbul'da. Sophie'nin düğününden önce babasını bulmaya çalıştığı eğlenceli maceraları kostüm şovlarıyla sahneye taşıyan etkinlik, efsane grup ABBA'nın hafızalara kazınan şarkılarıyla ayrıcalık kazanıyor. www.zorlucenterpsm.com

20 EYLÜL - 4 EKİM
ZORLU PSM, İSTANBUL

The famous musical, which has been watched by more than 50 million people over a period of 20 years in all corners of the world, explores the adventures of Sophie in search of her father before her wedding with costumed performances and with the privilege of experiencing the songs of the legendary group of ABBA. www.zorlucenterpsm.com

20 SEPTEMBER - 4 OCTOBER
ZORLU PSM, ISTANBUL

MAGICAL SONGS

Türk sanat müziğinin önde gelen isimlerinden biri olan Emel Sayın, *Aşkın Sihirli Şarkıları* adlı konser projesiyle hayranlarının karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Çeşitli sahne performansları eşliğinde yapılacak etkinliğe, sürpriz konukların da dâhil olması bekleniyor.

24 EKİM, 21.00
MEB ŞURA SALONU, ANKARA

Emel Sayın, one of the most famous names in Turkish classical music, is preparing to appear before her fans with a concert project titled 'The Magical Songs of Love'. Many guest musicians are also expected to appear at the event that will take place with various stage performances.

24 OCTOBER, 21.00
MEB SURA HALL, ANKARA

ATA&TURKA SHOW

Komedi filmleri ve tek kişilik gösterileriyle tanınan Ata Demirer, bu kez müzisyen yönüyle sahne alıyor. Küçük yaşlardan itibaren müziğe olan yeteneğini keşfeden sanatçı, 1991 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü'nü kazandı. 2014 yılında *Alaturka* adlı bir albüm çıkaran Demirer, konserlerini renkli gösterilerle zenginleştiriyor.

17 EYLÜL 21.00
HARBIYE CEMİL TOPUZLU AÇIKHAVA SAHNEİ, İSTANBUL

Ata Demirer, who is known for his comedy movies and single stand up performances, takes the stage this time with his musician identity. The artist, who has discovered his talent in music at a young age, had entered Istanbul Technical University State Conservatory Faculty of Turkish Music in 1991. Demirer, who released an album titled 'Alaturka' in the year 2014, enriches his shows with sensational performances.

17 SEPTEMBER, 21.00
HARBIYE CEMİL TOPUZLU STAGE, ISTANBUL

SERGI/EXHIBITION

YAZ

Farklı ülkelerden sanatçıların yağlı boyadan kağıt işlerine, fotoğraftan heykele uzanan geniş bir teknik yelpazedeki eserleri "Yaz" adlı karma sergide buluşuyor. Sergide temsil edilen sanatçılar arasında Macaristan'dan Flóra Borsi; ABD'den Bert Stern; Almanya'dan Elvira Bach, Detlef Waschkau, Ruth Biller ve Herbert Mehler; İran'dan Ahad Saadi ve Türkiye'den Ekin Su Koç, Gazi Sansoy, İbrahim Örs, Ercan Yılmaz, Bilal Hakan Karakaya bulunuyor.

9 EYLÜL'E KADAR ART350, İSTANBUL

SUMMER

The works of many artists from different countries, from oil painting to paperwork, from photography to sculpture, will be collected under an collective exhibition titled "Summer". Some of the artists at the exhibition include Flóra Borsi from Hungary, Bert Stern from the USA, Elvira Bach, Detlef Waschkau, Ruth Biller ve Herbert Mehler from Germany, Ahad Saadi from Iran and Ekin Su Koç, Gazi Sansoy, İbrahim Örs, Ercan Yılmaz, Bilal Hakan Karakaya from Turkey.

UNTIL 9 SEPTEMBER ART350, İSTANBUL

KATI OLAN HER ŞEY

The Museum of Modern Art'ın (MoMA) desteğiyle başlatılan YAP İstanbul Modern: Yeni Mimarlık Programı, genç mimarlara geniş bir bahçede geçici bir yapı tasarlama fırsatı sunuyor. New York'ta başlayan program, İstanbul'un yanı sıra Santiago (Şili), Seul ve Roma'daki önemli sanat merkezlerinin de dâhil olduğu uluslararası bir ortaklıkla yürütülüyor. Projedeki tasarımlar, bir yandan bölgede binaların geometrilerini birbirleriyle çarpıştırarak kaotik bir biçime sokarken, diğer taraftan ziyaretçileri kentin sıcaklığına karşı muhafaza ediyor.

15 KASIM'A KADAR İSTANBUL MODERN

ALL THAT IS SOLID

YAP Istanbul Modern: Young Architects Programme that was initiated with the support of The Museum of Modern Art (MoMA), provides the opportunity for young architects to design a composition to be exhibited temporarily in its garden. The programme, which begun in New York, is undertaken in international corporation with other art centres in Santiago, Seoul and Rome as well as Istanbul. The designs within the project embed the geometric forms of buildings causing a chaotic structure while also protecting the visitors from the heat of the city.

UNTIL 15 NOVEMBER İSTANBUL MODERN

UFUK HATTI

Elgiz Müzesi, teras sergilerinin yedincisini ziyarete açtı. Gökdelenlerin arasında etkileyici bir görsellik sunan sergide, dört farklı kuşaktan 34 sanatçı bir araya geliyor. Birçok farklı malzemeden oluşan sanatsal figürler, Elgiz'in terasında görülebilir. www.elgizmuseum.org

7 KASIM'A KADAR BEYBİ GİZ TERAS MASLAK, İSTANBUL

SKYLINE

Elgiz Museum has opened its doors to its seventh terrace exhibitions. The exhibition, which provides an impressive visuality from amongst the skyscrapers, will be displaying the works of 34 artists from four different generations. The artistic figures formed from different materials can be visited at the terrace of Elgiz. www.elgizmuseum.org

UNTIL 7 NOVEMBER BEYBI GİZ TERRACE MASLAK, İSTANBUL

ARTINTERNATONAL

Dünyanın önde gelen modern sanat galerilerini bir araya getiren fuar, üçüncü yılında yine ünlü sanatçıların çok konuşulacak işlerini sergiliyor. Ziyaretçilerine Andy Warhol'dan Jan Fabre'e, Banksy'den Damien Hirst'e birçok ismin işlerini görme şansı sunan etkinlik, toplumlar arasında evrensel bir bağ kurmayı amaçlıyor.

5-6 EYLÜL HALIÇ KONGRE MERKEZİ, İSTANBUL

The exhibition, which brings together the most prominent modern art galleries of the world, is once again displaying the works of famous artists with its third organisation. The event, which provides the opportunity to see the works of many artists including Andy Warhol, Jan Fabre, Banksy, Damien Hirst, aims to establish a universal connection between societies.

5-6 SEPTEMBER HALIC CONGRESS CENTRE, ISTANBUL

14. ULUSLARARASI İSTANBUL BİYENALİ

"Tuzlu Su: Düşünce Biçimleri Üzerine Bir Teori" başlığı ile düzenlenen bienalde, farklı ülkelerden gelen 80'in üzerinde sanatçının eserleri yer alıyor. Bienalde, müzelerin yanı sıra özel konutlar, dükkanlar ve bahçelerin de aralarında bulunduğu 30'dan fazla mekânda gezilebilecek. Etkinlik, 8 bin 500 yıl önce bir su kanalı olarak açılmış dar ve kavisli bir fay hattı olan İstanbul Boğazı'ndan Bizans prenslerinin sürgün edildiği Büyükkada'ya kadar uzanıyor. www.14b.iksv.org

5 EYLÜL - 1 KASIM İSTANBUL

14th INTERNATIONAL ISTANBUL BIENNIAL

'The biennial titled, Salt Water: A Theory of Thought Forms', includes the works of more than 80 artists from various countries. Museums as well as private residences, stores and gardens amongst the 30 different venues will be open to visitation at the biennial. The event begins from the Istanbul Bosphorus; a narrow and arched water tunnel formed 8500 years ago at the Istanbul Bosphorus, extending out to Buyukada, where the princes of Byzantine were banished. www.14b.iksv.org

5 SEPTEMBER - 1 NOVEMBER ISTANBUL

BİSİKLET TUTKUSU

Bisiklet: İki Tekerlek Üzerinde Taşınan Tutku adını taşıyan sergi, bisikletlerin yıllar içerisindeki değişimine ışık tutan koleksiyonu ile dikkat çekiyor. Koleksiyonda, ilki 1870'lerde üretilmiş olan ve çok ender bulunan farklı marka ve modellerdeki bisikletler yer alıyor. İki tekerlekli bisikletlerin dengede duramayacağına inanılan zamanlardan kalma üç ve dört tekerlekli bisikletlerin de bulunduğu nostaljik parçalarla tarih adeta tekrar canlanıyor. www.rmk-museum.org.tr

3 EKİM'E KADAR RAHMI KOÇ MÜZESİ, İSTANBUL

BICYCLE PASSION

The exhibition titled Bicycle: Passion Carried on Two Wheels, draws attention with its collection on the changes bicycles have endured over the years. The collection consists of many bicycles including the first that was produced during the 1870s as well as other rare models and brands. History comes back alive with the nostalgic pieces of two-wheeled bicycles as well as bicycles with three and four wheels from times when it was believed two-wheels were impossible to keep one's balance on. www.rmk-museum.org.tr

UNTIL 3 OCTOBER RAHMI KOC MUSEUM, ISTANBUL

BAŞLIKLAR Titles

- Antalya Film Festivali Başlıyor! Antalya Film Festival Begins!
- Doğu'nun Merkezine Seyahat Journey to the Centre of the East
- Türkiye'nin En Büyük Su Altı Müzesi Açıldı Turkey's Largest Underwater Museum Opens
- Harikalar Diyarında Bir Gün A Day in Wonderland
- Yanık Saraylar 50. Yaşında 50th Anniversary of 'Burnt Palaces'
- Diyarbakır UNESCO ile Taçlandı Diyarbakır Crowned with UNESCO

ADATEPE'NİN BİLGİ DEPOSU

Taş Mektep

Adatepe's Gold Mine of Knowledge: The Stone School

1999'dan bu yana Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı Adatepe köyünde bilgi ve kültür atölyelerine devam eden Taş Mektep, sonbaharı dopdolu bir programla karşılıyor.

The Stone School, which has been undertaking its information and culture workshops in the village of Adatepe within the district of Ayvacık - Çanakkale since the year 1999, is once again welcoming autumn with a replete programme.

Zeytin ağaçlarının bilgeliği ile çevrili tarihi bir köy Adatepe. Edremit Körfezi'ne tepeden bakan oksijen yüklü bu yerleşim, Assos'a 30, Troya'ya ise sadece 70 kilometre mesafede bulunuyor. Tarihte Sokrat'tan Aristo'ya pek çok filozofu yetiştiren bu coğrafya, bugün de bilgi üretip dağıtmaya devam ediyor. Tıpkı Kaz Dağları'nın eteklerindeki Adatepe köyünde, terk edilmiş eski bir ilkokul binasında hizmet veren Taş Mektep'te olduğu gibi...

Burada felsefeden tarihe, bilimden sanata, seramik tasarımından ekmek yapımına kadar onlarca farklı alanda seminer ve atölye çalışmaları düzenleniyor. Taş Mektep, bilginin olabilecek en verimli şekilde aktarımı için bir olanak yaratırken, yeni deneyimler ve dostluklar için de bir alternatif oluşturmayı hedefliyor.

Kanun Sanatçısı Tahir Aydoğdu, 3-6 Eylül tarihleri arasında birbiriyle bağlantısı yokmuş gibi görünen iki olgu üzerinden müzik ve fizik tartışması yapacak.

Adatepe is a historical village surrounded with the wisdom of its olive trees. This oxygen-charged settlement that looks down upon the Edremit Gulf, is only 30 kilometres from Assos and 70 kilometres from Troy. These lands that has brought up many philosophers like Socrates and Aristotle continue to produce and circulate knowledge. Just like it is at The Stone School that provides the same service in an abandoned old primary school building at the village of Adatepe located on the mountainside of Mt Kaz... This school organises many seminars and workshops in various fields including philosophy, history, science, art, ceramic design and even bread making. While The Stone School provides an opportunity to relay knowledge in the most fruitful manner, it also aims to form an alternative for new experiences and friendships. Tahir Aydoğdu, the famous zither musician, will be holding a discussion on two seemingly independant factors - music and physics - between the dates of September 3 - 6. The recesses in between will be livened up with the zither concerts of Aydoğdu. Hilmi

➤ Adatepe Taşmektep felsefeden sanat tarihine, tasavvuttan minyatür okumalarına, fotoğraf ve seramik atölyelerine kadar geniş bir yelpazede faaliyetlerini sürdürüyor.

➤ The Adatepe Taşmektep (literally, 'Stone School'), which offers a wide range of activities from philosophy, art history, Sufi mysticism and interpreting miniatures to photography and pottery workshops.

Verilecek aralar ise Aydoğdu'nun kanun dinletileri ile şenlenecek. Bu yıl 79. yaşını kutlayacak, şair ve yazar Hilmi Yavuz 4 - 6 Eylül'de "Edebiyat ve Her şey" üzerine sohbet için dostlarıyla bir araya gelecek.

Türkiye'de fotoğrafın önemli isimlerinden birisi olan Kamil Fırat, 10 - 13 Eylül tarihlerinde "Fotoğrafın Fenomenolojisi" başlıklı bir seminer verecek.

Mustafa Çakılcıoğlu yönetiminde çeşitli ekolojik yaşam dernekleri ve Adatepe köyü sakinlerinin katılımıyla bu yıl üçüncüsü gerçekleştirilecek olan Kışa Hazırlık Atölyesi, 17 - 20 Eylül tarihleri arasında yapılacak. Atölyede Bayramiç'ten getirilen organik buğdayla yapılmış ekmekler taş fırınlarda pişirilecek. Çanakkale tarla domatesinden salça, Adatepeli kadınlarla birlikte biber salçası ile erişte ve tarhana yapıp kış için evlere götürülecek. Cuma pazarından alınan taptaze malzemelerle kurulaacak turşunun sırları paylaşılacak. www.tasmektep.com

Yavuz, who will be turning 79 this year, will also meet with friends for a commune session on "Literature and Everything" between the dates of September 4 - 6. Kamil Fırat, who is one of the forthcoming names in photography in Turkey, will also deliver a conference titled "The Phenomenology of Photography" between the dates of September 10 - 13. Various ecological lifestyle associations under the administration of Mustafa Çakılcıoğlu and the community of Adatepe will also organise the 3rd Winter Preparation Workshops between the dates of September 17-20. The organic wheat brought from Bayramiç will also be used to bake bread in the stone ovens during these workshops. Tomato paste made from the tomato fields of Çanakkale will be prepared together with the women of Adatepe, as well as homemade noodles and sundried soup to be taken to homes in preparation for winter. The secrets to the pickles made from the fresh ingredients bought from the Friday public bazaar will also be shared. www.tasmektep.com

Hilmi Yavuz

Kamil Fırat

Antalya

FİLM FESTİVALİ BAŞLIYOR! Antalya Film Festival Begins!

Türkiye'nin en köklü film festivallerinden biri olan ve 1964 yılından bu yana düzenlenen Uluslararası Antalya Film Festivali bu yıl 18-24 Ekim tarihleri arasında yapılacak.

International Antalya Film Festival, which is one of the long-established film festivals in Turkey and has been organised since the year 1964, will be held between October 18-24 this year.

Her yılın sonbahar mevsiminde gerçekleştirilen Uluslararası Antalya Film Festivali, Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Antalya Kültür Sanat Vakfı (AKSAV) tarafından Antalya Kültür Merkezi (AKM) ve Cam Piramit'te düzenleniyor. Avrupa ve Asya'nın en köklü film festivallerinden biri olan etkinlik, ilk kez 1-10 Ekim 1964 tarihinde yapılmıştı. O yıl yapılan festivalde en iyi film ve en iyi yönetmen ödüllerini *Gurbet Kuşları* adlı film kazanmıştı. Başrollerini Filiz Akın, Cüneyt Arkın ve Tanju Gürsu gibi isimlerin paylaştığı filmin yönetmenliğini ise Halit Refiğ yapmıştı.

Bu yıl 52. kez yapılacak olan bu dev organizasyonun programında uluslararası yarışma bölümü de yer alıyor. 1979 ile 1980 yılları arasında yapılamayan festivalde bugüne dek birçok önemli Türk filmi gösterim şansı bulmuştu. *Muhsin Bey*, *Yengeç Sepeti*, *Tabutta Rövaşata*, *Salkım Hanım'ın Taneleri*, *Uzak*, *Yazı Tura* ve *Yumurta* gibi ödüllü Türk filmlerinin gösterildiği festivalin geçen yılki birincisi ise Yönetmen Kutluğ Ataman'ın *Kuzu* adlı filmi olmuştu. Türkçe ve Almanca olarak gösterilen 87 dakikalık filmde Nesrin Cavadzade ve Taner Birsell de rol almıştı. Ataman, 64. Berlin Uluslararası Film Festivali'nde Uluslararası Sanat ve Deneme Sineması Konfederasyonu (CICAE) Özel Ödülü alan *Kuzu* filmi için "Bu ödülü memleketim Erzincan'a armağan ediyorum" sözlerini kullanmıştı. www.altinportakal.org.tr

International Antalya Film Festival, which is held in autumn every year, takes place at the Antalya Culture Centre (AKM) and the Cam Piramit with the organisations of the Antalya Municipality and Antalya Culture and Arts Association (AKSAV). The festival, which is considered to be one of the established European and Asian film festivals, took place between 1 - 10 October, 1964 for the first time. The awards for best-movie and best-director during that year had been given to the movie, 'Gurbet Kuşları' (Birds of Exile). The movie, in which the famous actress Filiz Akın and actors Cüneyt Akın and Tanju Gürsu had shared appeared, was directed by Halit Refiğ. For the first time this year, an international competition will also take place as part of the festival. The festival, which had not been able to take place between 1979 and 1980, had hosted many prominent Turkish films up until today. Last year, the first prize award had been given to Kutluğ Ataman's movie 'Kuzu' (Lamb) by the festival, which had previously screened many popular movies such as 'Muhsin Bey', 'Yengeç Sepeti', 'Tabutta Rövaşata', 'Salkım Hanım'ın Taneleri', 'Uzak', 'Yazı Tura' and 'Yumurta'. The 87-minutes long movie, which was shown in both Turkish and German, also had given roles to actress Nesrin Cavadzade and actor Taner Birsell. In regard to the movie 'Kuzu' (Lamb), which had received the special award from the Confederation of International Art Cinemas at the 64th Berlin International Film Festival, Ataman had stated the following words: "I would like to dedicate this award to my hometown, Erzincan." www.altinportakal.org.tr

DOĞU'NUN MERKEZİNE

Hanife Çelik

Seyahat

Journey to the Centre of the East

“Doğu’nun Merkezine Seyahat” sergisi gezginlerin 18. yüzyılda başlayan Doğu topraklarına yolculuklarının İstanbul merkezli öyküsünü anlatıyor.

The exhibition “Journey to the Centre of the East” illustrates the Istanbul-centred story of the travellers’ journeys to the Eastern geographies that begun during the 18th century.

Doğu, her zaman Batı açısından ilgi çekici olmuştur. Doğu’nun gizemli ve mistik yönü birçok fanteziye konu olmakla beraber 18. yüzyıldan itibaren Batılı arkeolog, dil bilimci, mimar, tüccar, misyoner ve daha birçok meslek grubundan insan Doğu’ya seyahat etmiştir. Güçlü olanın Doğu olduğu zamanlarda Batının ilgisi korku ve hayranlık ile şekillenirken, Doğu’nun düşüşe geçmesiyle birlikte bu duygular yerini merak ve keşfetme isteğine bırakmıştır.

19. yüzyılda Osmanlı’nın Batı ile

The East has always been intriguing to the West. As the mysterious and mystical aspect of the East has been a topic of exploration for many fantasies, with the beginning of the 18th century many western archeologists, philologists, architects, tradesmen, missionaries and many other people from various fields of work travelled to the East.

During the times when the East was powerful, the West’s interest was being shaped with fear and admiration. However, with the decline of the East, these feelings gave way to curiosity and a need for exploration. Many authors, painters and artists came to Istanbul

ilişkilerinin gelişmesi ile birlikte pek çok yazar, ressam ve sanatçı İstanbul'a gelir. İstanbul aynı zamanda pek çok seyyahın Doğu seyahatinde bir başlangıç noktası olmuştur. Seyyahlar merak ettikleri mistik ve gizemli Doğu ile ilk olarak İstanbul limanında karşılaşmıştır. Dünyaca ünlü Danimarkalı masal yazarı Hans Christian Andersen, Osmanlı İmparatorluğu ziyaretinde ilk olarak gemiden seyrettiği şehri kısaca; "İstanbul, Osmanlıların başkenti, ağaç bakımından çok zengin. Şehirde en çok çınar ve servi ağacı bulunuyor. Çünkü Osmanlılar, çocukları olduğunda çınar, yakınları öldüğünde ise servi ağacı dikiyorlar." diye özetler.

Bu kısa ön bilgilerden sonra konuyla ilgili keyifli bir sergiden bahsedebiliriz. Suna ve İnan Kıraç Vakfı İstanbul Araştırmaları Enstitüsü sergi salonunda düzenlenen, "Doğu'nun Merkezi Seyahat" sergisi de gezginlerin 18. yüzyılda başlayan Doğu topraklarına yolculuklarının İstanbul merkezli öyküsünü anlatıyor. Ekrem Işın ve Catherine Pinguet eş küratörlüğünde gerçekleşen sergi, kitle turizmi ve seyahat kültürünün 1850 ile 1950 yılları arasındaki değişimine odaklanıyor. Sergide, Osmanlı dönemi fotoğrafları ve efemera alanında dünyanın önde gelen koleksiyoncularından biri olan Pierre de Gigord'un koleksiyonundan derlenen, aralarında fotoğraf, kartpostal, afiş, ilan, broşür, yemek menüleri ve objelerin bulunduğu 160 parça civarında eser izleyiciyle buluşuyor.

Gigord'un, özellikle eski İstanbul'a ait kültürel ve kent görsellerini içeren koleksiyonu, meraklılara Osmanlı'nın son dönem ve Türkiye Cumhuriyeti'nin erken dönem manzaralarını sunuyor. Serginin ayrıca Türkçe - İngilizce olarak basılan bir kitabı da bulunuyor. Kitapta Jean-Michel Belorgey, Sophie Bach, Timour Muhidine ve Thierry Zarcone'nun tren yolculukları, gezginlerin kitap tercihleri, turist kimliği ve Avrupalı gezginlerin tarikatlara olan ilgisi üzerine makaleler yer alıyor.

17 Ekim tarihine kadar açık kalacak olan sergi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde, pazar günleri hariç, hafta içi her gün 10.00-19.00 saatleri arasında gezilebilir.

during the 19th century when the relations between the Ottomans and the West were steadily developing. At the same time, Istanbul had become the starting point for many voyagers taking a journey to the East. The voyagers had initially met the mystical and mysterious East at the port of Istanbul. Hans Christian Andersen, the world-renowned fairy tale writer from Denmark, travels to the Ottoman Empire and shortly describes his first impressions of the city that he ponders from the ship as thus: "Istanbul, the Ottoman capital, is abundant in terms of trees. The city mostly has plane and cypress trees. The reason for this is because the Ottomans plant a plane tree once a child is born, and a cypress tree once there is a death in the family."

Let us talk about an interesting exhibition now that we have given a brief background. The exhibition "Journey to the Centre of the East", which is being held at the Suna and Inan Kıraç Foundation Istanbul Research Institute, illustrates the Istanbul-centred story of the travellers' journeys to the Eastern lands that begun during the 18th century. The exhibition co-curated by Ekrem Işın and Catherine Pinguet focuses on the cultural change of mass tourism and travels between the years of 1850 and 1950. As a part of the display, nearly 160 pieces, including photographs, postcards, posters, advertisements, booklets, restaurant menus and various objects, form the showcased collection of Pierre de Gigord - one of the world's leading collectors of Ottoman-era photographs and ephemera.

Gigord's collection, which consists of visual objects reflecting the cultural and urban life of Ottoman Istanbul in particular, offers scenes from the final years of the Ottoman Empire as well as the initial years of the Turkish Republic. The exhibition book has been published in both Turkish and English. There are articles on the train journeys of Jean-Michel Belorgey, Sophie Bach, Timour Muhidine and Thierry Zarcone as well as the book choices of voyagers, and articles in relation to the identity of tourists and the European travellers' interest in sects. The exhibition, which will be open until 17 October, can be visited at the Istanbul Research Institute, Monday through Saturday, between 10.00 – 19.00.

➤ Sergi fotoğraf, kartpostal, afiş, ilan, yemek menüleri ve objeler içeriyor.

➤ Exhibition including photographs, postcards, posters, advertisements, restaurant menus and various objects.

Türkiye'nin En Büyük SU ALTI MÜZESİ AÇILDI

Turkey's Largest Underwater Museum Opens

► Antalya'daki doğal dalış noktalarına bir yenisi eklendi: Bünyesinde toplam 110 eser barındıran Side Su Altı Müzesi, dalış severlerin yeni gözdesi oldu.

► A new natural diving point in Antalya has recently opened: The Side Underwater Museum, which accommodates 110 works of art, has become the new favourite of divers.

Side'ye yapılan su altı müzesinin dev heykelleri, denizin tabanına yerleştirildi. Yükseklikleri altı metreye, ağırlıkları beş tona kadar ulaşan eserlerin Antalya turizmüne önemli katkılar sağlaması bekleniyor. Turistik dalışların merkezi konumuna gelmesi hedeflenen Side Su Altı Müzesi'ndeki heykeller semazen, Kurtuluş Savaşı, Poseidon Tapınağı, deve kervanı ve çiçek bahçesi gibi temalar altında bir araya geliyor.

Antalya'daki savaş batıklarından biri olan Manavgat'taki Amerikan Savaş Uçağı, 1944 yılında Romanya üzerindeki hedefleri bombaladıktan sonra Kıbrıs'taki üssüne dönerken düşen bir uçağa ait. Kaş civarındaki İtalyan uçağının ise neden düştüğü bilinmiyor. Ayrıca Tekirova açıklarındaki Üç Adalar, önemli bir dalış bölgesi. Finike'deki Gök Mağarası mağara dalgıçlarının ilgisini çekiyor. Antalya Körfezi'nin kuzeyindeki Antik Gelidonya Batığı, Tunç Devri'nden kalma.

The huge statues of the underwater museum built in Side has been situated on the bottom of the sea. It is expected that these works of art, which reach a height of six metres and weight of five tonnes, will have a tremendous impact on Antalya's tourism. Side Underwater Museum, which aims to become the centre of touristic diving, consists of works with themes such as Whirling Dervishes, War of Independance, Temple of Poseidon, Camel Trains and Flower Gardens. The American War Plane, an underwater wreck located in Manavgat – Antalya, had crashed into sea while turning back to its base in Cyprus after a bombing mission in Romania in 1944. While the reason as to why the Italian plane crashed into the sea close to Kaş is still unknown. The Three Islands area in the open seas of Tekirova is also an important diving destination. Many cave divers are also interested in the Gok Cavern in Finike. The Wreck of ancient Gelidonya located to the north of the Antalya Gulf dates back to the Bronze Age.

ZİRAAT BANKASI DÜNYADA

ALMANYA FRANKFURT HAMBURG KÖLN HANNOVER BERLİN DUISBURG
STUTTGART MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ** NEW
YORK **İNGİLTERE** LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ** LEFKOŞA
AKDOĞAN YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE KARAKUM KARAOĞLANOĞLU
GAZİMAĞUSA GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ **BOSNA-HERSEK** SARAYBOSNA
TUZLA ZENİCA ILİDZA MOSTAR BİHAC TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA
BRCKO FERHADİJA BUTMİR MAGLAJ LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC
NOVİ GRAD JELAH NOVO SARAJEVO GRACANICA KAKANJ HADZİCİ
SREBRENİK CAZİN DOBRİNJA SREBRENİTSA **KAZAKİSTAN** ALMATI ASTANA
ÇİMKENT **YUNANİSTAN** ATİNA GÜMÜLCİNE RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN**
BAKÜ GENCE NAHÇIVAN **TÜRKMENİSTAN** AŞKABAT DAŞOĞUZ TÜRKMENABAT
MARY **RUSYA** MOSKOVA **ÖZBEKİSTAN** TAŞKENT OPERU YUNUSABAD
BULGARİSTAN SOFYA FİLİBE KIRCAALİ VARNA **IRAK** BAĞDAT ERBİL
GÜRCİSTAN TİFLİS BATUM **SUUDİ ARABİSTAN** CİDDE **İRAN** TAHRAN **KOSOVA**
PRİŞTİNE **KARADAĞ** PODGORİCA **ALMANYA** FRANKFURT HAMBURG KÖLN
HANNOVER BERLİN DUISBURG STUTTGART MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA**
BİRLEŞİK DEVLETLERİ NEW YORK **İNGİLTERE** LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK**
CUMHURİYETİ LEFKOŞA AKDOĞAN YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE
KARAKUM KARAOĞLANOĞLU GAZİMAĞUSA GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ
BOSNA-HERSEK SARAYBOSNA TUZLA ZENİCA ILİDZA MOSTAR BİHAC
TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA BRCKO FERHADİJA BUTMİR MAGLAJ
LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC NOVİ GRAD JELAH NOVO SARAJEVO
GRACANICA KAKANJ HADZİCİ SREBRENİK CAZİN DOBRİNJA SREBRENİTSA
KAZAKİSTAN ALMATI ASTANA ÇİMKENT **YUNANİSTAN** ATİNA GÜMÜLCİNE
RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN** BAKÜ GENCE NAHÇIVAN **TÜRKMENİSTAN**
AŞKABAT DAŞOĞUZ TÜRKMENABAT MARY **RUSYA** MOSKOVA **ÖZBEKİSTAN**
TAŞKENT OPERU YUNUSABAD **BULGARİSTAN** SOFYA FİLİBE KIRCAALİ
VARNA **IRAK** BAĞDAT ERBİL **GÜRCİSTAN** TİFLİS BATUM **SUUDİ ARABİSTAN**
CİDDE **İRAN** TAHRAN **KOSOVA** PRİŞTİNE **KARADAĞ** PODGORİCA **ALMANYA**
FRANKFURT HAMBURG KÖLN HANNOVER BERLİN DUISBURG STUTTGART
MÜNİH NÜRNBERG **AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ** NEW YORK **İNGİLTERE**
LONDRA **KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ** LEFKOŞA AKDOĞAN YAKIN
DOĞU ÜNİVERSİTESİ GİRNE KARAKUM KARAOĞLANOĞLU GAZİMAĞUSA
GÜZELYURT İSKELE GÖNYELİ **BOSNA-HERSEK** SARAYBOSNA TUZLA ZENİCA
İLİDZA MOSTAR BİHAC TRAVNİK GORAZDE BANJA LUKA BRCKO FERHADİJA
BUTMİR MAGLAJ LUKAVAC VOGOSCA VİSOKO KONJIC NOVİ GRAD JELAH
NOVO SARAJEVO GRACANICA KAKANJ HADZİCİ SREBRENİK CAZİN
DOBRİNJA SREBRENİTSA **KAZAKİSTAN** ALMATI ASTANA ÇİMKENT
YUNANİSTAN ATİNA GÜMÜLCİNE RODOS İSKEÇE **AZERBAYCAN** BAKÜ

BİR BANKADAN DAHA FAZLASI

Ziraat Bankası

Diyarbakır

UNESCO İLE TAÇLANDI

📷 Melih Uslu

Diyarbakır Crowned with UNESCO

**Güneydoğu Anadolu'nun kadim şehrine üst üste iki ödül verildi:
Surlar ve Hevsel Bahçeleri UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alındı.**

The ancient city of southeast Anatolia has consecutively received two awards:

The Historical Diyarbakır Fortress and the Hevsel Gardens have been added to the UNESCO World Cultural Heritage List.

Efes, Hattuşa, Babil ve Ninova gibi insanlık tarihinin görkemli kentleriyle yaşıt olan Diyarbakır, tarih boyunca yaşamın kesintisiz sürdüğü bir şehir olmuş. Asırlarca Anadolu ile Orta Doğu arasında köprü işlevi gören kent, muazzam kültürel birikimini korumak için güçlü surlarla çevrelenmiş.

Kuşbakışı bakıldığında bir kalkan balığının anımsatan surlar, bal rengi taşlarla örülmüş. Başka şehirlerden gelenler şehre rahatça girebilsinler diye sur duvarlarına her biri farklı yönleri bakan dört kapı açılmış.

Burçların dış cephesi şehrin çevresindeki ormanlarda yaşayan aslan, kaplan, boğa, yılan, akrep, yengeç ve çeşit çeşit bitki figürleriyle süslenmiş. Sur duvarları ile Dicle Nehri arası ise bağlık, bahçelik ve bostanlık olarak düzenlenmiş. Şehrin akciğerleri olarak görülen bu yeşil alanlar, zaman içinde Hevsel Bahçeleri olarak anılmaya başlamış. Özetle, UNESCO tacının Diyarbakır'ın kültür hazinelerine çok yakıştığını söylemek gerek.

Diyarbakır, which is as ancient as the grand cities of human history such as Ephesus, Hattusha, Babylon and Nineveh, had served as a continuous settlement area throughout history. The city, which has functioned as the bridge between Anatolia and the Middle East for many centuries, was confined with strong fortresses in order to protect its magnificent cultural accumulation. The city walls, which evokes the image of a turbot fish from a bird's eye view, have been bonded with honey-coloured stones. The city walls have four entrance gates facing different locations for the purposes of making entrance into the city easier. The external facade of the towers have been adorned with the images of lions, tigers, bulls, snakes, scorpions, crabs and various plants that live in the forrests surrounding the city. The area between the city walls and the Tigris River have been arranged as vineyards, gardens and market gardening zones. In time, these green areas that are considered to be the lungs of the city, were called the Hevsel Gardens. In short, we ought to state that the crown of UNESCO fits the cultural treasures of Diyarbakır quite well.

YANIK SARAYLAR

50. Yaşında

50th Anniversary Of Burnt Palaces

Ritimsel anlatımıyla döneminin öykü kalıplarını aşan *Yanık Saraylar*'ın 50. yılı, Türk edebiyatının özgün ismi Sevim Burak okumak için iyi bir vesile.

The 50th anniversary of the book 'Burnt Palaces', which soared beyond the ordinary literary templates of its time with its peculiar rhythmic narration, is a perfect opportunity to read the distinctive name of Turkish literature, Sevim Burak.

Tiyatro, roman, anı ve mektup gibi türlerde eserleri bulunan Zeliha Sevim Burak (1931-1983), daha çok öykücü kimliği ile tanınır.

Edebiyat akımlarının hiçbirinin içinde yer almayıp kendi dilini oluşturmaya çalışan yazarın öyküleri bilinç akışı tekniğinin yetkin örnekleri olarak kabul edilir.

Afrika'da geçirdiği iki yıl dışında bütün hayatını İstanbul'da geçiren yazarın ilk öykü kitabı *Yanık Saraylar*, 1965 yılında basılır. Yazar, öyküde sıradanlıktan uzak, alabildiğine görsel ve yoruma açık bir yol izler. Eserlerini kaleme aldığı kağıtları evindeki çiçekli perdelere iğneleyip kalanları yerlere yayarak çalıştığı bilinen Sevim Burak, günümüz öykücülüğüne ışık tutacak sıra dışı bir atmosferin yazarı olarak tanınır.

Yazarın en önemli yapıtları arasında gelen *Yanık Saraylar* ise 50. yaşı nedeniyle özel bir baskıyla raflarda.

Zeliha Sevim Burak (1931–1983), who has many works in many genres like theatre, novels, memoirs and letters, is mostly known for her storyteller identity. The author, who was never involved in a peculiar literature movement and instead attempted to form her own unique style, is known for using the stream of consciousness technique in her short stories. The author, who has spent her whole life in Istanbul except for two years in Africa, published her first novel 'Burnt Palaces' in the year 1965. In this short story collection, the author follows a path distant from ordinariness, pushing the limits visually and leaving room open for interpretation. Burak, who is known to have pinned the notes of papers of her work on the flowery curtains of her home and scattering the rest of her work over the floor, is the author of an extraordinary atmosphere that sheds light to storytelling today. Her book 'Burnt Palaces', which is considered to be one of her masterworks, is back on the shelves as special edition due to its 50th anniversary.

HARİKALAR DİYARINDA

Bir Gün

A Day in Wonderland

► Eskişehir'deki Sazova Bilim, Kültür ve Sanat Parkı, masal şatosu, korsan gemisi, uzay evi, su altı dünyası ve deney merkeziyle unutulmaz anlar vadediyor.

► The Sazova Science, Culture and Art Park in Eskişehir promises an unforgettable experience with its fairy tale castle, pirate ship, space house, underwater world and its laboratory of scientific experiments.

Eskişehir - Kütahya yolu üzerinde bulunan Sazova Bilim, Kültür ve Sanat Merkezi bir parktan çok daha fazlasını sunuyor. 400 bin metrekare alan üzerine kurulan park, kapılarını ziyaretçilerine 2008 yılında açmış. Çocuklar ve gençler için eğitici - öğretici pek çok unsur barındıran mekân, rahatlıkla bir tam günün geçirilebileceği zenginlikte kurulmuş. Türkiye'deki benzerleri arasında en büyüklerden biri olan Sazova'da, farklı temalara göre düzenlenmiş birçok merkez bulunuyor. Parkın içerisindeki en dikkat çekici yerlerden biri olan Masal Şatosu'na giriş ücretsiz. Şatonun koridorlarını, zemin kattaki dükânları ve seyir teraslarını gezerken insan kendisini Orta Çağ'a ışınlanmış gibi hissediyor. Şatonun gişesinde ise 4-11 yaş aralığındaki çocuklar için düzenlenen turların biletleri satılıyor. Cüzi bir ücret karşılığında Nasrettin Hoca, Midas, Dede Korkut ve Keloğlan gibi kahramanların bulunduğu turlara katılmak mümkün.

The Sazova Science, Culture and Art Centre, located on the Eskişehir - Kütahya highway, offers more than a park. The park, which has been established over an area of 400,000 square metres, opened its doors to its visitors in 2008. The venue, which features of many educational activities for both children and youth, offers activities to spend a whole day. Sazova, which is one of the biggest of its kind in Turkey, includes many centres with different themes.

The Fairy Tale Castle, which is one of the most attention arousing places within the park, is free of charge. One feels like being beamed back to the Middle Ages while touring the corridors, stores and sight terraces of the castle. While tour tickets for children aged between 4 - 11 are sold at the castle booth. It is possible to join the tours of Nasraddin Hodja, Midas, Dede Korkut and Keloğlan for a small fee.

KINDER BOEKEN MARKT

18.10.2015 11:00-17:00

ZUID57: CENTRUM VOOR KUNST & CULTUUR
ZUIDLARENSTRAAT 57 DEN HAAG

GARİP AMA GERÇEK! DOĞA, BİLİM VE TEKNİK

Türkiye'den çocuk kitapları
yazar ve çizerleri

Karagöz ile Hacivat gölge oyunu
Nasreddin Hoca
Keloğlan
Halk oyunları
Bilmeceler ve ödülleri
Sürprizler

RAAR, MAAR WAAR! NATUUR, TECHNIEK EN WETENSCHAP

Kinderboekenschrijvers en illustratoren
uit Turkije

Schimmenspel: Karagöz & Hadjiwat
Nasreddin Hodja
Kale jongen
Volksdansen
Raadsels en prijzen
Verrassingen

www.yee.org.tr

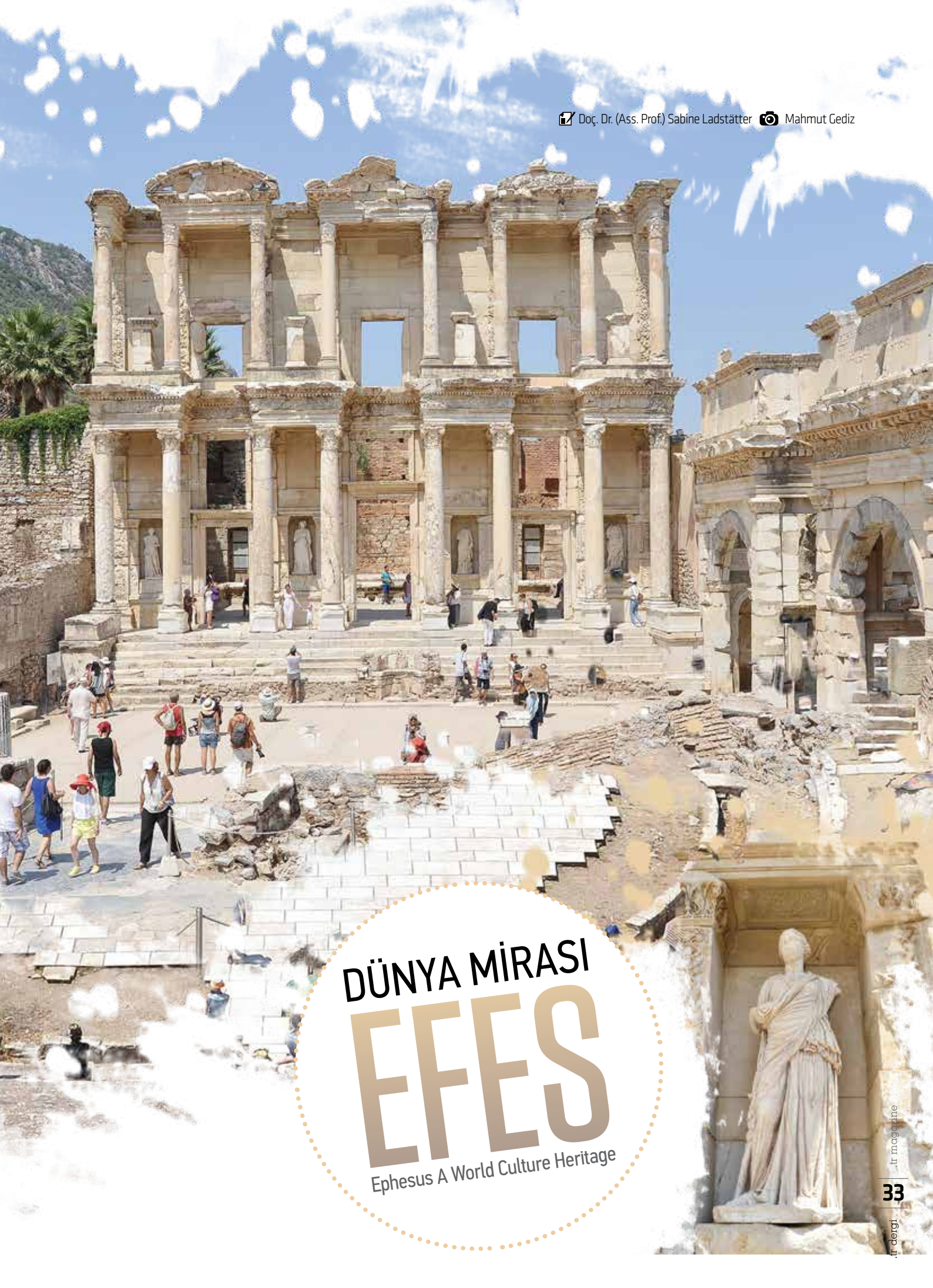

www.Kinderboekenmarkt.nl

BAŞLIKLAR Titles

- Efes - Elbette ki Dünya Kültür Mirası! Ephesus - Surely, a World Culture Heritage!
- Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk Kadını The Turkish Woman: From the Ottoman to the Republic
- Toplu Taşımayla Zamanda Yolculuk Time Travel with Public Transportation
- İstanbul'da Ulaşımın İki Asırlık Tarihi The Two Hundred History of Transportation in Istanbul

DÜNYA MİRASI
EFES
Ephesus A World Culture Heritage

➤ İzmir'in Selçuk ilçesi sınırları içerisinde bulunan Efes Antik Kenti'nin kuruluşu 8 bin yıl önceye uzanıyor.

➤ The Ephesus Ancient City located within the town Selçuk in the city of Izmir was established 8000 years ago.

Efes belki de 20. yüzyıldaki arkeolojik çalışmaların gelişimi ve anıtların koruma uygulamalarının hayata geçirilmesi açısından en etkileyici öğretici örnektir. Efes'in bulunduğu bölge, insanların yerleşim aktiviteleri için adeta önceden belirlenmiştir. Ancak doğal özellikleri ve çevresel etkileri özellikle hızlı bir delta ilerlemesi, çok sayıda deprem, volkanik patlama ve iklim değişiklikleri Efes'in doğasının önemli zorluklarıdır. Bölge insanları tekrar tekrar yerleşim yerlerini başka bir yere taşımak

Ephesus is perhaps the most impressive and insightful example of the implementation of the development and conservation of monuments of archeological works in the 20th century. The region where Ephesus is located seems to have been predetermined to fit the activities of settlement. However, its natural features and environmental influences, speedy delta development, many earthquakes, volcanic eruptions and climatic changes are the crucial strains of the nature of Ephesus. The people of the region had

ve yaşamlarını tehdit eden doğaya karşı önlemler almak durumunda kalmışlardır.

Bu gerilimli alanda sadece Filozof Heraklit, Coğrafyacı Artemidor, Hekim Rufus ve Sonarus, Geç Antik Dönem Hatiplerinden Maximus gibi entelektüel tarihin önemli isimlerinin ortaya çıktığı Antik Dünya'nın en önemli kentlerinden biri değil, ayrıca Antik Çağ'ın en önemli kutsal alanlarından biri de oluşmuştur. Ancak Efes'in daha sonraki önemi ve büyüklüğü, Neolitik dönemde kurulan

been constantly faced with moving their settlement areas to another location for the purposes of taking precautions against nature that threatened their way of life. This region full of tension was not only one of the most important cities of the ancient world home to the most important intellectuals of history such as philosopher Heraclitus, geographer Artemidorus, doctors Rufus and Sonarus, and Maximus, one of the late antiquity orators, but also had become one of the most holy places during the ancient era. However,

► **Büyük Tiyatro'dan Antik Liman'a uzanan, iki yanı sütunlu ve mermer döşeli Liman Yolu (Arcadiane), Efes'in en uzun caddesidir.**

► **The Arcadiane, which extends from the Big Theatre to the Ancient Port and lined with columns on both sides and decked with marbles, is the longest road in Ephesus.**

➤ **Celsus Kütüphanesi'nde kitap ruloları duvarlardaki nişlerde saklanıyordu (solda). Selçuk'taki Efes Müzesi (üstte).**

➤ **The book rolls at the Celsus Library were restored in the niches within the walls (left). Ephesus Museum in Selçuk (top).**

ve sonradan zanaat - ticaret merkezleri haline gelen küçük köylerden başlayarak, Ayasuluk'taki Bronz Çağı merkezi yerleşimine, daha sonra ise yerli ve yabancı unsurları harmanlayan özerk bir kültürün geliştiği Yunan kentlerine kadar uzanan binlerce yıllık değişken kaderi gölgesi altında bırakmıştır.

Kökeni muhtemelen ikinci binlere kadar geri giden ve sadece bir kült merkezi olmayıp aynı zamanda siyasi ve ekonomik gücü temsil eden Efes Artemis Kutsal Alanı'nın buna önemli katkısı olmuştur. Antik dünyanın yedi harikasından biri kabul edilen anıtsal tapınak çok sayıda hacı ve ziyaretçiyi kendine çekmiştir. Temonos'da Kleo-

the most important and great aspect of Ephesus in the following period was how it surpassed the shadows of the variable fate of thousands of years beginning with its establishment of small villages turning into craftsman and trade centres founded during the Neolithic era, to the settlement of Ayasuluk during the Bronze Ages, and later how it blended both local and foreign features creating a self-governing culture extending to the Greek towns. The Ephesus Artemis Temple has had a significant contribution to the fact that this area had a two thousand year history and represented a political and economic power and was not just a cultic centre. The monumental temple, which is considered to be one of the seven wonders of the ancient world,

- **Hadrian Tapınağı.**
- **The Hadrian Temple.**

➤ Efes Antik Kenti'nden mimari detaylar (üstte). Dünyanın yedi harikasından biri olan tapınağa adının veren Artemis Heykeli, Selçuk Efes Müzesi'nde (sağda).

➤ Architectural details at the Ephesus Ancient City (top). The Artemis Statue, which takes its name from one of the seven wonders of the world, is located at the Selçuk Ephesus Museum (right).

patra'nın kız kardeşi Dördüncü Arsinoe gibi seçkin mültecilerin de sığındığı büyük bir iltica alanı bulunuyordu.

Kentin Lysimachos tarafından yeniden kurulması yerleşim tarihi açısından bir dönüm noktası oluşturmuş, ancak büyük bir genişleme ve gelişme ilk olarak Bergama Krallığı idaresi altında başlamış ve Roma İmparatorluk Dönemi'nde de devam etmiştir. Zengin Asya eyaletinin başkenti Efes, bereketli toprakları ve zengin kaynaklara sahip art bölgesi, işleyen liman bağlantısı ile siyasi, ekonomik ve idari bir merkez konumuna gelmiştir. Kamusal inşa faaliyetleri ve özel şahısların bağışları metropolün ihtişamlı görüntüsüne büyük ölçüde katkıda bulunmuş-

has withdrawn many pilgrims and visitors. It also had a massive immigration region for prominent immigrants such as Arsinoe IV, the sister of Cleopatra. The reconstruction of the city by Lysimachus had become a turning point in the history of settlements whereas the great expansion and development as this had began under the administration of the Pergamon Kingdom and continued during the Roman Empire Era. Ephesus, the capital city of the wealthy Asian state, had become the centre of politics, economy and administration due to its prosperous lands, natural resources and active port connections. The public construction activities and donations by individuals had contributed tremendously to the grand

➤ 24 bin kişi kapasiteli Büyük Tiyatro.

➤ The Great Theatre accommodating upto 24 thousand people.

➤ Selçuk'tan Efes'e giden yol üzerindeki Yedi Uyurlar inanç turizminin önemli adreslerinden biri (üstte). Selçuk Efes Müzesi'nde bir büst (altta).

➤ The Seven Sleepers located on the road to Ephesus in Selçuk is one of the important locations of faith tourism (above). A bust in Efes Selçuk Ephesus Museum (below).

lardır. Şehrin elit vatandaşlarının zenginliği ve represantasyon ihtiyaçlarına, başka belgelerin yanında şehrin merkezindeki özel konutlar olan Yamaç Evler, 3. yüzyıldaki depremin ansızın bu refahı sona erdirmesine kadar tanıklık eder.

Geç Antik Dönem Efes'i kendini öncelikli olarak Hristiyanlık dünyası hac yerlerinden biri olarak görmekteydi. Özellikle Johannes Bazilikası, Yedi Uyuyanlar Mezarlığı ile bütün Hristiyan dünyasından gelen çok sayıdaki hacılar için cazibe merkezi olmuştur. Buna ek olarak kent bölgesel, idari ve ticaret merkezi konumunu korumuş ve Akdeniz çevresi ile olan bağlantısı devam etmiştir. Daha önce tahrip edilmiş Artemis Kutsal Alanı bölgesinde ve Ayasuluk tepesinde 14. yüzyılın 2. yarısında Aydınoğulları Beyliği döneminde en parlak devrini yaşayan bir Orta Çağ kenti oluşmuştur. İsa Bey Camii gibi eşsiz bir yapının da aralarında bulunduğu gösterişli yapılar, Batı Anadolu'daki Türk kültürünün bu altın çağının kanıtlarıdır. Eski Efes kentinin ve Ayasuluk'un 17. yüzyılda terk edilmesinde ve Kaystros ovasının yavaş yavaş ıssızlaşmasında iklimsel değişimlerin etkisi olmalıdır.

Tarihsel anlamının yanı sıra Efes, doğal haline bırakılmış kalıntıların yoğun turistik atraksiyona sahip bir arkeolojik

image of the metropolis. The affluence of the city's elite residents and their representation needs as well as the private residences, The Terrace Houses located in the centre of the city, have all witnessed the sudden termination of this affluence with an earthquake during the 3rd century. Ephesus during the Late Antiquity Era had perceived itself to be a pilgrimage location within the Christian world. It had become a centre of attraction for many pilgrims from the Christian world with its sites such as the Basilica of St John and The Seven Sleepers. In addition to this, it was able to protect its status as being the regional, administrative and trade centre and continued its connections with the Mediterranean region. During the Aydinid Dynasty period in the second half of the 14th century, the region including the Artemis Temple and Ayasuluk Hilltops, had become the most prosperous town of the Middle Ages. The flamboyant structures that also include the unique İsa Bey Mosque are evidence of the golden age of the Turkish culture in West Anatolia. It is believed that climate changes in the 17th century had influenced the abandonment of Ancient Ephesus and Ayasuluk, resulting in the slow desolation of the Kaystros valley. Ephesus, as well as its historical significance, is also a striking and insightful example of how the city was transformed from a naturally abandoned ruin into an archeological park efficient in becoming a touristic attraction. With

➤ TÜRKİYE'NİN DÜNYA MİRASLARI

Efes Antik Kenti, 2015 yılının Temmuz ayında Almanya'nın Bonn kentinde düzenlenen UNESCO komitesinin 39. dönem toplantısında alınan kararla Dünya Miras Listesi'ne kabul edildi. Türkiye'den bu listede bulunan yerler şöyle: Efes Antik Kenti (İzmir), Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri, İstanbul Tarihi Yarımada, Göreme Milli Parkı (Nevşehir), Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas), Hattuşa (Çorum), Nemrut Dağı (Adıyaman), Ksanthos - Letoon (Antalya), Hieropolis (Pamukkale), Safranbolu (Karabük), Truva Antik Kenti (Çanakkale), Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne), Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya), Bergama (İzmir), Cumalıkızık (Bursa).

➤ Çevresindeki kültürel unsurlarla birlikte dünya mirası seçilen Efes'e yakın çok sayıda hazine var: Anadolu'daki en eski camilerden biri olan 14. yüzyıl tarihli İsa Bey bunlardan biri.

➤ There are many cultural treasures in the close vicinity of Ephesus that are considered a world heritage site. The İsa Bey Mosque from the 14th century, which was considered to be one of the oldest mosques in Anatolia, is one of these example.

parka dönüşümünü gösteren çarpıcı ve etkileyici bir örnektir de. 19. yüzyıldaki İngiliz ve Avusturya kazıları ile başlamak üzere antik kentin mahalleri ardı ardına açığa çıkarılmış; harabe yaşanabilir ve anlaşılabilir bir hale dönüştürülmüştür. Efes belki de, 20. yüzyıldaki arkeolojik anastylosislerin (bir yapının özgün parçalarının bir araya getirilerek yeniden ayağa kaldırma işlemi) gelişimi, arkeolojik anıtların koruma uygulamalarının hayata geçirilmesi açısından en etkileyici öğretici örnektir. Günümüzdeki kalıntılar tek bir yaklaşıma dayanmamaktadır, aksine mimari denemeler, kolajlar ve mimari eserlerin yeniden ayağa kaldırılmasını kapsayan yıllar içinde gelişmiş bir bütündür. Efes kültürel mirasın ticari amaçlı kullanımı için seçkin bir örnektir. Anıt korumaya, turizm sektörüne ve bilime olan talepler, hedefler ve beklentiler bundan daha farklı olamazdı. Bugün Efes farklı görevleri yerine getirmek zorunda olan büyük bir kazıdır. Bunlar arasında arkeolojik disiplinler arası yürütülen temel araştırma, anıtların korunması, öğrencilerin eğitilmesi, bilgi paylaşımının yanında alan yönetimi ve kalıntıların sunumu da yer almaktadır. Günümüzde her yıl ortalama iki milyon gibi yoğun ziyaretçi trafiğine sahip Efes'te anıtların korunması ve bakımı gitgide daha önemli bir rol oynamaktadır.

the initial archeological excavations by the British and Austrians during the 19th century, the districts of the city had been extricated one by one and the ruins had been transformed into a liveable and understandable location. Perhaps the development of the 20th century archeological anastyloses is one of the most impressive examples of the implementation of protecting archeological monuments as seen in Ephesus. The ruins today cannot be based on a single approach; quite the contrary, it is a whole encompassing its erection with architectural study, collages and architectural works over many years. Ephesus is a distinguished example of the commercial use of a cultural heritage. Requests, targets and expectations in relation to the conservation of monuments, tourism sector and science could not have been any different. Today, Ephesus is a great excavation that is accountable in attaining various responsibilities. These include foundational research in archeological interdisciplinary fields, the conservation of monuments, the education of students, knowledge sharing, and the presentation of its administration and presentation of the sites. The conservation of the monuments and maintenance of Ephesus, which today welcomes approximately two million visitors per year, plays a crucial role.

➤ Turkey's World Heritage

The Ancient City of Ephesus was accepted to be enlisted on the World Heritage List during a decision made by the UNESCO committee 39th term meeting in Bonn, Germany in July, 2015. The following is a list of the sites in Turkey: The Ephesus Ancient City (İzmir), The Diyarbakir Fortress and Hevsel Gardens, Istanbul Historical Peninsula, Göreme National Park (Nevşehir), Divrigi Great Mosque and Hospital (Sivas), Hattusha (Corum), Nemrut Mountain (Adiyaman), Xanthos - Letoon (Antalya), Hieropolis (Pamukkale), Safranbolu (Karabük), Troy (Canakkale), Selimiye Mosque and Social Complex (Edirne), Catalhöyük Neolithic Site (Konya), Bergama (İzmir), Cumalikizik (Bursa).

 Mustafa Özkan

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E

Türk Kadını

The Turkish Woman: From the Ottoman to the Republic

**Onlar hem tarihi hadiselerdeki duruşları
hem de başta sanat ve edebiyat olmak
üzere çalışmalarlarıyla kültür dünyasının
gizli kahramanlarıdır.**

Whether it be with their stand in the face
of historical events or their works in art and
literature, they are the hidden heroes of the
cultural world.

1 9. yüzyıl ve sonrası Osmanlı kadını için söylenecek en güzel nokta hem toplumda öne çıkan kişilikleri ile hem de aile içinde üstlendikleri asil rolleri ile 20. yüzyılın hemen başında ülke savunmasında ölüme yürüyen binlerce genci yetiştiren o vatan ruhunu yetiştiren anneler olmasıdır.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e kadınlar ülke idaresinden sanata, inanç dünyasından spora Türk toplumlarında her zaman büyük roller üstlenmişlerdir. Kuruluşundan itibaren Osmanlı'da kadınlar sarayda hem yönetimdeki önemli hamleleri ile tarihi hadiselerdeki yerlerini alırken başta sanat ve edebiyat olmak üzere çalışmalarlarıyla da kültür dünyasının gizli kahramanlarıdır. Harem dairelerinde aldıkları tedrisatla geleceğin Valide Sultanları, Hasekeleri olan Osmanlı saray kadınları arasında Hürrem Sultan tarihe en çok mal olanlardandır. Hürrem Sultan popüler kültürde bilindiğinin aksine aldığı eğitimle birkaç dil bildiği ve edebiyatla uğraştığı ve saray içi idarede çok etkili olduğu kaynaklarda geçmektedir.

Tanzimat'a giden yolda Osmanlı, içinde bulunduğu siyasi buhranlar ve dış baskıların etkisine rağmen kadınların toplum içindeki ağırlığı azalmamıştır. Kadınlar ailelerin içinde bilge kişilikleri ya da inançlarındaki olgunlukları ile kültür ve tecrübe aktarımında büyük pay sahibidirler. Tanzimat dönemi ve sonrasının öne çıkan Türk kadınlarının başında ise hiç şüphesiz Halide Edip gelir. Milli mücadele yıllarında yaptığı konuşmalarla ülkenin o döneminin önde gelen kadın isimlerinden olan Adıvar, Cumhuriyet'e geçiş sürecinde de yazdığı kitaplar ve politika mücadelesi ile bir kadın olarak kuruluştaki yerini almıştı. Tanzimat'la başlayan çağdaşlaşma hareketi çerçevesinde Türk kadını gerek düşün hayatında gerekse toplumsal sü-

➤ **Halide Edip'ten Fatma Aliye'ye, Şükûfe Nihal'dan Suat Derviş'e pek çok kadın Türk edebiyatına çok önemli katkılarda bulundular.**

➤ **Many women from Halide Edip to Fatma Aliye, Şukufe Nihal to Suat Derviş have all made significant contributions to Turkish literature.**

The most beautiful point to emphasise in relation to Ottoman women of the 19th century and the following years, is their character that surfaced in society as well as their noble roles they took upon within their families in raising and embedding the notion of the motherland in the thousands of young people who walked to their deaths in the beginning of the 20th century. From the times of the Ottoman times until the Republic, women have undertaken many great roles varying from government, art, faith and sports within the Turkish society. Ever since the establishment of the Ottoman Empire, women have taken their status in the historical events due to their crucial moves both within the palace and the administration and have become the hidden heroes of the world of culture with their works in art and literature. Hurrem Sultan was perhaps one of the most forthcoming amongst the Ottoman palace women, who were raised to be the future mother of Sultans with the private lessons knowledge in the Harems. According to resources and contrary to popular culture, Hurrem Sultan was actually a well educated sultan who spoke a few language, was interested in literature and was also influential in the administration within the palace.

Despite the political depressions and external pressures during the Ottoman Empire during its journey towards the Reform Era, the influence of women within society never decreased. Women, during that time, had played a great role as being

► Piyer Loti'nin gözdesi olan zarif ve gizemli Osmanlı kadınları Cumhuriyet döneminde modern silüetlere dönüşüyordu.

► The elegant and mysterious Ottoman women, who were the favourite of Pierre Loti, change into modern silhouettes during the Republican era.

reçlerde kendini göstermeye başladı. Eğitim ve iş hayatında atılan adımlarla birlikte kız çocukları ilk ve ortaokul seviyesinde eğitim görmeye başladılar. Avrupa ile olan ilişkilerinde etkisiyle Avrupalı kadınlar Türk çocuklarına piyano ve benzeri enstrümanlar çalmayı ve başta Fransızca olmak üzere dil eğitimini de vermeye başladılar. Osmanlı kadınından bahsedildiğinde Osmanlı azınlık kadınlarından da bahsetmeliyiz. O dönemin seyyahlarının notlarında Ermeni kadınların Müslüman kadınlar gibi giyindikleri ve hatta peçe ile yüzlerini örttüklerinden bahsedilir.

Tüm bu gelişmelerin etkisiyle ve İkinci Meşrutiyet'in gölgesinde kadınlarla ilgili güncel konular konuşulmaya başlandı. İlk kadın dergilerinin çıkmaya başlaması bu dönemlere denk gelir. Bu dergilerde kadın yazarlarında yer alması sadece tüketen tarafın yükselmediğini, yazı yazan ve üreten kadınında gelişmeye başladığının kanıtıdır. Alınan eğitimlerin sonunda memuriyet ve iş hayatında aktif hale gelen kadınların bu yükselişini, gelmesi yıllardır beklenen Birinci Dünya Savaşı durduracaktır. Türk kadınlarından bahsedeceksek savaş yıllarındaki vatanperver kadınlarımızı da anlatmalıyız. Osmanlı'nın zorla sokul-

the wise figures within their families, as well as their maturity in faith and conveyance of culture and experience.

Without a doubt, Halide Edip is one of the most prominent figures who led the Turkish women during the Reform Era and the period that followed. Adivar, who became one of the most influential women of her era with the speeches she delivered during the National Struggle years, continued to play her crucial part with her books and political struggles during the transformation to the Republican system.

Within the scope of the modernisation of women that was initiated with the Reforms, the Turkish woman figure surfaced both in private lives as well as during social processes. Many young girls started to receive education at primary and high school levels due to the steps taken in education and in the businesses life.

With the influence of the relations with Europe, European women taught Turkish children to play the piano and other similar instruments and also taught languages like French. In discussing Ottoman women, we ought to also take a look at the minority women groups during the Ottomans. In the notes of the voyagers from that era, it is stated that Armenian women dressed like Muslim women and also covered their faces with a niqab.

Pursuant to all of these developments and particularly in light of the Second Constitutional Period, many current issues in regards to women were discussed. The appearance of the first women's magazines were also published during this period. The fact that women were also amongst the authors of these publications does not prove that there was only an increase in the number of female readers but was evidence of the fact that women who were writing and producing were also developing simultaneously. The rising of the status of women, especially as a result of the education received and the active professional lives, would become hindered by the World War I that had been long expected.

If we are to speak about Turkish women, we ought to speak of the patriotic women during the war years. Once the men was sent to the frontlines of the war, in which the Ottomans were forced to enter, the women had to shoulder all of the responsibilities of the home and there had

duğu Birinci Dünya Savaşı'nda erkekler cepheye gittiklerinde evin tüm sorumluluğu üstlenen kadınlar, gerektiğinde cepheye de gitmekten geri kalmadılar. Nene Hatun cephedeki Türk kadınları arasında tarihe not düşülmesi gerekenlerindendir. İsmi günümüzde hâlâ anılan ve ünü ülke sınırları aşan Nene Hatun, vatan müdafaasındaki çabalarıyla bir kahramandır. Şunu çok rahat söylemek mümkün ki bugün bir vatandan bahsediyorsak bu Türk kadınlarının özverileri üzerine kurulmuştur.

VE CUMHURİYET...

Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte sınırları belli olan bir ülke oldu Türkiye. Ülke ve inkılapların hayata geçmesiyle çağdaş Türk kadını öğretmen, avukat, doktor ve daha birçok konumda hayatın içinde yer almaya başladı. İlk Türk kadın pilotumuz Sabiha Gökçen ve sanatçılarımız Afife Jale cumhuriyet döneminin önde gelen Türk kadınlarındandır. Osmanlıdan Cumhuriyet'e Türk kadını hem Osmanlı'nın kuruluşunda Hayme Ana, Cumhuriyet'in kuruluşunda Halide Edip Adıvar gibi güçlü kadın profilleri ile her zamana önde idi. İslamiyet'in kabulü bu durumun üzerine katkıda bulunmuş, kadınlar Türk Müslüman coğrafyasında her zaman değerli katkılarını yapmaya devam etmişlerdir.

➤ Konuyla ilgili derinlikli araştırmalar için Christine Peltre imzasıyla Yapı Kredi Yayınları Özel Tarih Dizi kapsamında yayınlanan Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Kadınlar adlı kitap okunabilir.

➤ In regards to this topic, one may read *Women from the Ottomans to the Republic* by Christine Peltre published as part of the Yapı Kredi Special History Publications Series.

been times when they also went to the frontlines to fight. Nene Hatun is one of the most important figures who is noted down in history. Nene Hatun, who is still remembered today and whose fame also is known overseas, is considered a hero for all of her efforts in the defence of the country. It can be confidently stated that this country has been erected on the self-sacrifices of Turkish women.

AND THE REPUBLIC...

With the establishment of the Republic, Turkey became a country with definite borders. With the implementation of the principles and reforms, the modern Turkish woman was able to take her role in society as a teacher, lawyer, doctor and in many other positions. Our first Turkish female pilot Sabiha Gökçen and our artist Afife Jale are amongst the most prominent Turkish female figures of the republican era. Whether it be during the establishment of the Ottoman or the Republic, strong female profiles such as Hayme Ana and Halide Edip Adıvar were always in the forefronts. The acceptance of Islam had contributed to this fact and women have ever since continued to undertake their valuable contributions to the Turkish and Muslim lands.

✎ Akın Kurtoglu 📷 Ali Bozoglu, Simon Alen Özcengiz

TOPLU TAŞIMAYLA Zamanda Yolculuk

Time Travel with Public Transportation

İstanbul içi ulaşım, şehrin fethedildiği 1453 yılından 19. yüzyıla dek oldukça mütevazı bir seyir izledi. Asıl büyük değişim ise 1820'li yıllardan itibaren başladı.

Istanbul's local transportation has developed quite modestly ever since the conquest of the city in 1453 up until the 19th century. The dramatic changes began since the 1820s.

Toplu taşımacılık anlamında ilk gelişme deniz yolunda yaşandı ve İstanbullular 20 Mayıs 1828'de ilk buharlı vapurla tanıştı. İkinci Mahmud zamanında haricden getirtilen Swift adlı gemiye halk tarafından Buğu adı verildi. O güne ka-

The first developments in terms of public transportation began with sea transports and the Istanbulians met steamed ferries for the first time on May 20, 1828. The exported boat Swift, which had been brought to Istanbul by Mahmud II, was named Buğu (Vapour) by the public. The

dar Boğaziçi'nde, iç limanda ve adalar arasında küçük ölçekli kayıklar marifetiyle gerçekleştirilen taşımacılık hizmeti, Buğu'yla (diğer adı Sür'at) birlikte artık şehir içi deniz ulaşımında köklü bir değişim yaşanacağını ilk sinyalleriydi. İstanbul'da deniz taşımacılığı hizmetinin daha düzenli bir hale getirilmesi amacıyla 1851'de Şirket-i Hayriye İdaresi kuruldu. Marmara sahillerinde ilk vapur, 1852 yılında Hazine-i Hassa İdaresi'nin tasarrufunda hizmete konuldu. Denizde bu gelişmeler yaşanırken, aynı dönemde karada da seyrüsefer anlamında bir takım faaliyetler göze çarpmaktaydı. 1871'de Azapkapı - Beşiktaş arasında ilk atlı tramvayların işletilmesine geçildi. Bu hat kısa bir süre sonra Ortaköy Camii önüne kadar uzatılırken, devamında Eminönü - Yedikule, Eminönü - Topkapı, Karaköy - Şişli, Pangaltı - Tatavla (Kurtuluş), Galatasaray - St. Antoine ve Beyazıt - Fatih eklentileri bunu izledi. Böylece kentin Avrupa yakası, kısa bir süre içinde o dönemin şartlarına göre oldukça gelişmiş sayılabilecek bir tramvay ağına kavuştu.

EN ESKİ 2. METRO

Chemin de Fer Metropolitain de Galata â Pera adıyla ve iki Fransız bankasının ortaklaşa kurdukları kumpanya, Karaköy ile Cadde-i Kebir'in (İstiklal Caddesi) Şişhane ucu arasında, bütünüyle yerin altında işletilmesi planlanan 601 metrelik Tünel'in (füniküler) inşasına başladı. Yaklaşık dört yıl süren çalışmalardan sonra 18 Ocak 1875'de tamamlanan ve dünyanın ikinci yeraltı toplu taşıma sistemi olan Tünel, törenle hizmete girdi. Aynı yıllarda şehrin caddelerinde günümüzün dolmuşları olarak kabul edebileceğimiz "omnibüs"ler görülmeye başladı. 1880'lerin ikinci yarısında Avrupa'dan iki katlı atlı tramvaylar ithal edilerek 20 yıldan fazla bir süre karşılıklı olarak Azapkapı - Ortaköy hattında hizmet verdi. Sirkeci Garı, 1890'da tamamlandı. Haydarpaşa ise 1908'de İstanbul'un ikinci tren garı olarak hizmete girdi. 1911 yılında, Tütüncü Abdüsselam Efendi adındaki bir şahıs tarafından kent dâhilinde İstanbul'un ilk taksileri çalıştırılmaya başlandı. İki otomobille başlayan hizmet giderek genişledi ve günümüzde 18 bin araçlık bir filoya

use of the ferry Buğu (other name was Sür'at – Speed) was the initial sign that there would be some radical changes in local maritime transportations which transportation services in the Bosphorus at the time were being under taken with small row boats between the inner ports and the islands.

The Hayriye Administration was established in 1851 with the purpose of ensuring a more orderly sea transportation service in Istanbul. The first ferry line on the shores of the Marmara Sea was established by the Treasury Administration during the year of 1852. While such changes were being implemented in the sea, there were also some ongoing transportation activities on land. In 1871, the first horse-tramway lines were set up between Azapkapı – Beşiktaş. In a short period of time, this line was extended to the Ortaköy Mosque and further extensions took place between Eminönü – Yedikule, Eminönü – Topkapı, Karaköy – Şişli, Pangaltı – Tatavla (Kurtuluş), Galatasaray – St. Antoine and Bayazid – Fatih. As a result, the European side of the city attained a tramway network that was considered to be quite developed for the conditions of those years.

The Oldest 2nd Underground Subway

A company established by two French banks under the name of Chemin de Fer Metropolitain de Galata â Pera began an underground subway construction between Karaköy and Istiklal Street Sishane that would be called the Tunnel and be 601 metres long. After four years of

➤ 1958 yılında Bahar ve Çiçek Bayramı Şenlikleri nedeniyle Harbiye ile Maçka arasına kurulan kentin ilk teleferik hattı (üstte). Yıl 1981... Elmadağ - Taksim ring hattında çalışmakta olan bir Leyland (altta).

➤ The first cableway line built between Harbiye and Maçka due to the Spring and Flower Festival in 1958 (above). 1981 – a Leyland on the Elmadağ and Taksim route (below)

➤ İstanbul'un ilk üç kapılı otobüslerinden biri (üstte). Şehrin banliyölerine yolcu taşıyan 11-14 kişilik bir minibüs (altta).

➤ İstanbul's three-door bus - one of the only three (above). A minibüs with a capacity of 11-14 persons carrying passengers to the suburbs (below).

ulaştı. İstanbul'da sayıları giderek artan taksilere 1 Ocak 1925 tarihinden itibaren taksimetre takılmasına başlandı. Böylece taksi taşımacılığında standartlaşma anlamında ilk adım atıldı. 1926'da Kadıköy İskelesi - Moda, Kadıköy - Üsküdar ve Kadıköy - Fener Bahçesi arasında özel girişimciler otobüs işletmeye başladı. 1930'da İstanbul caddelerinde ilk kez dolmuşlar çalışmaya başladı. Nisan 1943'den itibaren İETT İdaresi yeni bir filo oluşturarak, giderek genişleyip büyüyen bir otobüs ağı kurdu. 24 otobüsle başlatılan girişim, zaman içinde araç sayısının katlanarak artmasıyla 1950'lerin son demlerinde 140'a ulaştı. Uzun müddet buharlı trenlerle verilen demiryolu hizmeti, çağın gereklerine uyacak şekilde elektrifikasyona geçti ve ilk elektrikli tren 6 Aralık 1955'de Sirkeci Garı - Halkalı arasında çalışmaya başladı. 1959'da Sirkeci - Haydarpaşa arasında denizyoluyla vagon nakleden ilk "tren ferisi" hizmete girdi. Böylece Halkalı ve Gebze tren yolları, denizden birbirine bağlandı. Aynı yıl İETT'nin ilk üç kapılı otobüsleri Taksim - Sarıyer hattında yolcu taşımaya başladı. Araçlara arka kapılarından binerek ön kapılarından inmeye alışkın İstanbullulara, ortasında üçüncü bir kapısı daha bulunan bu farklı model vasıta ile seyahat etmek oldukça ilginç gelmişti.

İLK YERLİ TROLEYBÜS: TOSUN

Elektrikli tramvaylar Ağustos 1961'de Avrupa yakasında son seferlerini yaptıktan sonra, motris ve vagonlarının bir kısmı Anadolu cihetinde henüz daha aktif olan şebekeye ilâve edildi.

hardwork, the Tunnel was completed on January 18, 1875 and became the world's second underground funicular system. During the same year, the roads of the city also met with "omnibuses" that could be considered the current minibuses. During the second half of 1880, double-storey horse tramways were imported from Europe and were used between Azapkapı - Ortaköy for more than 20 years. The Sirkeci Train Station was completed in 1890. Haydarpaşa, on the other hand, began its services as the second train station of Istanbul in 1908. In 1911, an individual by the name of Tütüncü Abdusselam Efendi initiated the first taxis of Istanbul. The service, which only began with a single car, was further developed and reached a number of 18,000 taxis. Taximeters were installed in the Istanbul taxis as of January 1, 1925. As a result, the standardisation of taxi transportations had officially began. Private companies began to manage buses between Kadıköy Port - Moda, Kadıköy - Üsküdar and Kadıköy - Fener Bahçesi in 1926. In 1930, minibuses were seen on the roads of Istanbul. The İETT Administration formed a new fleet as of April 1943 and established a growing network of buses. This enterprise that began with 24 buses reached a number of 140 by the 1950s.

The railway transportation services that were being implemented with steam trains for a long period of time changed to electrical systems in accordance with the modern needs and the very first electrical train was used on December 6, 1955 between Sirkeci Station and Halkalı. The first "train ferry" used to transport wagons via seaway was established in 1959 between Sirkeci and Haydarpaşa. As a result, the Halkalı and Gebze trains were connected via seaway. During the same year, the three-door buses of the İETT were used to carry passengers between Taksim and Sarıyer. The Istanbulians, who were used to getting on the bus from the back doors and getting off from the front doors, were astonished to now see a third door in the middle.

The First Local Trolley Bus: Tosun

After the final service of the electrical tramways on the European side in August 1961, some of the motor cars and wagons were added to the more active

Kasım 1966'da da Kadıköy bölgesindeki tramvay sistemi tamamıyla iptal edildi. Böylece, 95 yıldan beri kesintisiz şekilde İstanbulluları vefakârca taşıyan tramvaylar tarih oldu. İlk trolleybüs seferleri Topkapı - Eminönü arasındaki 84 numaralı hatta başlatıldı. Trolleybüsler kentte 1984'e kadar çalışmaya devam etti. Deniz ulaşımında ise 1966'nın Mayıs ayında Harem ile Sirkeci arasında araba vapuru taşımacılığına geçildi. Birkaç yıl sonra yerli trolleybüs imalatı gündeme geldi ve Şişli atölyelerinde Türk mühendis ve işçilerinin çalışmaları sonunda ilk yerli trolleybüs Tosun ismiyle hizmete girdi. TCDD İşletmesi, 29 Mart 1969 gününden itibaren Haydarpaşa - Gebze arasındaki banliyö tren hattını elektrikli olarak çalıştırmaya başladı.

100 yıl boyunca buhar marifetiyle işletilen tarihi Tünel, elektrik kuvvetiyle çalıştırılacak şekilde tadil edilerek 1971'de yeniden seferlerine başladı. 1970'lerin ilk yarısına Boğaz Köprüsü'nün yapımı damgasını vurdu. Boğaziçi Köprüsü, 30 Ekim 1973'de törenle açıldı. 1988 yılında ise Fatih Köprüsü, düzenlenen görkemli bir törenle hizmete girdi. Bir yıl sonra hızlı tramvay, Aksaray - Ferhatpaşa (Kartaltepe) arasında yolcu taşımaya başladı. 29 Aralık 1990'da İstiklâl Caddesi'ni boydan boya kat eden Taksim - Tünel nostaljik tramvay hattı devreye alınırken, akabinde Aksaray - Beyazıt cadde tramvayı hizmete girdi. 1993 - 94 seneleri arasında İstanbul caddeleri ilk defa iki kez otobüslerle tanıştı.

20 Aralık 2002 tarihinde hızlı tramvayın havalimanı istasyonu tamamlanarak kullanıma açıldı. Bu sayede kent içinde ilk defa demiryolu ve havayolu şebekeleri birbirleriyle buluştu. 30 Ocak 2005'te cadde tramvayının Eminönü - Fındıklı bölümü tamamlanarak, 44 yıl aradan sonra yeniden Galata Köprüsü üzerinden setler geçmeye başladı. 29 Haziran 2006'da şehrin ikinci funiküler sistemi olan ve yolculuk süresini 80 saniyeye indiren Taksim - Kabataş hattı şehre kazandırıldı. Tarih 2007 yılının 17 Eylül'ünü gösterdiğinde İstanbul yepyeni bir taşıma konseptiyle tanıştı ve kent için özgün şekilde tasarlanan metrobüs sistemi devreye alındı.

routes located on the Anatolian side. The tramway system located in the Kadıköy region were completely inactivated as of November 1966. As a result, the tramways that transported the Istanbulians loyally and unceasingly for 95 years became a thing of the past. The first trolley bus services began with the line number 84 between Topkapı and Eminönü.

The trolley buses were in use in the city until 1984. While in May 1966, car ferry transportations were used between Harem and Sirkeci. In a few years time, the production of local trolley buses was being discussed and the first local trolley bus, Tosun, was produced as a result of the hard work of Turkish engineers and labourers in the Şişli workshops. As of March 29, 1969 the TCDD (Turkish State Railways) began to use the steam trains between Haydarpaşa and Gebze with the new electrical system. The historical Tunnel, which had been in service with the steam system for 100 years, was modified to be used with electrical force and began its services in 1971. The construction of the Bosphorus Bridge was the new project as of the first half of the 1970s. The Bosphorus Bridge was officially opened on October 30, 1973, while the Fatih Bridge was opened in 1988. A year later, the high-speed tramway was in service between Aksaray and Ferhatpaşa (Kartaltepe). While the nostalgic Taksim - Tunnel tramway line on Istiklal Road was implemented as of December 29, 1990, the Aksaray - Beyazıt tramway line was initiated soon after. The roads of Istanbul met two buses for the first time between 1993-1994. The speedy-tramway's airport station was completed as of December 20, 2002. As a result, the railway and airway networks of the city were interconnected for the first time ever.

The road tramway of Eminönü - Fındıklı was completed as of January 30, 2005 and after 44 years the Galata Bridge began to use its tramway lines. The second funicular system of the city was implemented as of June 29, 2006 in which the time travel between Taksim and Kabataş was dropped to 80 seconds. When the calendars showed September 17, 2007 Istanbul met a brand new transportation concept and the unique metrobüs system was implemented.

➤ 1989 yılında trafiğe kapatılan İstiklâl Caddesi'nin Taksim - Galatasaray - Tünel arasındaki kısmına tek akışlı bir tramvay hattı eklendi.

➤ In 1989, a single line tramway was added on the Taksim - Galatasaray - Tunnel route on Istiklal Street which was closed to traffic.

İSTANBUL'DA

ŞEHİR İÇİ ULAŞIMIN İKİ ASIRLIK TARİHİ

The Two Hundred Years History of Istanbul Local Transportation

İllüstrasyon Illustration: Merve Aktaş

Şehir içi ulaşım atlı arabalar, fayton ve kağnılarla sağlanırken; denizde pazar kayıkları, mavnalar ve peremeler kullanılmaktaydı.

While horse carts, phaetons and ox-driven carts were being used for local transportation, rowboats, barges and boats were used for sea transportation.

Haliç'in iki yakası ilk kez birbirine bağlandı. Unkapanı - Azapkapı arasında, sadece yayalara hizmet veren Hayratiye Köprüsü hizmete girdi.

The two sides of the Golden Horn were connected for the first time. The Hayratiye Bridge set between Unkapanı and Azapkapı has used by pedestrians only.

Haydarpaşa ile Pendik arasında buharlı banliyö trenler çalışmaya başladı.

Commuter steam trains used between Haydarpaşa and Pendik.

İstanbul'un Avrupa yakasında, Marmara güney sahilini takip eden Sirkeci - Küçükçekmece parkuru üzerinde düzenli banliyö trenleriyle alternatif bir seyahati dönemi başladı.

A new alternative travel route was set up with commuter trains on the Sirkeci - Küçükçekmece line, on the Marmara Sea south shore of the European side of Istanbul.

Galata Köprüsü üzerinden ilk kez tramvay geçti. Aynı yıl zarfında bu hattı diğerleri izledi.

A tram was used for the first time on the Galata Bridge. The other lines soon followed during the same year.

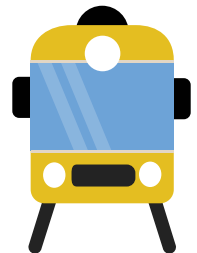
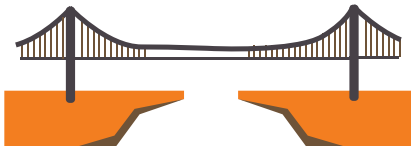
1815

1836

1872

1875

1914

Hükümet tarafından satın alınan Tünel ve Tramvay İdaresi, İETT'ye devredildi.

The Tunnels and Tramway Administration that was bought by the Government was assigned to the Istanbul Electric Tramway and Tunnel Establishments (İETT).

İstanbul'un ilk teleferik hattı, Bahar ve Çiçek Bayramı münasebetiyle Harbiye Spor Sergi Sarayı - Mağka Silahhanesi arasında kuruldu.

The first cableway line of Istanbul was established between Harbiye Sport Exhibition Palace - Macka Armoury due to the Spring and Flower Festival.

Esenler Otogarı hizmete girdi ve Topkapı otobüs garajları kapatıldı.

The Esenler Bus Station was opened and Topkapı Bus Station shut down.

Tamamıyla yer altından giden Taksim - 4. Levent metrosu hizmete girdi.

Opening of the Taksim - 4. Levent underground subway.

76,5 kilometrelik hat ile İstanbul'un iki yakasını buluşturacak olan Marmaray'da inşaatı devam eden iki katlı araç tüp geçidi trafiğe açılmak için gün sayıyor.

Marmaray, the 76.5 km long line of the submerged sea tunnel, in which is still under construction, will be a double-storey motor vehicle that will connect the two continents of Istanbul.

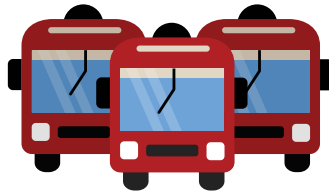
1939

1958

1994

2000

2015

BAŞLIKLAR Titles

- **Boşluğa İşaret Bırakmak: Baksı Müzesi** Leaving a Mark in Emptiness: The Baksi Museum
- **Kayıp Türk Sazı Çeng'in İzinde** In Trace of the Lost Turkish Instrument 'Çeng'
- **Bir Güneş Panosu: Selçuklular** A Sun Panel: The Seljuks
- **Entelektüel Bir İmparator: Fatih** Fatih: An Intellectual Emperor

☑ Gökçe Çiçek 📷 Baksı Müzesi Arşivi / Archive of Baksı Museum

BOŞLUĞA İŞARET BIRAKMAK

Baksı Müzesi

Leaving a Mark in Emptiness: The Baksı Museum

Avrupa'daki birçok rakibini geride bırakıp Avrupa Konseyi 2014 Yılın Müzesi Ödülü'nü gururla yakasına iliştiren Baksı Müzesi, Gümüşhane'nin hazine sandığı gibi...

The Baksı Museum, which has made a clear break with its many competitors in Europe and received the European Council 2014 Museum of the Year Award, is like the treasure chest of Gümüşhane...

➤ Baksı'da sanatçılar için inşa edilen konuk evlerine yeni mekânlar eklenerek misafir ağırlama kapasitesi artırılmış.

➤ Additional locations have been added to the guesthouses built for artists at Baksı for the purposes of accommodation.

H iç kimsenin uğramadığı bir bozkır, önünden kıvrılarak akan Çoruh'un olağanüstü ritmi ve karşıda uzanan Soğanlı Dağları'nın her an değişen ışığı... Elinizde sadece o tepeye bir işaret koyma arzusu var. Derken 2000 yılında ilk kazma vuruluyor, daha sonraki beş yıl yoğun bir inşaat faaliyeti sürüyor. Nihayet ana bina bozkırın ortasında yükseliyor, ardından da Depo Müze. Sonra kadınların ehram dokuyarak yaşama dâhil olmaları için atölyeler açılıyor. 10 binden fazla kitabı olan bir kütüphane kuruluyor. Konuk evleri inşa ediliyor. Böylece bir küçük köy konağı kurma hayali giderek büyüyerek 40 dönüm arazi üzerinde yükselen sergi salonları, depo müzesi, atölyeleri, konuk evleri, kütüphanesi ve konferans salonuyla kocaman bir külliyeeye dönüşüyor.

SANATÇI BAĞIŞLARI

Seneler içinde yüreklendiren katılımlar artıyor, destekleyen ödüllerle bugünlere ulaşıyor. Bugün Baksı, hayalden gerçeğe dönüşünün 10. yılında hem bulunduğu bölgenin hayatına hem de kültür sanat dünyasının göğsüne konmuş kocaman bir uğur böceği olarak umutları tazelemeye devam ediyor. Baksı, tıpkı hayatın kendisi gibi geleneksel ile modern, eski ile yeni, kentsel ile kırsal, doğal ile endüstriyel, zanaat ile sanatı aynı çatı altında izleyicilerle buluşturuyor. Haftanın hemen hemen her günü ziyaretçisi eksik olmuyor müzenin. Kapalı olduğu saatlerde (18.00) ve hatta kapalı olduğu günlerde (pazartesi) bile müzeyi gezmekte ısrar eden ziyaretçilerle karşılaşabiliyorsunuz. Baksı Müzesi hem koleksiyonuyla hem de bu koleksiyonu sergileme biçimiyle de fark yaratıyor. Müzenin çağdaş eserler koleksiyonu 160'ı aşkın sanatçının yaklaşık 200 eserinden oluşuyor. Farklı disiplinlerden gelen Türkiye'nin önde gelen sanatçıların resim, seramik, heykel, yerleştirme ve video gibi farklı türde eserlerini bir araya getiren bu koleksiyonda tasarımcıların ürünleri de yer alıyor. Ünlü modacıların giysi tasarımları da müzede izleyicilerle buluşuyor.

ÂLEMDEN ŞİFA TASINA

Cam altı resimler, taşbaskılar, boyamalar, işlemeler yer alıyor ve halk resim geleneğinin zengin belleğini yansıtıyor.

A savannah that no man passes by, the extraordinary rhythm of the meanders of the river Çoruh flowing before it and the continuous change in light of the Soğanlı Mountains extended across from it... A simple desire of leaving a mark on that hill surfaces within you. Then, in the year 2000, the first excavation activities begin and an intense construction work is undertaken for the next five years. At last, the main building is erected in the midst of the savannah and later the Depo Museum. Then comes the opening of workshops for women to become more involved in social life. A library of more

Müzede yer alan bir diğer koleksiyon da etnografik eşyaları kapsıyor. Bu koleksiyon ağırlıklı olarak, ehlam dokumaları, çömlekler ve metal kullanım eşyalarından oluşuyor. Tahılı saklamak, yiyecek taşımak ya da ocak olarak kullanılmak üzere yapılmış küpler, form ve süsleme bakımından geçmişe uzanıyor. Metal örnekler daha çok dinî kaynaklı ürünleri bir araya getiriyor. Çoğu bölgeden toplanan âlemler, şifa taşları, ölçüm aletleri metal işçiliğinin ve form algısının çeşitliliğini vurguluyor. Baksı, bir müze olarak sahip olduğu koleksiyonları kendi içinde yeniden kurgulamayı, bunu yaparken de

than 10 thousand books is established. Guesthouses are soon built. As a result, the dreams of building a small village townhouse turns into a massive social complex with its exhibition halls, Depo Museum, workshops, guesthouses, library and conference hall established over a 40 decare land.

Artist Donations

The encouraging contributions increase over the years, and its current state is attained through many supporting awards. Baksı, on its 10th anniversary of transforming into reality from a dream today, continues to replenish the hopes within the lives in the area as well as in the world of culture and art. Baksı, just like life itself, unites the traditional with the modern, the old with new, the rural with urban, nature with industry, artisanship with art under the same roof and presents it to its audience. The museum is never short of visitors during every day of the week. You may even come across visitors who insist on a tour after working hours (18.00) and some even during Monday when it is normally closed.

The Baksı Museum also makes a difference with its collections as well as its style in exhibiting these collections. The modern arts collection of the Museum consists of 200 pieces of art collected from more than 160 artists. This collection, which consists of various paintings, ceramic, sculpture, installation and video artworks by the most prominent artists of Turkey, also includes the products of designers. The clothing designs of famous fashion designers are also displayed at the museum.

From the Universe to the Healing Bowl

It includes glass bottom paintings, lithography, engrainings, embroidery works reflect the richness of the community's art tradition. Another collection at the museum is on ethnographic objects. The majority of this collection includes toga embroidery, terra cotta and metal objects. The jugs made for the purposes of preserving wheat, carry food or use as a stove takes us on a journey into history with its form and adornments. The metal samples consist

➤ Çocukların ürettiği eserler de Baksı Müzesi'nde sanat severlerle buluşuyor.

➤ The works produced by children are also on exhibition at the Baksı Museum.

➤ Müzede Şahmaran, Eshab-ı Khef, Amentü Gemisi ve Zümrüd-ü Anka temalı eserler de bulunuyor.

➤ Works with themes such as Shahmaran, Ashab-i Khef, the Amentu (Believers) Ship and Simurgh are also on exhibition at the museum.

kendi konseptine bağlı kalmayı önemsiyor. Bu anlamda akademik ayrımları bir kenara bırakarak sanat ve zanaatı aynı ortamda sergileyip yaratıcılığa dikkat çekmeye özen gösteriyor. Böylece sanat ve zanaat arasında bir diyalog kuruluyor.

ÇOCUKLARIN GÖZDESİ

Özellikle bölge çocukları için apayrı bir anlamı var Baksı'nın. Zaten kuruluş aşamasında müzeye en büyük destek de çocuklardan gelmiş. Müzenin öncelikli hedef kitlesinin başında da çocuklar yer alıyor. Bu yıl üçüncüsü düzenlenen ve her defasında daha yoğun bir katılımı ile gerçekleştirilen Baksı Çocuk Sanat Şenliği, bunun en güzel ifadesi. Bu şenlik kapsamında her yıl başarılı olan 15 çocuğa sanat bursu veriliyor, çocukların ürettiği eserler müzede izleyicilerle buluşuyor. Mesela şu günlerde müzeyi ziyaret edecek olursanız, geçen yıl Miro heykelinin sergilendiği kaidede şimdi sanat şenliğinde burs kazanan bir öğrencinin heykeliyle karşılaşabilirsiniz. Bu da müzenin size sunduğu en tatlı sürprizlerden biri. Merak etmeyin, müzeyi dolaştığınızda bu sürprizlere başkaları da ekleniyor. Müze bahçesindeki bostanlar, Çoruh Vadisi'nin sunduğu muhteşem peyzaj, aynı çatı altında buluşan farklı kültürler bunlardan sadece bazıları. Ve galiba tüm bunlar, başka müzelerde kolay kolay karşılaşmayacağınız türden farklılıklar. Kurulan ehram, kilim ve seramik atölyeleri, kadınların yaşan-

mostly of objects of religious origins. The many healing bowls, measurement scales gathered from the region emphasise the variety in metal workmanship and form perception. Baksı gives importance to re-fictionalise its collections as a museum, and gives the same level of importance to adhere to its own concept. In this regard, putting all academic differences aside, it gives importance to exhibiting art and crastmanship together in the same environment while drawing attention to creativity. Thus, a form of dialogue

tısına ekonomik bir boyut kazandırıyor. Baksı, üretimi müze merkeziyle sınırlandırmamak ve gelen talepleri karşılamak için önümüzdeki dönem Bayburt merkezde 200 kadının çalışabileceği yeni bir istihdam merkezi projesi için çoktan hazırlıklara başladı bile. Bu sayede kadının toplumsal dinamizme etkin bir biçimde katılımının sağlanması hedefleniyor.

"DÜNYADA ÖRNEĞİ YOK"

(Prof. Dr. Hüsamettin Koçan)
"Müzemizin başka bir önemli özelliği ise

is established between the art and the craftsmanship.

Children's Favourite

Baksı has a completely different meaning for the children of the region. In fact, it was the children that had shown most of the support during the establishment of the museum. The children, in fact, are at the top of the target list of the museum. The Baksı Childrens Art Festival, which has been undertaken this year for the third time, is the best possible manner of expression of this fact. Every year, 15 children receive art scholarships as a part of this festival and their works are exhibited within the museum.

For instance, if you ever decide to visit the museum during this period, you may be able to see the sculpture of a child, who has earned a scholarship, in place of the Miro sculpture that was standing in its very place last year. This is one of the sweetest surprises at the museum. Do not worry though, you come across other surprises during your tour of the museum.

The orchards in the garden of the museum, the magnificent landscape of the Çoruh Valley; and these are only a few of the many things from different cultures uniting under the single roof. These are differences that you will never see in another museum. The toga, rug and ceramic workshops have been

➤ Daha fazla bilgi için: www.baksi.org internet adresini ziyaret edebilirsiniz.

➤ For more information please visit: www.baksi.org

günümüz sanatçılarının Baksı'ya bağışlarla koşulsuz destek vermeleridir. Dünyada koleksiyonlarını sanatçı bağışlarıyla oluşturmuş bir başka örnek yok. Buna, bölge çocuklarına yönelik sunduğumuz projeler de eklenince Baksı, bugün karşılaştığı ilgiye şaşırmamak gerekiyor.

HAYALDEN GERÇEĞE 10!

Baksı Müzesi, 10. yaşını çeşitli etkinlikler ve yeni projelerle kutluyor. Mayıs 2016'ya kadar devam edecek olan "ON Sergisi", sanat ve zanaat arasında diyalog kuran zengin seçkisiyle dikkat çekiyor. Ayrıca, 8-13 Eylül 2005 tarihleri arasındaki yapılacak Müzeler Buluşması (Communicating the Museum) buluşması ise Baksı'nın 10. yaşını taçlandıran başlıklar olarak öne çıkıyor.

established to contribute economically to the lives of the women. Baksı has already began to work on a new employment project in which 200 women will work in central Bayburt for the purposes of meeting the demands and to ensure to expand the borders of production beyond the museum walls. This project intends to ensure the effective contributions of women in society.

"It has nothing like its kind in the world" (Professor Hüsametdin Koçan)

"Another important feature of our museum is that our artists unconditionally show their support with their donations. There is no other museum like its kind in the world in which the collections are formed by the donations of the artists. Once we add the projects for the children of the region too, we should not be surprised about the interest in Baksı."

10 From Dream to Reality!

The Baksı Museum is celebrating its 10th anniversary with various activities and new projects. "The TEN Exhibition", which will be held until May 2016, draws attention with its rich anthology that has established a dialogue between art and craftsmanship. Furthermore, the meeting of Communicating the Museum that will be held between 8-13 September 2015, has become prominent with its headlines crowning and acknowledging the 10th anniversary of the Baksı Museum.

MÜGE ALPAY ENSEMBLE

CUMA
21.08.2015 / 15:00

TÜRKÇE KANAL KONSERLERİ

GÖKSEL YILMAZ ENSEMBLE

PAZAR
23.08.2015 / 15:00

YER:
YUNUS EMRE ENSTITÜSÜ

ADRES:
WETERINGSCHANS 28
1017 SG AMSTERDAM

REZERVASYON:
WWW.GRACHTENFESTIVAL.NL

PARTNERLER:

grachte
enfesti
stival g
festiva

Yunus Emre Enstitüsü
Turks Cultureel Centrum
Amsterdam

📺 Melih Uslu 📷 Ahmet Gül

KAYIP TÜRK SAZI

Çeng'in İzinde

In Trace of the Lost Turkish Instrument 'Çeng'

17. yüzyılda tarih sahnesinden çekilen “çeng”i yeniden Türk müziğinin gündemine sokan dünyaca ünlü Arp Sanatçısı Şirin Pancaroğlu’na şairlerin sazını ve tasavvufi yönünü sorduk.

We spoke to the world-renowned Harp Musician Şirin Pancaroğlu, who reintroduced the “Çeng” that was withdrawn from the stage of history during the 17th century, about the musical instrument of the poets and its Sufi side.

3 5 yılı geride bırakan sanat hayatınızın son döneminde Klasik Türk müziğine, İstanbul tangosuna, ilahi ve saz çeşitlemelerine yöneldiğinizi görüyoruz. Bu tercih müziğinize neler kattı?

Sanırım müzik anlayışım melez dersem doğru bir tarif vermiş olurum. Öte taraftan farklı geleneklerin müzikleri beni oldum olası ilgilendirdi. Batı müziğinde hatırı sayılır bir birikimim var, oradan kopamam. Ne var ki bu birikimi iyi lezzetler doğurabilecek şekilde değerlendirmek istedim. Ortaya kendine has rengi olan bir müzik çıktı.

■ We observe that you have gravitated towards Classical Turkish music, Istanbul tango, hymns and stringed instruments during these recent years of your 35-year career in music. What has these choices contributed to your music?

I believe it would be correct to define my understanding of music to be crossbred. On the other hand, the music of different traditions has always intrigued me. I have a significant amount of experience in western music and cannot see myself detached from it. However, I wanted to utilize this experience in the most productive way. As a result, a unique

► Türkiye'nin önde gelen Arp Sanatçısı Şirin Pancaroğlu, 1968 Ankara doğumlu.

► Şirin Pancaroğlu, one of the most prominent Harp Musicians of Turkey, was born in 1968 in Ankara.

■ Arpın antik dönemde Anadolu'da tedavi amacıyla kullanıldığı biliniyor. Bu enstrümanı çalanların ve dinleyenlerin daha uzun ömürlü olduğu doğru mu?

Dinleyenler için huzur veren bir tarafı olduğunu biliyorum. Yatıştırıcı bir etkiden söz edebiliriz, tıpkı suda olduğu gibi... Eski çağlarda Ege'de antik hamamlarda suyla tedavinin uygulandığını ve aynı ortamda arpların kullanıldığını biliyoruz. Günümüzde hastanelerin bazı ünitelerinde de arpa rastlanabiliyor. Bu uygulama Türkiye'de mevcut. Bir de çalgıyla ilgili bir takım

style of music has come forth.

■ It is known that the harp was used in Anatolia during the ancient era for treatment. Is it true that those who play and listen to this instrument have a longer life span?

I know that it gives a sense of tranquility to the listeners. We can say that it has a calming effect just like water... In the old ages, we know that water was used in the ancient bathhouses in the Aegean region for the purposes of treatment and so was the harp. Today, we can even come across the harp in some units in hospitals. This is also implemented in Turkey. Furthermore, there are certain features of the instrument in which whoever plays it feels more fit. Our technique is opening and closing our fingers. You pull the string and constantly open and close your fingers. This, in fact, is nothing more than a fundamental motor skill. Some harps have pegs, just like the zither, but they are less in numbers. These also help in working the muscles. Moreover, if you play a pedal harp, then you need to use your leg and feet muscles. For each of the seven notes, there is a pedal and each pedal has three different levels. Therefore, your feet become quite active. This surely helps work the lower body. The upper and lower body coordination is actually a very important action type that is weakened with age. As the harp helps work all of these motor skill coordinations, we still use it today.

■ You have been able to resurrect the lost instrument "çeng" that was used in Anatolia. Where does this interest in this cornered harp type of instrument stem from?

The relationship between history and music has always intrigued me. Çeng is a "small harp" peculiar to our geography that left the stage in history during the 17th century. The visual charm of the Çeng has always impressed me and the work Çengname of Poet Ahmed-i Dai of Bursa, who lived during the 16th century, has always nourished my imagination. Ever since the initial years of playing the harp, this special instrument that surfaced during the Middle Ages and early modern years of the Ottomans and also in Persian

özellikler var ki bunların icra eden kişiyi zinde tuttuğunu söylemek mümkün. Bizim tekniğimiz parmakları açıp kapamaya dayanıyor. Teli çekiyorsunuz, parmaklarınızı açıp kapıyorsunuz. Bu temel bir motor beceriden öte değil aslında. Sonra bazı arpların mandalları var, aynen kanunda olduğu gibi, ama sayıca çok daha az. Bunlar da kasları çalıştıran unsurlar. Kaldı ki bir de pedallı arp çalıyorsanız, o zaman bacak ve ayak kasları da devrede olmak zorunda. Yedi notanın her biri için bir pedal var ve her bir pedalın da üç ayrı duruş kademesi var. Dolayısıyla ayaklar oldukça aktif oluyor. Bu da tabii alt beden becerilerini geliştiriyor. Alt-üst beden koordinasyonu, yaşlanırken kaybettiğimiz önemli bir aksiyon türü. Arp tam da bu tür motor koordinasyonları çalıştırdığı için günümüzde kullanılıyor.

■ **En eski örnekleri Anadolu'da görülen kayıp enstrüman "çeng"i yeniden müzik gündemine kazandırdınız. Bir tür köşeli arp olan bu çalgıya olan ilginiz nereden geliyor?**

Tarih - müzik ilişkisi beni cezbeden bir konu oldu. Çeng, 17. yüzyılda tarihin sahnesinden çekilmiş, coğrafyamıza has küçük bir "kucak arpı". Çengin görsel cazibesi beni her daim etkilediği gibi, 16. yüzyılda yaşamış olan Bursalı Şair Ahmed-i Daî'nin *Çengname*'si hayal gücümü her zaman beslemişti. Arp çalmaya başladığım yıllardan itibaren Orta Çağ ve erken modern dönem Osmanlı ve İran minyatürlerinde sıkça karşımıza çıkan, yerde oturularak çalınan, yaklaşık 25 teli bulunan ve arpa çok benzeyen bu çalgı dikkatimi çekmişti. Zaman içerisinde bu merakım arttı ve bu çalgının sesini duymak, bundan da öte onu çalmak istedim. Belli ki bu bizim coğrafyamızın arpı idi. Minyatürlerde resmedilen çalgılar arasında çok sık boy göstermesi Orta Çağ'da sevilen bir çalgı olduğunu ortaya koyuyor. Ancak bu çalgının hiçbir örneği günümüze ulaşmamıştı.

■ **Çengin tasavvufi bir boyutu var mı?**

Çeng aslında açılı bir arp. Mezopotamya'da çalınan açılı arplar yok olduktan sonra, Yakın Doğu İslam

► İstanbul'da başladığı müzik eğitimini Cenevre Konservatuvarında sürdürdü.

► She continued her music career that she started in Istanbul at the Geneva Conservatory.

miniatures, and is played by sitting on the floor and has 25 chords, has always drawn my attention. In time, this curiosity of mine increased and I wanted to hear the instrument played and moreso, I wanted to personally play it. It was obvious that it was the harp of our own geography. The fact that it was often illustrated in miniatures during the Middle Ages was evidence of the fact that it was a cherished instrument. However, there has never been a model that has survived up until today.

■ **Does the Ceng have a Sufi aspect to it?**

The Ceng is actually an angular harp. After

► Indiana Üniversitesi Müzik Fakültesi'nde yüksek lisans yapan sanatçı, 20 yıl yurt dışında kaldıktan sonra 2000 yılında Türkiye'ye döndü.

► The musician, who completed her postgraduate studies at the Indiana University Faculty of Music, returned to Turkey after spending 20 years overseas.

kültürlerinde - burada özellikle Türkiye, İran ve Irak'ı belirtmek gerekir - bu tür arpların izine rastlıyoruz. Sesini, özel rengini, gövdesini kaplayan deri yüzeye borçlu olan çengin ihtişamlı ve renkli bir geçmişi var. Orta Çağ'da saraylarda çalınan bu kadim saz, siyasi iktidarı sembolize etmekle birlikte, kambur ancak göğe doğru yükselen gövdesinden kaynaklanan tasavvufi bir sembolizme de sahip.

Şairler arasında favori bir tema olan çeng, müzikteki gelişmelere ayak uyduramayıp zaman içerisinde kullanımdan düşüyor. 1660 yılında Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'sinde İstanbul'da sadece tek bir tip çeng ile 10 çenginin (çeng çalan kişi) varlığından söz ediyor. Bunun çenge dair bilinen son yazılı tanıklık olduğu biliniyor.

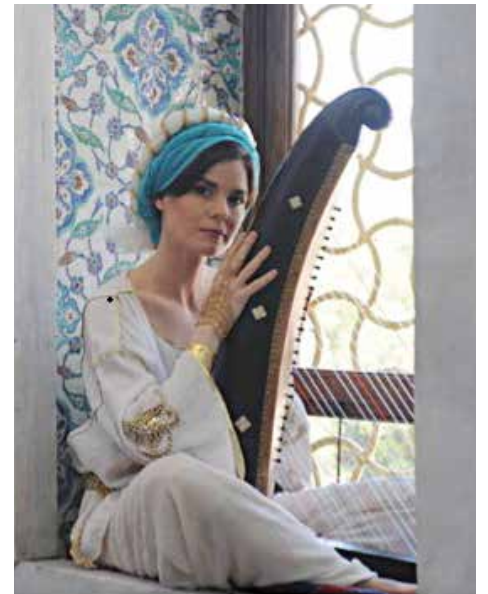
■ Yerli üretimin başlamasıyla arp fiyatları hızla düşmeye başladı. Bu gelişmeyle birlikte Türkiye'de arp sanatçıların sayısı artar mı?

Yakın zaman önceye kadar en ucuz ithal arpın 3 bin 500 avroluk bir maliyet vardı. Türkiye'de bu çalgıyı yaygınlaştırmak için çok yüksek bir rakam. Birkaç yıl önce İzmir'de yerli malı arp üretimi gerçekleşti. Bu da maliyeti düşürdü.

the angular harp played in Mesopotamia disappeared, we found traces of this type of harp in the Near Eastern Islamic cultures – specifically, Turkey, Iran and Iraq. The Ceng, which owes its sound and special colour to its leather covering, has a magnificent and colourful past. This old stringed instrument that was played in the palaces during the Middle Ages, represented the political powers as well as symbolising Sufism with its body that faces towards the heavens while being played. As Ceng, which was a favourite theme amongst poets, was not able to keep up with the developments in music, it ceased to be used over time. In Evliya Chelebi's work Seyahatname written in 1660, the existence of a single type of çeng and 10 çeng players in Istanbul are mentioned. This is the last written documentation on the instrument ceng.

■ The prices of harps have dropped significantly ever since its local production. Will this development increase the number of harp musicians in Turkey?

Until recently, the price of the cheapest harp imported to Turkey was approximately 3500 euros. This is a very high price to spread the use of this instrument. A few years ago the production of local harps began in Izmir. This eventually dropped the expenses. However, the production is still quite recent. But I do believe that this positive development will increase the number of people interested in the harp.

Ancak üretim henüz çok yeni. Arp ile ilgilenen kişilerin sayısı bu olumlu gelişmeye göre mutlaka artacaktır.

■ **Dünyaca ünlü birçok gazete sizi uluslararası ölçekte büyük bir yetenek olarak nitelendiriyor. Eğitimle başarılı bir arpist olmak mümkün mü?**

Şunu da söylemek isterim ki müzik konusunda okullardan öğrendiğim kadar, hatta daha fazlasını dışarıda öğrendim. Bir müzisyeni müzisyen yapan çok sayıda değişken var. Eğitim elbette önemli ama tek başına yeterli olmayabilir.

■ **Yakın bir zaman önce çıkan Çengnağme ve Cafe Tango adlı albümlerinizden bahsedebilir misiniz?**

Çengnağme (Çeng'in Ezgisi), çengin farklı kullanım alanlarını bugünün bakış açısı ile ortaya koymayı amaçlıyor. Çalışmalarına tanıklık eden değerli arkadaşım Bora Uymaz albüme müzisyenliği ve prodüktörlüğü ile adeta damga vurdu. Cafe Tango ise son çıkan albümüm. Tango kuşakları birleştiren bir dans. İstanbul bugün Buenos Aires'ten sonra dünyadaki ikinci tango kenti olarak biliniyor. Türkiye'de tango alt yapısı ve kültürü var, fakat 1970'lerden bu yana bestelenen Türk tangolar oldukça az. Cafe Tango'nun amaçlarından biri de kendi bestelerimizi yaparak bu geleneği sürdürmektir. Albümde klasik Arjantin tangolarının yanı sıra, yeni bestelenmiş nostalji tadında tangolar da bulunuyor.

■ **Many world famous newspapers consider you to be an international talent. Is it possible to become a successful harp player with education?**

I would like to state that, as much as I have learnt from school in regards to music, I have learnt more outside of school. There are many factors that make a musician. Of course education is important, but it may not be sufficient on its own.

■ **Can you speak a little about your recent albums titled Çengnağme and Cafe Tango?**

Çengnağme (The Music of Çeng) aims to reveal the different fields of use of the çeng through a modern perspective. My dear friend, Bora Uymaz, who has witnessed my works has also helped the album with his musician identity and his production. Cafe Tango is my most recent album. Tango is a dance that unites the different generations. Today, Istanbul is known to be the second capital of tango after Buenos Aires. There is a substructure and culture of tango in Turkey however, there are only a few Turkish tango that have flourished since the 1970s until today. One of the purposes of Cafe Tango is to pursue this tradition by creating our own compositions. The album has newly composed nostalgic tango songs as well as the classical Argentinian tango songs.

➤ **Dünyanın en prestijli festival ve sanat organizasyonlarında sahne alan Pancaroğlu, pek çok ödülün sahibi. 2007 yılında Türkiye Arp Sanatı Derneği'ni kuran sanatçının bugüne dek yayınlanmış 10 albümü bulunuyor.**

➤ **Pancaroğlu, who has taken the stage during the most prestigious festival and art organisations of the world, has earned many awards. The musician, who founded the Turkey Harp Arts Association in 2007, has 10 albums.**

Ömer Erdem Ahmet Apaydın

BİR GÜNEŞ PANOSU

Selçuklular

A Sun Panel: The Seljuks

Asırlar boyu Anadolu'yu bir güneş gibi aydınlatan Selçuklu'nun zengin kültürel birikiminden örnekler, 18 Kasım'a kadar İslam Eserleri Müzesi'nde sergileniyor.

Examples of the rich cultural accumulation of the Seljuks, which had enlightened Anatolia like a sun for many centuries, will be exhibited until November 18 at the Turkish and Islamic Arts Museum.

Kendisini Sultanahmet Meydanı'na atanları karşılayacak ne kadar çok güzellik var: Dileyen Alman Çeşmesi'nin karşısına oturur, akan suda şehrin çınlayışını duyar. Dileyen Ayasofya'nın kubbelerinde hayal uçurur. Kanunî Sultan Süleyman'ın şöhretli veziri İbrahim Paşa'nın yaptırdığı, şimdilerde İslam Eserleri Müzesi olarak hizmet veren yapıya yönelenleri ise bambaşka bir çağ karşılar: Ramazan vesilesiyle meydana açılan tezgâhlarda, çini, kağıt, gümüş, ahşap, kumaş benzeri malzemelerden yapılmış el işi sanat eserleri, renkler, figürler belki gözü yavaş yavaş içeride şahlanacak manzaraya da hazırlar. Bizi kucaklayacak serginin adı Selçuklulardır. 1040-1308 tarihleri arasında Anadolu'da hüküm süren Selçuklular, Osmanlı öncesi son büyük Türk - İslam devleti olmanın yanında engin bir medeniyet birikimine sahiptir. Bu serginin bize sunduğu en önemli mesaj, Selçuklu medeniyetinin izleridir. Askerlik, devlet yönetimi, ekonomik ve sosyal düzen yanında insan ve kâinat anlayışı burada parlayan eserlerin ruhunu verir. Renkler, şekiller, desenler, kendiliğinden bu güzelliğe bürünmezler. Belli bir medeniyet anlayışının şuuraltını temsil ederler. Şimdi ben, bir güneş panosunun önüne dikilmiş bakıyorum. İlk siyah zemine yerleşmiş turkuaz çizgiler kendi içinde yıldız halkaları oluşturuyorlar. Selçuklu çinisinin maviye getirdiği bu yorum, her zaman gözü dinlendirmekle kalmaz

There are so many beauties surrounding those who find themselves in the midst of the Sultanahmet Square. One may take a seat across from the German Fountain and listen to the city through the water flowing from its taps. Or dream while looking at the domes of Hagia Sophia. While those who take a step towards the structures built by the famous vizier of Sulaiman the Magnificent, İbrahim Pasha, and which is currently being used today as the Islamic Arts Museum, welcomes its visitors in a completely different atmosphere: The stalls prepared for the month of Ramadan including handmade products of glazed tiles, paper, silver, woodwork and materials all gradually rear up joy within us. The exhibition that is to embrace us is called The Seljuks.

The Seljuks that had ruled Anatolia between the years of 1040-1308 had a profound depth of civilisation as the final Turkish-Islamic State before the Ottoman Empire. The most prominent message conveyed to us through this exhibition are the traces of the Seljuk civilisation. As well as its military, state governance, economy and social order, the works at this exhibition provide a glimpse into the spirit of the understanding of man and universe. Colours, shapes, designs do not form into such beauty on its own. They represent the subconscious of the understanding of civilisation.

I currently stand before a sun panel. The turquoise lines embedded over a black background form circles of stars within themselves. This interpretation that Seljuk tiles has for the colour blue does not only repose the eye but also sets fire to the imagination. Just like a piece in space within the deepness of its depths... It is neither ruptured nor is it forlorn. We will never know which master emitted it from soil with such feelings, giving it as a gift to the eternity of time. However, everything in art develops and widens within the eternal space of illusion and halts at the sound of music. Initially, one perceives the three suns with a leaf shape settling within its centre with the accordance of a triangle, yet, one is mistaken. Once you lose yourself within it, you realise that the golden-leaf suns embrace this painting and eternally does so. Thus, the search for immortality sets off...

➤ Selçuklu dönemi sanatçıları eserlerinde mükemmelliği aramıştı. Bu nedenle günlük yaşamda kullanılan eşyalar bile sanat eserine dönüşmüştü.

➤ The artists of the Seljuk era had searched for perfection in their work. It is for this reason that even objects used daily have been transformed into works of art.

► Bu sergide saray eğlencelerinden av sahnelerine, mimariden inanca uzanan geniş bir perspektifte Selçukluların dünyası gözler önüne seriliyor.

► This exhibition displays a wide array of the world of the Seljuks with snippets from palace entertainments, hunting scenes, architecture and faith.

hayali de ateşler. İşte gök boşluğunda, uzayda bir parça... Kopmuş desen kopmuş değil, yalnız desen hiç değil. Hangi usta hangi duyguyla onu topraktan çıkarıp zamanın ölümsüzlüğüne armağan etti bilemeyeceğiz. Ne var ki, sanatta her şey yanılsamaların sonsuz uzayında gelişir, genişler, müziğe durur. İlk yaprak başlı üç güneşin merkezine üçgeni andıran bir uyumla yerleştiğini ve bütün esprinin burada toplandığını sanıyor ve yanıyorsunuz. Dikkatle ona teslim olup aradan çekildiğinizde ise altın yapraklı güneşlerin bu tabloyu sardığını, sonsuza kadar da sarmaya devam ettiğini fark ediyorsunuz. Öyleyse var olsun ölümsüzlük arayışı... Aslında her parça bir bütündür ve Selçuklular, salt coğrafyaya yayılmakla kalmazlar. Orta Asya'dan getirdikleri, İslam'la yoğurdıkları, Anadolu ile mayaladıkları kültür ve medeniyetleri özgün bir senteze kavuştururlar. Selçuklu nedir? Selçuklu bu sergideki eserlerin içinde en çok hangisindedir, sorularına cevabım bu tablo olurdu. Ancak bu cevabın eksik kaldığını hemen fark eder, adım adım başka eserlere doğru ilerlerdim. Doğa, doğaya bağlılık ve ondan kopardığı figürlerle sanatı şekillendirmek öne çıkıyor Selçuklu'da. Çiçek, hayvan, insan figürlerinin, özellikle çift başlı kartalın kullanılması dikkat çekiyor. Bu sanattan, hayvan, bitki ve insan figürlerini çıkarın; birden cılızlaşıp fakirleşecektir. Mermere, ahşaba, toprak ve seramiğe işlenen şekillerde bir yandan hayranlık uyandıran bir amatörlük de var. Ancak asıl bu sanata yükseklik kazandırır. Sel-

In fact, every part is whole and the Seljuks did not only settled in spreading out throughout lands. They also united the culture and civilisations they brought from Central Asia, kneaded it with Islam and fermented it with Anatolia together in with a unique synthesis.

What are the Seljuks? If I was to answer the question of which work of art in this exhibition defines the Seljuks, I would surely say that it is this painting. However, I will also quickly come to realise that the answer is lacking and would step towards the other works of art on exhibition. Shaping art with nature, commitment to nature and the figures it extorts from it all is what becomes prominent with the Seljuks. The use of flowers, animals, human figures and particularly the use of double-headed eagles draws much attention. If one was to extract the animals, plants and human figures from this art, it would lose strength and become bereft.

On the other hand, the shapes engraved onto marble, wood, soil and ceramics also has an amateurism that baffles one. However, the truth is that this fact itself elevates this form of art. There are many pieces of artwork here that will ensure you to visualise the era the Seljuks lived in. There are many books written in different types beginning with the Masnawi. The carpets, rugs, woodwork and marble engravings openly challenge all forms of annihilation. The technical measurement devices scattered in

çuklu'nun yaşadığı çağı görsel olarak hissetmenizi sağlayacak pek çok eser var burada. *Mesnevi*'den başlayarak farklı türlerde yazılmış kitaplar öne çıkıyor. Halı, kilim, ahşap ve mermer işçiliği her tür yok oluşa açıktan meydan okuyor. Araya serpiştirilen teknik ölçüm aletleri bu yapıların arkasında bir bilgi ve zihin birikimi olduğunu işaretliyor. Renkler her zaman zamanın müziğidir. Selçuklu mütevazı toprak renginden çıkarak su yeşilinden doygun turkuza doğru, perde perde ilerler. Ahşap sandukalara hâkim olan kahverengi ton, pencere kanatlarında biraz daha açılır; halılara kırmızı, mavi geçişler saçar. Ne var ki bu renk, asıl ruhunu çinide bulur. Anadolu Selçuklu şehirlerinde hâlâ yer yer izleri yaşayan bu renk, gök kubbeye selam gönderir. Kuş formuna bürünmüş insan resimleri, mermere inmiş aslanlar, sağ bileğinde tuttuğu şahinle oğullarına öğüt veren babalar, İbn-i Arabî, Sadreddin Konevî ve Mevlânâ gibi mistiklerin yaydığı ruh, Selçuklu'nun özgüven içindeki çok renkliliğini de bize telkin eder. Ahmet Hamdi Tanpınar, bu sergiye ev sahipliği yapan bina ile ilgili yazdığı bir yazıda, Sultanahmet Meydanı'nın medeniyet zenginliğinden söz açar. Mısır, Roma, Bizans, Osmanlı ve uygarlıklarının bu meydanda bir aya geldiğini dillendirir. Şimdi bir başka özgün medeniyet, seçkin örnekleriyle burada. Selçuklu'dan Osmanlı'ya geçerken, bugünkü Türkiye'nin kendisini anlaması biraz daha hızlanabilir. Her sergi biraz hızlandırılmış olarak geçmişin önümüzden akışıdır.

between show signs of knowledge and intelligence behind its making.

The colours are always the music of time. The Seljuks gradually depart from the modest soil colour, using sea green and heading towards the colour of turquoise. The colour brown dominating the wooden chestboxes become lighter as window casements while the red in the carpets transit to the colour blue. However, this colour finds its true spirit in glazed tiles. This colour, which continues to live on in the Seljuk cities, greets the domes of the heavens.

The illustrations of man wrapped within the form of a bird, the lions depicted on marbles, the figures of fathers advising their sons while holding an eagle on their right wrist, and the spirit effused from mystics like Ibn-i Arabi, Sadreddin Konevi and Mawlana all infuse the multicolours of confidence of the Seljuks. In an article written about the building this exhibition is being held within, Ahmet Hamdi Tanpınar speaks of the abundance of civilisation of the Sultanahmet Square. He further states how the Egyptians, Romans, Byzantines, Ottomans and their civilisations all united here in this place. And now, here is another unique civilisation with its distinguished samples. Today's Turkey perhaps will speedily understand itself better with this transition from the Seljuks to the Ottomans. As every single exhibition is the speedy passage of the past before our eyes.

➤ ZİYARET İÇİN:

18 Kasım'a kadar
Her gün 09.00 - 19.00
arası açık
Giriş 20 TL
At Meydanı Sok, No: 46
İbrahim Paşa Sarayı
Sultanahmet, İstanbul
Bilgi: www.tiem.gov.tr

➤ VISITOR INFORMATION:

The exhibition will be held
until November 18
Every day between
09.00 – 19.00
Entrance Fee: 20 TL
At Meydanı Sok, No:
46 İbrahim Paşa Sarayı
Sultanahmet, İstanbul
For more information:
www.tiem.gov.tr

Avrupa'nın
Kaderini
Değiştiren Adam
The Man Who
Changed the
Destiny of Europe

Fatih

✎ Selçuk Karakılıç

KENDİ ZAMANINI AŞMIŞ ENTELEKTÜEL BİR İMPARATORDU

"Fatih was an intellectual emperor who went beyond his own time"

Derinlikli belgeselleriyle tanınan Yönetmen Kerime Şenyücel, TRT'de yayımlanan "Fatih: Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam" belgeseli ve Fatih Sultan Mehmed üzerine sorularımızı cevapladı.

Kerime Şenyücel, the director known for her insightful documentaries, has answered our questions on Fatih Sultan Mehmed and her documentary on TRT titled, "The Conqueror: The Man Who Changed the Destiny of Europe".

Kerime Hanım, Fatih Sultan Mehmed gibi olağanüstü bir adamı televizyon seyircisine nasıl aktardınız?

Fatih'i keşfettikçe, çocukluğundan itibaren kararlılığı, hırsı öne çıktı ve onu Rönesans'ın ortasında bir insan olarak bulduk. Rönesans'tan etkilenen bir insan olduğu gibi Rönesans'ı da etkileyen biriydi. Özellikle İstanbul'u aldıktan sonra,

■ Ms Kerime, how did you illustrate an extraordinary man like Fatih for the television audience?

The more I discovered Fatih, the more we became aware of his decisiveness since his childhood years, his ambition and found him in the midst of the Renaissance. As much as he was influenced by the Renaissance, he also influenced the

Kızılelma'sı biliyorsunuz Roma'ydı; bütün dünyadaki bilim insanlarını, yazarları, ressamı, astronomları, matematikçileri, Batı'dan hümanistleri ve İran'da yaşayan entelektüelleri İstanbul'da toplamak istiyordu. 30 yıl boyunca İran'dan Roma'ya kadar sınırları genişleyen bir imparatorluğun başında yer alan ve seferden her döndüğünde kütüphanesine kapanan, devamlı okuyan bir insanla karşı karşıya olduğumuzu gördük. Çok küçük yaşlarda birden fazla dil öğrenmiş bir insanı tanımış olduk. Böyle bir portre ile karşılaşınca düşünmeye, fikirler üretmeye başladık: "Bu olağanüstü şahsiyeti televizyon seyircisine nasıl anlatabilir, nasıl aktarabiliriz?" şeklinde Mehmed Kalpaklı ile konuşarak tartışarak, çekimlerin altyapısını oluşturduk. Uzunca bir düşünme, fikir yürütme ve istişareler sonucunda belgeselimiz ortaya çıktı.

■ **Fatih Sultan Mehmed'i belgesel konusu yapmanızın özel bir sebebi var mıydı?**

Aslında şartlar bizi Fatih belgeseline getirmiş oldu diyebilirim. Yalnız ben, Fatih Sultan Mehmed üzerine çalışırken şunu düşündüm: Elbette Kanunî de büyük bir asker ve büyük bir hükümdardı. Fakat Sultan Fatih'in imparatorluğa kurumsal kimlik kazandırmasından sonra, kanunlarıyla ve dehasıyla Kanunî Sultan Süleyman gelmişti. Aslında Osmanlı tarihinde, (galiba Nevzat Yalçıntaş söylemişti) Kanunî olmak kolaydır; fakat Fatih Sultan Mehmed olmak veya İkinci Abdülhamid olmak çok zordur. Fatih Sultan Mehmed de kurucu imparator olarak kabiliyetli, olağanüstü sevgileri ve dehası olan bir imparatorluk kurucusuydu. Muazzam bir imparatorluğu inşa ve ihya eden, Doğu Roma'nın varisi olan bu karizmatik devlet başkanının ilginç özelliklerini belgesele çekmek daha doğru gelmişti. Belgeselde Fatih'i merkeze alarak, onun farklı yönlerini seyirciyle buluşturmak istedik ve bunu başardığımıza inanıyorum.

■ **"Karizmatik devlet başkanı" dediğiniz Fatih'in size tuhaf gelen özellikleri de oldu mu?**

Fatih Sultan Mehmed'in sıra dışı olduğunu düşünüyorum. Mesela veba karşısında bir bilim insanı gibi yaklaşıyor, oysa Kanunî Sultan Süleyman daha tutucudur.

Renaissance himself. As you know His Red Diamond was Rome at the time and after he conquered Istanbul, he wanted to gather all the scientists, authors, painters, astronomers, mathematicians, humanists of the West and the intellectuals in Iran all in Istanbul. We realised that we were faced with a leader, who led an empire that expanded its land from Iran to Rome over a period of 30 years and after each expedition would lock himself in his library and continuously read. We met an individual, who had learned many languages at a young age. Once we were faced with such a portrait, we began to think and produce ideas: We discussed and formed the basis of our documentary with Mehmed Kalpaklı while asking, "How can we illustrate such an extraordinary character to the television audience?" After a very long thinking process, ideas and consultations, we created this documentary.

■ **Was there a specific reason as to why you chose Fatih Sultan Mehmed for a documentary?**

In actual fact, it would be correct to state that the conditions brought us to the Fatih documentary. However, this is what I thought when considering Fatih Sultan Mehmed: Surely, Kanunî was also a great commander and ruler. After

➤ **Nakkaş Osman'ın elinden çıkma Fatih Sultan Mehmed minyatürü.**

➤ **A miniatüre of Fatih Sultan Mehmed by Nakkash Osman.**

Tarihçi Heath Lowry bahsetmişti. Fatih vebadan korkuyordu. 1467’de korkunç bir veba salgını başladığında her gün 600 insanı öldürmüştü. Fatih, vebanın olduğu günlerde İstanbul’da bulunmuyordu. Salgın bitinceye kadar İstanbul’a dönmüyor, Edirne’de günlerini geçiriyordu. O bakımdan Fatih’in vebaya karşı ciddi bir hassasiyeti ve modern bir anlayışı vardı. 100 sene sonra, Kanunî zamanında Pera’da, Galata’da oturan Avusturya elçisi Busbecq, Kanunî’ye hitaben “*Galata’da veba başladı. Benim evde de var. Dolayısıyla veba bitinceye kadar Adalara geçmek istiyorum.*” diyor. Kanunî’den çok şaşırtıcı ve bir o kadar da onun tutuculuğunu gösteren bir cevap geliyor: “*Veba Allah’ın verdiği bir mesajdır. Benim evimde de (Topkapı Sarayı’nda) veba var. Ben hiçbir yere gitmiyorum, sen de gitmeyeceksin.*” Fatih böyle davranmamış, vebayı duyunca şehirden uzaklaşmayı tercih etmiştir.

■ Geleceğin Fatih’i nasıl bir ortamda yetişmiştir?

O dönemde, şehzadelerin yetiştiği ortam, mesela kendisinin çocukluğunun geçtiği Bursa Sarayı ve Manisa Sarayı’nda birçok cariyeler vardı. Bunlar Batı ülkelelerinden, Balkanlar’dan gelen cariyelerdi. Bu cariyelerin etkisiyle kültürlerini, çok mükemmel olmamakla birlikte dillerini de öğrenmiştir. Hatta Fatih, üvey annesi Mara Brankoviç’ten de çok etkilenmiş ve ondan Sırpçayı öğrenmiştir. Fatih’in genel yaşayış tarzına bakıldığında, başarıya odaklanmış bir insan profili ortaya

► **Yönetmen Şenyücel, filmleriyle ilgili titiz araştırmalarıyla tanınıyor.**

► The director Şenyücel is known for her meticulous research for her films.

Fatih Sultan Mehmed brought a corporate identity to the empire, Suleiman the Magnificent (Kanunî) came with his laws and intelligence. In fact, being Kanunî in the Ottoman history is easy (I believe Nevzat Yalçıntaş had said it), however, it is not easy to be Fatih Sultan Mehmed or Abdulhamid II. Fatih Sultan Mehmed was also skilled in being a founding emperor as he was the founder of an emperor with his extraordinary intuitions and intelligence.

It seemed to be more appropriate to make a documentary on the interesting characteristics of a ruler who built and revived a magnificent empire and who was the inheritor of East Rome. We wanted to put Fatih in the centre of this documentary and illustrate the different aspects of him for the audience, and I believe we had done so successfully.

■ Did you come across any strange characteristics of Fatih, who you defined as “A Charismatic Ruler”?

I believe Fatih Sultan Mehmed was an extraordinary person. For instance, he approaches the plague incident as a scientist, while Suleiman the Magnificent was more conservative in this sense. The historian, Heath Lowry, had spoken about this. Fatih was fearful of the plague. When a terrible plague had broken out in 1467, there had been 600 deaths per day. Fatih was not in Istanbul during this period. He did not return to Istanbul until the plague finished so he spent his days in Edirne. In this sense, Fatih had a serious sensitivity towards plagues as well as a modern approach in dealing with it.

100 years later, during the era of Kanunî, Busbecq, the Austrian Ambassador who resided in Pera, Galata stated the following to Kanunî: “A plague broke out in Galata. I had it in my home too. Therefore, I would like to go to the Islands until the plague is finished.” Kanunî, in return, replies to him in an astonishing and conservative manner as he states: “Plague is a message from Allah. I have it in my home, at the Topkapı Palace too. But I will not leave and nor will you.” Fatih had never acted out in such a manner and had chosen to leave the city when he heard about the plague.

çıkıyor. “Fatih’in zekâ seviyesi güçlü olduğu, şehzadelere iyi bir eğitim verildiği için mi Şehzade Fatih mükemmel bir şekilde yetişmişti?” sorusu akla gelebilir. Amerika’nın keşfi, Kopernik ve Galile’nin ortaya çıkışı, Rönesans’ın başlaması hep bu yüzyılın olaylarıdır. Fatih, bu hadiselerin yakın şahitleri arasında yer alıyordu. Kendi zamanının fevkinde, geleceğin idrakindeydi. Bilime meraklı olmasının yanı sıra çok üst düzey hocalarla yetişmiş olması onu çağının en büyüğü yapmıştı. Fatih bunun yanı sıra, çok farklı bir yarıdılışa sahiptir. Dolayısıyla sadece Fatih’in iyi bir eğitim almış olması onu anlatmaya yetmez. Fatih’i anlayabilmek için bütüne bakmak gerekir.

■ Nasıl bir bütüne bakmak gerekir?

Söyle ki, Fatih’in kütüphanesinde Homeros’un *İlyada*’sının bulunduğu İlber Ortaylı bahsetmişti. Yani Şehzade Fatih, *İlyada*’yı Grekçe nüshasından okuyarak yanlarına notlar koymuş. *İlyada*’yı okuduğunda ise 9-10 yaşlarında ya var ya yoktu. Bütün bu veriler bize şunu göstermektedir: Fatih, aşırı meraklı, bilmek, anlamak isteyen, problematik değil aksine problem taşıyan ve çözen bir insandır. Bir başka husus da, bu olağanüstü mizacı şekillendiren ortam ve çeşitli insanlardı. Öyle ki çocukken çok tembel ve yaramaz biri olduğunu kaynaklar yazmaktadır.

■ Fatih, bir yandan savaşıyor, bir yandan ilim, sanat adamlarıyla görüşüyor. Bu ikisini bir arada götürmesi şaşırtıcı değil mi sizce? Siyaset ve edebiyat farklı kulvarlar olsa...

Bu sorunu ben de bir röportaj esnasında sordum. Biz, yazar, çizer, entelektüel devlet adamlarını savaşan devlet adamlarıyla bağdaşmaz olarak görüyoruz. Ancak Orta Çağ’dan Yeni Çağ’a geçildiğinde, Doğu’daki ve Batı’daki bütün hükümdarlar, bu ikisini yani hem entelektüel hem de kumandan bir devlet başkanlığı kimliğini bir arada bulundurmuşlardır. İran’da, Mısır’da, Osmanlı’da ve Batı’da böyle devlet başkanları vardı. Fatih’in ayrıca okuma merakı da vardır. Devlet işlerinden arta kalan vaktinin önemlice bir bölümünü kütüphanesinde okuyarak, araştırarak, kafasındaki soruların cevaplarını arayarak geçirmektedir. Torunlarının sünnet

➤ “Fatih: Avrupa’nın Kaderini Değiştiren Adam” belgeselinden bir sahne.

➤ A scene from the documentary “The Conqueror: The Man Who Changed the Destiny of Europe”.

■ How was the Future Fatih raised?

During that time, there were many hetaeras in the environment in which the princes were raised; in his case, in the Bursa Palace and Manisa Palace. They were women who had come from western countries and the Balkans. With the influence of these women, he was able to learn about their cultures and languages. In fact, Fatih was influenced mostly by his stepmother, Mara Brankovic and had learnt Serbian from her. When one takes a look at the general lifestyle of Fatih, you come across the profile of an individual who has concentrated on success.

Yes, you may ask: “Was Fatih raised in the perfect manner he did because of his high level of intelligence and the good education given to the princes?” The discovery of America, the surfacing of figures such as Copernicus and Galileo, and the beginning of the Renaissance were events that all took place during this century.

Fatih was amongst those who closely witnessed these events. He lived during the most superb of times and was conscious of the future. Apart from being curious about science, being raised by the best of scholars had made him into the greatest of his era. Other than this fact, Fatih had a different temperament. Therefore, it is not only sufficient to say that Fatih had received a good education. In order to understand Fatih, one ought to take a look at the whole picture.

■ What kind of a ‘whole’ should we look at?

Ilber Ortayli had spoken about how Fatih had a copy of Homer’s Iliad in his personal library. In other words, the young prince Fatih had read the Greek copy of Iliad and taken notes. He was around 9-10 years of age when he had read this book. All of this points to the following: Fatih was a very curious person who wanted to know, understand and solve problems.

Another matter is the environment and people that helped shape this extraordinary character. So much so that, there are many resources that mention that he was a very lazy and naughty child.

düğününde bile münazara yaptıran bir devlet başkanı ile karşı karşıyayız. Fatih'in nazarında fikir tartışmaları, eğlenceden daha önemliydi. İbn-i Rüşd ile İmam Gazali tartışmasını yeniden gündeme getirerek yeni fikirlerin doğmasının önünü açmaya çalışmıştır. Oysa İbn-i Rüşd meselesi Arap dünyasında görülmüş ve 11. yüzyılda kapatılmış bir konu olmasına rağmen, Fatih iki grup oluşturarak yeni bir tartışmaya öncülük etmiştir. Fatih, burada meselenin özünü bilmekle beraber farklı bakış açılarının çıkabileceğini ve belki orijinal bir yorum bulacağını düşünmektedir. Üstelik Fatih'in bu tartışma karşısında kendisine olan inancı ve güveni de tamdır. Yani bu tartışmadan çıkacak sonucun "aklı olan mı nakli olan mı? Hangisi doğru? Biz de bakalım" diyor. Fatih, yasak, tabu kelimelerinden hiç hoşlanmayan ve bunları reddeden bir adamdır. Belki pek çok insanın günlerce düşünerek, çeşitli kimselere danışarak varacağı sonuca Fatih, güçlü sezgileriyle varıyor. Ancak sezgileri Fatih'e daima doğru kararlar aldırıyor ki bu çok önemlidir.

■ Fatih'i büyük yapan asıl özelliği nedir sizce?

Fatih'in hoşgörüsü, toleransı genelde bilinir. Belgesel araştırması yaparken bunları öğreniyordum; ancak başka bir husus daha dikkatimi çekmişti: Fatih, Rum Patrikhanesini örnek alarak Ermeni Patrikhane-

➤ Ressam Gentile Bellini'nin eserinden yola çıkılarak yapılmış Fatih Sultan Mehmed portreli madalya.

➤ A medal portrait of Fatih Sultan Mehmed based on the work of the artist Gentile Bellini.

■ On the one side, Fatih fights in battles, while converses with men of science and art. In your opinion, is this not surprising? As politics and literature are completely different courses...

Once I had asked the very same question during an interview. We cannot perceive men of pen, drawing, and intellectual statesmen to be the same as statesmen who fight battles. However, during the transformation from the Middle Ages to the New Age, all of the rulers in the East and West had kept both being an intellectual as well as a statesmen as part of their identity. There were statesmen in Iran, Egypt, Ottomans and in the West. Furthermore, Fatih also had an interest in reading. He used to spend the time left from states affairs in his library reading, researching and trying to find the answers to the questions in his mind. We are faced with a statesman who even held debates during the circumcision ceremonies of his grandsons. In Fatih's opinion, debates of opinions were more important than entertainment. He also attempted to pave the way for the birth of new ideas by surfacing the discussions between Ibn Rushd and Imam Ghazali. Despite the fact that the Ibn Rushd matter was one that had been discussed in the Arab world and concluded by the 11th century, Fatih had formed two groups to lead a new discussion. Fatih believed that, although he knew the core of the issue, he still wanted to think that by such a discussion new ideas may surface and perhaps an original interpretation may be presented. Besides, Fatih's self-confidence and faith in himself in regards to these discussions was unbreakable. In other words, Fatih meant to say with the conclusion of such discussion: "Let us see for ourselves; is it rational or irrational? Which one is the truth?". Fatih was a man who despised and rejected words such as prohibitions and taboos. Fatih used to reach conclusions through his own strong intuitions - what others would think over for many days and through consultations. This is very crucial as all of the decision Fatih ever makes are the best possible decisions to be made.

■ In your opinion, what is the main feature that makes Fatih who he is?

Fatih's tolerance and clemency is generally

si'ni de kuruyor. Bu bakımdan Ermeniler Fatih'i çok severler. Sonra Hahambaşılığın kurulmasını sağlıyor. Şüphesiz Fatih, kozmopolit bir imparatorluğun başında olduğunun idraki içindedir. Rumlara, Ermenilere olduğu gibi Yahudilere de İstanbul'da dinî bir örgütlenme imkânını veriyor. Kapalıçarşı'da Panok Aris Gelgeç isminde çok iyi bir mücevher ustası var. Fatih Sultan Mehmed'in de çok büyük hayranlarından biridir. Sanat danışmanımız Emel Gürsoy'a, "Varlığımızı Fatih'e borçluyuz, çünkü bizim patrikhanemizi kurmuştu." demiş. Aris, 2013 Kasım'ında, Aya İrini'de yaptığımız basın tanıtımında Fatih'e ithaf ettiği bir pırlanta yüzük yapıp sergilemişti. Yüzüğe Fatih imajını, tuğrasını ve kılıcını işlemişti. Ortodokslar da Fatih'i çok sevmişlerdir. Çünkü Fatih, çağının ötesinde bir ufka sahipti. Bu bakımdan hemen her cemaat ve insan kütlesinin takdirini kazanmıştır. Belgesel araştırması yaparken Fatih'in büyüklüğünü yeniden görmüş oldum. Yoksa kendi kendimize bir propaganda yapmamıza gerek yoktur. Fatih, eserleriyle zaten büyüktür.

➤ Şenyücel'in TRT'de yayınlanan Fatih belgeseli izleyicilerin beğenisini kazandı.

➤ Şenyücel's Fatih documentary on TRT has received much appreciation from the viewers.

KERİME SENYÜCEL KİMDİR?

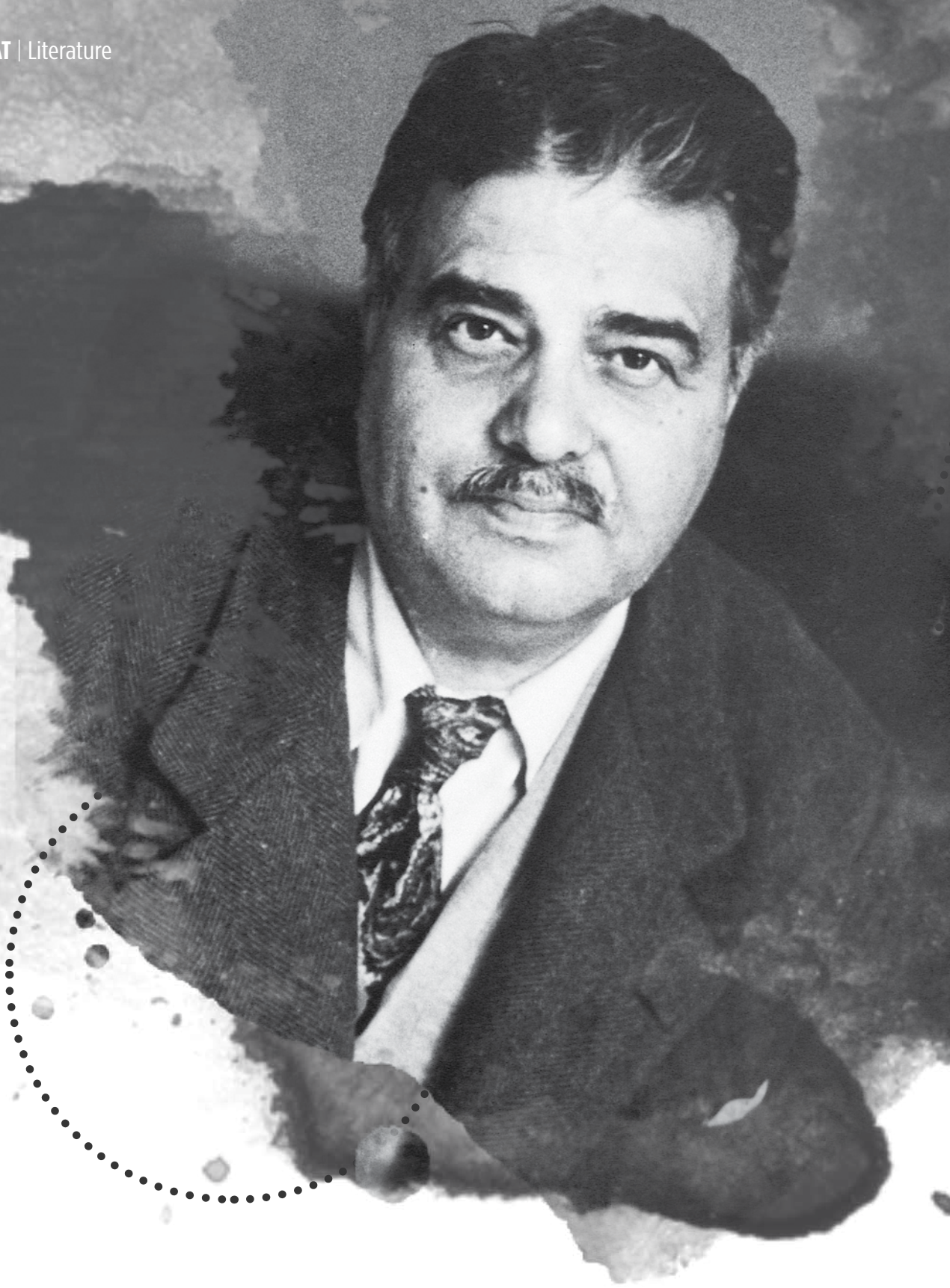
WHO IS KERİME SENYÜCEL?

1952 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümünden mezun oldu. İngiliz Filolojisi Yardımcı Sertifikası aldı. 1975 yılında TRT'de, Televizyon Programları Yapımcısı ve Belgesel Yönetmeni olarak çalışmaya başladı. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Çağdaş Gazeteciler Cemiyeti, Belgesel Sinemaçılar Birliği üyesi olan Kerime Senyücel, İngilizce ve Fransızca bilmektedir. Üyesi olduğu Anadolu Sanat Tarihçileri Derneğinin (ASTAD) Şubat 2010'dan itibaren başkanlığını yapmaktadır. 2004-2009 arasında EBU (Avrupa Yayın Birliği) Belgesel Yönetim Kurulunda TRT adına görev yapmıştır. Osmanlı Hanedanı Vakfı'nın onur üyesidir. Yönetmenliğini yaptığı bazı belgeseller ise şunlardır: 23 Nisan Demokraside İlk Adım (1985), Türk Sineması (1978), Bir Kazının Öyküsü (1979), Türk El sanatları (1983), Avrupa'da Kültür ve İnanç (1990), GAP: Güneydoğunun Gerçekleşen Rüyası (1998), Halfeti: Suya Dönüşen Topraklar (1998 / 2001), ZEUGMA Dün... Bugün (1998 / 2002), Ezan, Çan, Hazan: Antakya (2002), Osmanlı'nın Sürgünü Öncesi... Ve Sonrası... (2006), Halfeti'den Hasankeyf'e Sudaki Umut (2009) Fatih: Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam (2013).

She was born in 1952. She graduated from the Faculty of Art History at Istanbul University. She received an English Philology Certificate. She started to work as a producer and documentary director at TRT in 1975. Kerime Senyücel, who is a member of the Turkey Journalists Association, Contemporary Journalists Association and Documentary and Cinema Union, speaks English and French. She has been the President of the Anatolia Art Historians Association since 2010. She has also worked as a representative of TRT at the European Broadcast Union Documentary Member of Boards. She is an honorary member of the Ottoman Dynasty Foundation. Some documentaries she has directed are as follows: 23 April First Step in Democracy (1985), Turkish Cinema (1978), The Story of an Excavation (1979), Turkish Handcrafts (1983), Culture and Belief in Europe (1990), GAP: A Dream is Coming True (1998), Halfeti: Land of Hope and Misfortune (1998/2001), Zeugma Yesterday... Today (1998/2002), Adhan, Church Bells, Hazan: Antioch (2002), Ottoman's Exile: Before and After (2006), From Halfeti to Hasankeyf: The Hope in Water (2009), The Conqueror: The Man Who Changed the Destiny of Europe (2013).

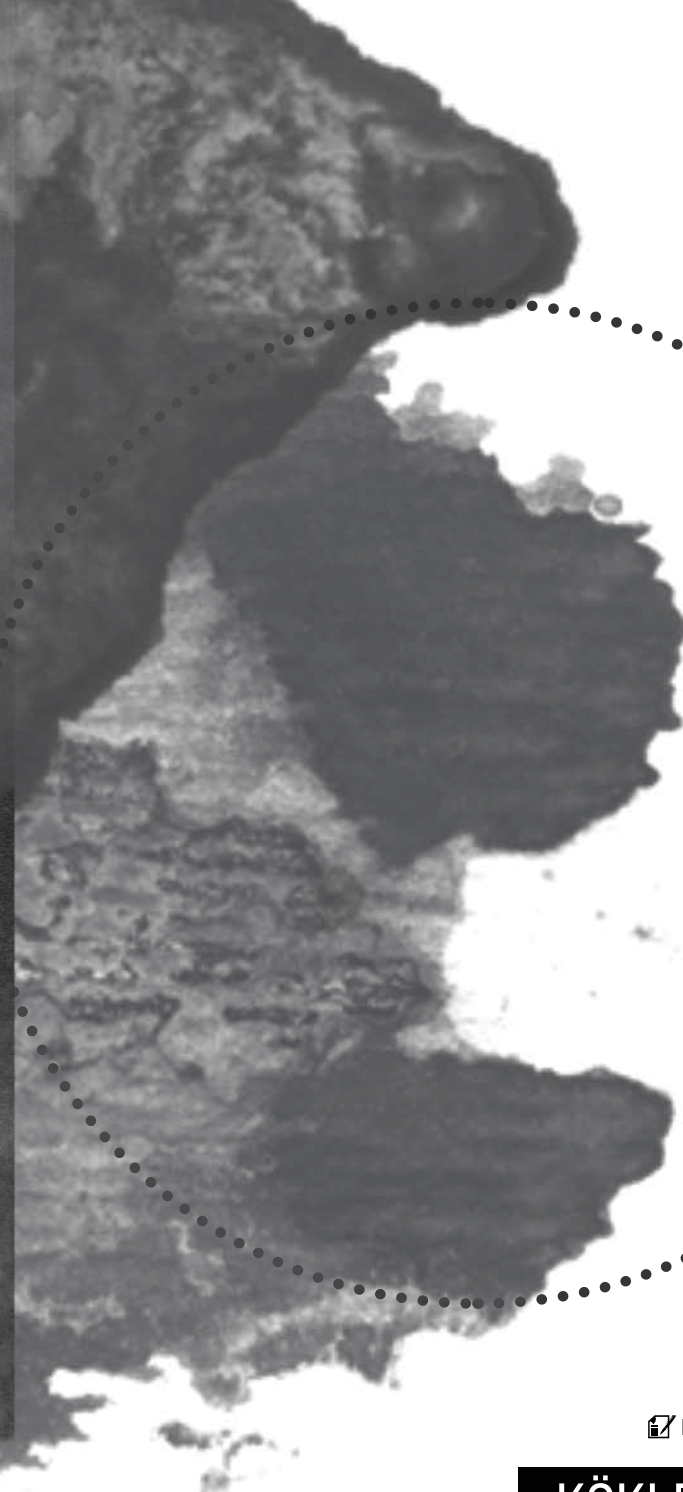
a well-known fact. These are what I learnt during the research I had undertaken for the documentary, but there was one more matter that intrigued me: Fatih establishes the Armenian Patriarchate by taking the sample of the Greek Patriarchate. It is for this reason that the Armenians love Fatih. Then he ensures the establishment of the Chief of Rabbi. There is no doubt that Fatih comprehends the fact that he is the ruler of a cosmopolitan empire.

He gives the opportunity of religious organisation to the Jews like he did for the Greeks and the Armenians. There is a master of jewellery by the name of Panok Aris Gelgeç at the Grand Bazaar. He is also one of the greatest fans of Fatih Sultan Mehmed. He said the following to our art consultant, Emel Gürsoy: "We owe our existence to Fatih because he had established our Patriarchate." Aris had designed a special diamond for an exhibition dedicating it to Fatih during a press conference at Hagia Irene in November 2013. He had engraved the image, tuğra (Sultan's signature) and sword on the diamond ring. The orthodox community also admired Fatih because he had a wide horizon surpassing his era. In this regard, he was able to earn the appreciation of every community and the masses. I was able to witness just how great Fatih was while I was doing the research for the documentary. All matters aside, there really is no need to propagate to ourselves. Fatih's works all speak for themselves.

BAŞLIKLAR Titles

- Köklerinin Üzerinde: Asaf Hâlet Çelebi On His Roots: Asaf Halet Çelebi
- Edebiyatın Çamlıca'sı The Çamlıca of Literature
- Sinemasal Güzergâh: Yedikule'den Samatya'ya Cinematic Route: From Yedikule to Samatya
- Hayy Bin Yakzan ve Robinson Crusoe Hayy Bin Yakzan and Robinson Crusoe

📷 Hüseyin Su 📷 Pierre de Gigord

KÖKLERİNİN ÜZERİNDE:

Asaf Hâlet Çelebi

On His Roots: Asaf Halet Çelebi

Onu, Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında farklı, özgün ve yeni kılan; ölümünden 57 yıl sonra da hâlâ keşfe açık bir şair olarak yaşatan acaba neydi?

What was it about him that made him different, unique and new within Turkish literature during the Republican era and continues to make him a personality still to be explored 57 years after his death?

➤ Beyoğlu İstiklal Caddesi, şairin gezinmekten keyif aldığı yerlerden biri.

➤ Beyoğlu İstiklal Road was one of the locations the poet enjoyed to visit.

Döneminde kendisinden daha çok toz kaldıran ve şair olarak paye kazanan, üne, sana kavuşan kimi büyük Türk şairleri, hem şiirleri hem de şiir üzerine yazdıklarıyla birlikte bugün *artık* yoklar; var olanlarsa, ancak Şair Asaf Hâlet Çelebi'nin dizi hizasında varlar.

Çünkü Çelebi'nin şiiri, doğduğu günden bugüne dek hiçbir zaman damar tıkanıklığı yaşamadı; öyle görünüyor ki bugünden sonra da böyle bir sağlıksızlıkla karşılaşmadan yaşamaya devam edecek. Asaf Hâlet'in ölümünden 57 yıl sonra bugün, şiirleri, şiir üzerine yazıları, poetikası, tarih, kültür, din, düşünce; uygarlık ve Doğu - Batı sorunu bağlamında yazdıkları üzerine konuşanlar, tartışanlar ve yazanlar, onun şiirinin ve düşüncesinin damarının açıldığı, beslendiği kanalların ne denli isabetli ve insani olduğunu daha açık seçik görebiliyorlar. Bunda, yüzyıldan fazla bir zamandan beri tarih, toplum ve uygarlık olarak yer değiştirme çabalarının estirdiği terörün gücünün eskisi kadar her şeyin üstünü örtemeyişinin payı da var.

Yenilenen hafıza, artık kendi dünyasına ait çok şey hatırlıyor; evini, yurdunu hatırlıyor ve oraya dönmek, kendi dünyasında yaşamak istiyor. Asaf Hâlet'in şiirleri, yazıları ve hayatı da, işte bu hatırlatıcılardan birisi olarak bugün söz almış durumda ve konuşuyor.

Anne ve baba tarafından taşıdığı kök mirası, çocukluğunda bütün hayatını

Many great Turkish poets, who had raised the dust during their eras and earned distinction, fame and popularity as a poet, no longer exist with their poems or writings on poetry; and those who continue to exist are individuals like the poet, Asaf Halet Çelebi.

The poems of Çelebi never endured an embolism, and it seems that it never will be exposed to any such problem. Today- 57 years after the death of Asaf Halet - those who speak, argue and write on his poetry, poems, and thoughts on history, culture, religion, thoughts, civilisation, the problem of the East and West, are able to comprehend just how the vessels of his poetry and thought are open and how unerring and humanitarian they were. This is surely influenced by the fact that the power of terrorism in its attempts of changing history, society and civilisation are no longer easy as it used to be a century ago.

The recovered memory now reminds one of the many things belonging to his own world; now, he remembers his own home, motherland and wants to return and live within his own world. The poems, writings and life of Asaf Halet take the stage today as a reminder.

His genetic roots, the family atmosphere during his childhood years that would forever shape and guide his whole life, the education he attained from such a young

şekillendirecek ve yönlendirecek olan aile atmosferi, daha küçük yaşlardan itibaren aldığı eğitim, yolunun düştüğü dergâhlar, şairin başını okşayan şeyhlerin elleri ve gözlerine değen nazarları, bütün bunlarla birlikte kişiliğindeki eğilimler, zaman içinde koşulların da etkilediği bilinç oluşumları, yönelimleri ve tercihleri... Elbette, bugün karşımızda duran 12 kitabıyla bir Şair ve Yazar Asaf Hâlet Çelebi fotoğrafını belirleyen nedenlerden bazılarıdır.

Her şeye karşın, bütün bu insani, toplumsal, kültürel ve ırsî katkılarının sorumluluğunu taşıyan, hakkını veren bir hayat kurabilmek ve bizi var eden köklerimizin üzerinde durup kurumadan yaşayabilmektir önemli olan; insanı ve yaptıklarını geleceğe taşıyan da bu olsa gerek.

İlk gençlik yıllarından ölümüne dek yaşadığı dönemin arayışlar, savruluşlar, korkular ortamında, onu kimsenin toplumsal, siyasal adalardan birine yerleştiremeyişi anlamak mümkün: Çünkü o, Tanpınar'ın "coğrafya kaderdir" sözünü doğrularcasına, İstanbul'dan Hint'e ve Çin'e kadar bir imparatorluğun kaderinin bıraktığı izlerin ardında kıtaları, bu kıtaların dününü, bugününü, gerçeğini ve masalını aramakta, kitabelerini okumakta, adeta inançlarını diriltmeye çalışmaktadır.

Aynı zamanda döneminin aydın ve sanatçıların kaderini de paylaşır Asaf Hâlet Çelebi: Hep ilgi duyduğu, hasretle andığı, ocaktaki közü deşmeye çalıştığı, bir türlü bağlarını koparamadığı ve kırık bir dalın, bütünüyle kopmadan, köküne bağlı kalarak yaşamaya, yeşermeye çalışması gibi bir bağı vardır kaderi olan coğrafyanın dünyasıyla onun arasında. Kırık bir dal gibi düşünmek ve yaşamak, sadece Asaf Hâlet'in değil, adeta, onun şiirleri ve yazılarıyla dolaşp durduğu İstanbul'dan Çin'e ve Hint'e kadar bütün Doğu'nun kaderi: Daryus Shayegan'ın adlandırmasıyla; *Yaralı Bilinç*'in kaderi...

Tarihsel planda taşıdığımız genetik yükten istesek de kurtulamayacağımızı, geleceğin de o yükü bizim omuzlarımızda görmek istediğini, yarı bilinçle, yaralı

age, the religious lodges his path crossed, the hands of the sheiks that caressed the poet's head, the eyes that met his own eyes as well as all of the tendenc within his personality and the conditions over time had influenced the formation of his conscious, inclinations and choices... Surely, the 12 books that stand before us today are some of the reasons that illustrate the character of the Poet and Author, Asaf Halet Çelebi.

What is crucial, contrary to everything else, is the ability to establish a life while carrying the responsibility that has come along from all of the humanitarian, social, cultural and genetic contributions, and to be able to live life with our roots; is it not this that carries forth man and his actions to the future?

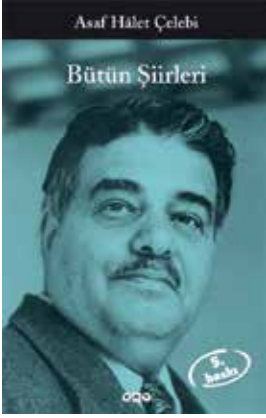
It is possible to understand that no one was able to position him within a peculiar social or political world with the searching, drifting and fears that he had undergone since his initial youthful days up until his death. In affirmation of Tanpınar's words of "geography is fate", he was a figure, who had been in search of the footsteps of a fate – from Istanbul to India and China – a fate in search of continents, the past, present and future of these continents, while reading the stories of these places and, in the process, resurrecting his faith.

At the same time, Asaf Halet Çelebi also shares the same fate as of the intellectuals

► Çelebi'nin şiirleri tasavvuftan, özellikle de Mevlânâ'nın düşüncelerinden ilham alıyor.

► The poems of Çelebi are inspired from sufism, particularly from the thought of Mawlana.

► Her dönemde şair, yazar ve seyyahlar için bir cazibe merkezi olan İstanbul'da ünlü Sultanahmet Meydanı.

► Istanbul's famous Sultanahmet Arena that was a centre of attraction for poets, authors and voyagers during every era.

bilinçle de olsa her zaman hissetmiyor muyuz? Bu hissedışı, hiç kimse içinden söküp atamadı; kurtulmak isteyen çoktu, ama hiç kimse kurtulamadı. Bu durum, kimi aydınlarda, sanatçılarda ve siyasal düzlemde bir tür kalp sıkışmasına ve duyarlık planında kabz haline, sonuç olarak da düşünce ve aidiyet intiharına neden oldu.

Asaf Hâlet'in yakasını bırakmayan genetik sorumluluğu sayesinde kültürel bir yarmayla, döneminin kuşatmasından kurtularak bugünlere ulaştığını söylemek yanlış olmaz; hatta bu tespit, birçok sorunun da cevabı olur. Asaf Hâlet'in şiirlerinde ve yazılarında gerçekleşen düşünce ve duyarlık atlasının iki büyük kıtası var: Tasavvuf ve İstanbul... Onun Hint'le, Çin'le, Budizmle, Hristiyanlıkla ilgisi de küçük yaşlarından itibaren şifahi, daha sonra da okuma yazmayla bilinçli bir kavrayışa dönüşen tasavvuf düşüncesi ve duyusunun, o büyük tasavvurunun kapsam alanındadır.

Bunu yalnızca Asaf Hâlet'te değil, İslam tasavvuf düşüncesi tarihinde de görmek mümkündür: Tekemmül etmiş bir inanç ve düşünce sistematığı olarak hem öncesini hem de sonrasını kapsar.

Ondaki İstanbul tutkusu ise tam anlamıyla bir *payitahtı savunma* saikidir: "Suyun dışında balık nasıl yaşarsa ben de İstanbul'un dışında öyle yaşarım. Çin ve Maçini, Acemistan ve Frengistanı ben hep İstanbul zaviyesinden gördüm. Oralarını hep İstanbul'un içindeyken gezdim ve gezmekteyim." Onun için kendi döneminde de bugün de haklı

and artists of his era: He has always had a connection with the world around him that he always was interested in and longed for, just like the struggles of a broken branch struggling to live loyal to its own roots and flourish thereon. Thinking and living like a broken branch was not only the fate of Asaf Halet but also the fate of the East, from Istanbul to China and India, where he wondered about with his poems and writings: just like in Dariush Shavegan's words... The fate of The Wounded Conscious...

Is it not true that we always feel the need to never rid ourselves of the genes we are burdened with despite the fact that we want to and that the future also desires to see us shoulder that burden, whether it be semi-consciously or with a wounded conscious? No one has ever been able to rip this feeling from within themselves; there have been many who perhaps wanted to but no one has been successful in doing so. This state has resulted in a form of a heart spasm or constipation of sensitivity with certain intellects, artists and politicians, leading to the suicide of thought and sense of attachment.

Due to the genetic accountability that never let go of Asaf Halet, it will not be incorrect to state that it was through such cultural splittings that he was able to rid himself from the seige of his era and make it up till today; in fact, this statement is the answer to many questions as well.

There are two great continents of the atlas of thought and sensitivity within Asaf Halet's poems and writings: Sufism and Istanbul... His interest in India, China,

olarak hep, *Son Osmanlı, Son Vezir Asaf, İstanbul Beyefendisi* gibi lakaplarla anılmıştır: Düşen payitahtın düşmüş veziridir sanki... Ne ki, bugün o, aradığı ve işaret ettiği ruhla ve duyarlılıkla yeniden diriliyor. Onun şiir ve düşünce dünyasını oluşturan temel etkenlerden tarih, coğrafya, kültür ve dinle birlikte, bütün bunların yoğurduğu bir halkın ruhunu kavrayışında gösterdiği feraseti de göz ardı etmemek gerekir. Bu bağlamda sanırım birkaç cümlesini anmak yeterli olacaktır: “Şekilden ziyade meale ehemmiyet veren, şuurdan ziyade tahteşuur denilen, müşahhas edebiyattan ziyade mücerret edebiyatı terviç eden zümreye hitap ediyorum. Hazine, bizim tahteşuur varlığımızdadır.”

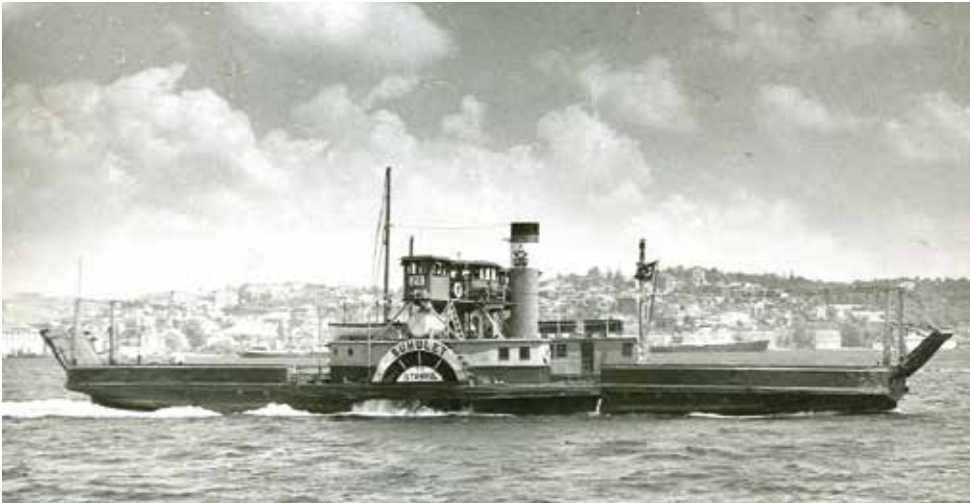
Buddhism and Christianity, which had begun verbally during his childhood, and his complete comprehension of sufi thoughts and sensitivity through reading and writing, is within the area of scope of his great description.

This is not just peculiar to Asaf Halet, but can also be observed within the history of Islamic sufi thought: It encompasses its past and future as a mature system of faith and thought.

His passion for Istanbul, on the other hand, is an incentive to defend the capital city: “I live like a fish out of water once I am out of Istanbul. I have observed China and Machin, Persia and Europe from the angle of Istanbul. I have travelled and still travel those places while I am still in Istanbul.”

Whether it be during his own era or even today, he has always been nicknamed The Last Ottoman, The Last Vizier Asaf, The Istanbulian Gentleman. He is almost like the fallen vizier of the fallen capital... Today he is resurrected with the spirit and sensitivity that he had always been in search of and had drawn attention to.

With the foundational influences like history, geography, culture and religion, that has affected his poems and world of thought, we ought not to turn a blind eye to the foresight of his comprehension of the nation that has been kneaded with these factors. In this regard, I believe it is sufficient to understand a few of his sentences: “I address the society that gives more importance to meaning than shape, to the unconscious than the conscious, that chooses pure literature than common literature. The treasures are hidden within our unconscious.”

➤ **Asaf Hâlet'in İstanbul'un eşsiz silüetini tutkuyla sevdiği ve her fırsatta uzun uzun izlediği biliniyor.**

➤ It is a known fact that Asaf Halet loved the unique silhouette of Istanbul and would watch it for hours on end with every chance he had.

SİNEMASAL GÜZERGÂH

📷 Selim İleri 📷 Yusuf Darıyerli

Yedikule'den Samatya'ya

Cinematic Route: From Yedikule to Samatya

Samatya ve çevresi eski İstanbul'un ruhundan parçalar taşıyan doğal bir film platosu gibidir. Günümüz İstanbul'unda bu semti hiç bir yere değişmem.

Samatya and its surroundings is like a natural movie plateau carrying the pieces of the spirit of old Istanbul. I can never exchange it with any other suburb of Istanbul today.

Samatya ile tanışmam çocukluk yıllarıma rastlar. Anneannemin yakın arkadaşı Samatyalıydı. Sık sık onlara ziyarete giderdik. Semt sokakları oyun alanımızdı. Ben as-

I was a child when I had met Samatya. My grandmother's close friend was from Samatya. We used to visit them quite often. The streets of the suburb were our playgrounds. In fact, I discovered this

İstanbul'da bu semti geç keşfettim. 1980'li yılların başında, senaryosunu yazdığım *Afiye Jale* filmini çekmeye başladık. Müjde Ar'ın başrolünü oynadığı film, 1920'lerin İstanbul'unda geçiyordu. Bazı sahneler için eski İstanbul dokusunu taşıyan bir yere ihtiyacımız vardı. Yakın bir arkadaşımın önerisiyle, Yedikule'ye gittik. Semt, filmin ruhuna çok uygundu. Daha çok Yedikule Hisarı'nın yanı başındaki İlyas Bey Caddesi'nde çalıştık. Çekimlerden sonra civardaki mekânlarda oturur sohbet ederdik. Keyifli bir çalışma oldu. O zamanlar semti ilginç bulmuş, ama yoğun çalışma temposu içinde fazla tanıma olmağım olmamıştı.

Film bittikten sonra Yedikule'ye tekrar gittik. 1983 yılı yazıydı. O zamanlar semtte küçük sinemalar vardı. Tren istasyonu, Gazhane Binası'nın çevresi ve sokaklardaki tarihi doku beni çok etkiledi. Yedikule'ye gönül vurgunluğum ilk o zamana rastlar.

ESKİ İSTANBUL İNCELİĞİ

1990'lı yıllarda *Hiç Bir Gece* adlı bir film daha yaptık. Başrolde Hülya Koçyiğit oynuyordu. Film Yedikule, Samatya ve Cerrahpaşa'da geçiyordu. Birkaç yıl sonra özel bir televizyon kanalına *Yedikuleli Mihriban* dizisini çektik. Dizi, 1950'li yılların İstanbul'unda Yedikuleli bir kadının yaşadıklarını konu alıyordu.

➤ Yedikule'de ahşap cumbalı İstanbul evleri, Bizans döneminden kalan yapı parçalarıyla iç içe geçiyor.

➤ The wooden houses with bay windows in Yedikule are nested together with the pieces of buildings from the Byzantine era.

suburb quite late. It was during the early 1980s when we had started to shoot the movie *Afiye Jale* that I had written the script for. The movie, which starred Müjde Ar, was a story of Istanbul in the 1920s. For some of the scenes, we needed locations that still had the fabric of old Istanbul. With the advice of a close friend, we went to Yedikule. The suburb was perfect for the spirit of the movie. We mostly worked on Ilyas Bey Street close to the Yedikule Fortress. After shooting some scenes, we would sit down in the area to have a chat. It was an enjoyable project. I had found the suburb quite interesting back then but because of the intensive working tempo, I did not have the chance to take a closer look. After the movie was finished, we had returned back to Yedikule. It was the summer of 1983. During that time, there were some small cinema theatres in the area. The train station, the surroundings of the Gazhane Building and the historical touch of the streets all affected me. That is when I fell in love with Yedikule.

The Fineness of Old Istanbul

We shot another movie called *No Night* during the 1990s. Hülya Koçyiğit was leading actress in the movie and it took place in Yedikule, Samatya and Cerrahpaşa. A few years later, we made a television series called *Mihriban* of Yedikule for a private television station. The

Çekimler sırasında dört ay süreyle, aşağı yukarı her gün, Yedikule'ye gidip geldim. O günden sonra Yedikule, Samatya ve oradaki insanlara kendimi çok yakın hissettim. O coğrafyaya karşı bir gönül bağım oluştu. Hiç unutmam, dizi çekimlerine yeni başlamıştık. Sıcak bir yazdı. Çalıştığımız evin sahiplerinden su istemiştik. Evde bir telaş oldu su vermek için. Sonra zarif bir dantel örtüsüyle gizlenmiş altlığıyla buz gibi bir bardak su getirdiler. Çocukluğumda sıkça karşılaştığım bu nazik davranış aklıma yer etti. Geleneksel hayat çizgimizin uzantısı olan bu küçük inceliklere artık maalesef nadir olarak rastlayabiliyoruz. Bu tarz yaşam biçimini Yedikule ile Samatya semt topografyasında halen bulmak mümkün.

İÇSEL HUZUR

Bizans'tan Osmanlı'ya, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçen çok katmanlı bir dokusu vardır semtin.

Farklı kültürlerin yüzlerce yıldır iç içe ve dayanışma içinde yaşadığını kanıtlayan pek çok yapı görürsünüz. Camiler ve kiliseler yan yanadır. Bu çok katmanlı kültürel zenginlik, tat almamız için bir fırsattır aslında. İstanbul'da bugüne kalabilmiş en eski Bizans kilisesi Yedikule'de mesela. İlkbahar ve sonbaharda bir başka güzel olan bu muhit beni hiç sıkmaz. Kocamustafapaşa ve Cerrahpaşa sırtlarını da dâhil olmak üzere bu bölgeyi çok severim. Bu semtlerde ait olduğum ruhsal topografyayı yakaladığımı hissediyorum. Benim yetiştiğim yılların Türkiye'si tamamen alçak gönüllü yaşama biçimleri üzerine kuruluydu. Eski İstanbul'a özgü mütevazı alışveriş dünyası Samatya ve Yedikule'de yaşamaya devam ediyor.

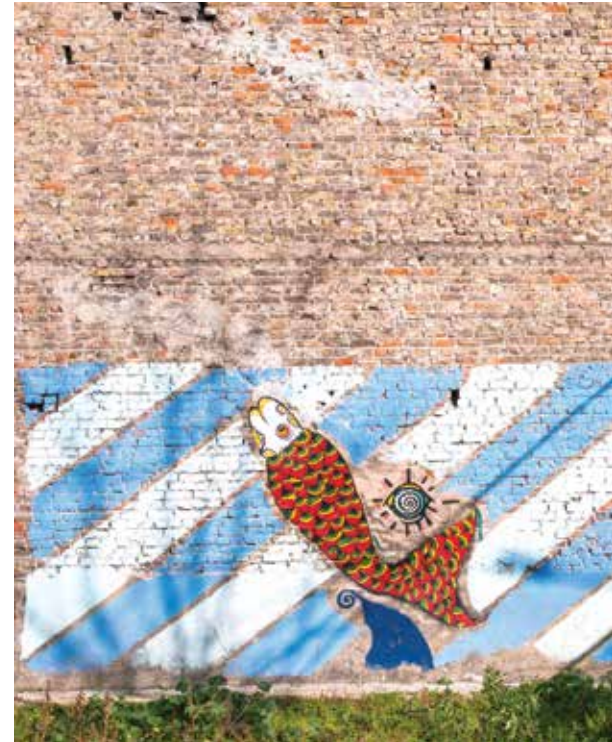
series was about a woman from Yedikule leaving Istanbul during the 1950s. For four months, I went to Yedikule every day. It was after those day that I felt closer to Yedikule, Samatya and its residents. I fell in love with that region. I never forget those days when we had just recently began shooting the series. It was a hot summer. I had asked for some water from the homeowners whose house we were using. Suddenly, there was such a fuss about water in the house. After a short while, they brought me a cold glass of water with a hidden elegant lacework coaster beneath the glass. This polite behaviour that I had often come across during my childhood never left my mind again. Nowadays, it is unfortunate that we hardly come across such small grace that is the extension of our traditional life. It is still possible to find such elegant lifestyles as this in the suburbs of Yedikule and Samatya today.

Inner Peace

The suburb has a multilayered facade from the Byzantine to the Ottoman and from the Ottoman to the Republican eras. You will come across many structures proving how many cultures lived together and in complete solidarity with one another for many centuries. The mosques and churches are side by side. This multi layered cultural wealth is in fact one way to

➤ Eski İstanbul'a özgü mütevazı alışveriş dünyası Samatya ve Yedikule'de yaşamaya devam ediyor.

➤ The modest shopping culture unique to Old Istanbul continues to live on in Samatya and Yedikule.

Semtin sokaklarında yürürken hâlâ küçük dükkânlar, berberler, bakkallar ve manavlar görebilirsiniz. Sur dışına çıktığınızda İstanbul'un son bostanlarıyla karşılaşrsınız. Bir zamanlar burada yetiştirilen taze sebzeler sur dibindeki tezgahlarda satılırdı. Şimdi seyrek de olsa mahalle aralarında seyyar tezgahlar dolaştırılıyor. Samatya'da sokaklar birbirine açılır. Samatya bu yönüyle bana içsel bir huzur veriyor.

SEMAVER VAKİTLERİ

Ben Kadıköy doğumluyum. Uzun yıllar Cihangir ve Şişli'de yaşadım. Doğup büyüdüğüm semtlerde geçmişten fazla bir şey kalmadı. Oysa Yedikule'de her zaman eski İstanbul'dan yaldızı parlayan ısıltılar vardır. Yedikule'ye taşınmayı bile düşünmedim değil. Sokaklar birbirine açılır. Eski İstanbul'un yorgun ahşap ve taş evleri geçmişin yaşam izlerini fısıldar. Daha çok Yedikule Hisarı'nın bitişiğindeki sokakları severim. İmrahor Mahallesi güzeldir.

Samatya Caddesi üzerindeki Konstantinos Eleni Kilisesi çok zariftir. İstanbul'da kalan son Rum zanaatkârların yaptığı kilise kulesi, iç süslemeleri ve ikonalarıyla etkileyicidir. Bir zamanlar Samatya sahilindeki çay bahçelerine giderdim. Gün batımında semaverde çay içmek çok keyiflidir orada...

➤ **Osmanlı Seyyahı Evliya Çelebi, Yedikule'yi "Güzel evler, bahçeler, bostanlar ve yeşil alanlarla çevrili rağbet gören bir mesire yeri" olarak tarif ediyor.**

➤ **Evliya Chelebi, the Ottoman voyager, describes Yedikule as; "A favoured recreational area encircled with beautiful houses, gardens, orchards and green areas."**

enjoy it all. For instance, the old Byzantine church in Yedikule that has survived up until today is a perfect example. This beautiful neighbourhood that is peculiarly more stunning in spring and autumn never makes me feel bored. I love this whole region including the back sides of Kocamustafapaşa and Cerrahpaşa. I feel like I belong to the spiritual topography of these suburbs.

The Turkey that I grew up in was established on modest lifestyles. The humble commercial world peculiar to old Istanbul still continues to live on in Samatya and Yedikule. When you stroll down its streets, you can still come across small stores, coiffeurs, shops and grocery stores. Once you take a step outside from the fortress walls, you will come across the final orchards of Istanbul.

Once upon a time, the fresh vegetables that were harvested here would be sold on the stands leaned up against the fortress walls. Today, although it is rare, you may still see portable sellers. The streets in Samatya lead to one another. In this sense, Samatya gives me an inner peace.

The Semavor Times

I was born in Kadıköy. I lived in Cihangir and Şişli for a long time. Today, there isn't much left in the suburbs that I was born and raised in. However, there are still gleams of the old Istanbul in Yedikule. I have even considered moving to Yedikule. Its streets lead to one another. The tired wooden and stone houses of old Istanbul whisper the traces of the past. My favourite parts are the streets beside the Yedikule Fortress. The Imrahor suburb is beautiful. The Constantinus Eleni Church located on Samatya Road is elegant. The church that was built by the Greek artisans and still exists today is impressive with its pinnacle, interior ornaments and icons. Once upon a time, I used to go to the cafes on the Samatya shores. Drinking tea from a semavor during sunset is so delightful there...

Beşir Ayvazoğlu

EDEBİYATIN

Çamlıca'sı

The Çamlıca of Literature

Eskilerin bir yeryüzü cenneti olarak görüp yazları oturacakları zarif köşkler ve konaklarla bezedikleri Çamlıca çevresi, son 30-40 yılda şehir tarafından hızla kuşatılıp yutulmuşsa da, tepeler hâlâ İstanbulluların nefes alabilecekleri tabiat harikaları olarak, başları dimdik, ufuklara bakıyorlar. Batılı gezginlerin de özel bir ilgi gösterdikleri Çamlıca'da, 19. yüzyıla kadar bazı padişahların av veya tenezzüh için çıktıklarında dinlenmeleri için yaptırılmış birkaç av köşkü dışında bina yoktu. İkinci

Despite the fact that in the past 30 years it has been conquered and devoured by the city, Çamlıca and its surroundings, which has been perceived as heaven on earth by its early residents, has been glamourised with elegant mansions and manor houses, and its hills still look out into the horizons in an upright manner with the beauties of nature where the Istanbulians can breathe in the fresh atmosphere.

During the 19th century, Çamlıca, which was also popular amongst the western travellers, did not have any buildings

ci Mahmud devrinde hanedan üyeleri ve yüksek tabaka tarafından keşfedildikten sonra, sayfiye yeri olarak, İstanbul'un gözde mekânlarından birine dönüştü. Sultan Mahmud, "Yarın gidelim Çamlıca'ya canım efendim" nakaratlı şarkısında uzun uzun övdüğü Çamlıca'ya sık sık gelir, ablası Esmâ Sultan'ın Kısıklı'daki sarayında dinlenirdi. Son nefesini de hastalandığında getirildiği bu sarayda vermişti.

Tanzimat şair ve yazarları Çamlıca'ya özel bir ilgi göstermişlerdir. Yahya Kemal, *Üç Tepe* başlıklı yazısında bu tepeden "Namık Kemal ve arkadaşları Hâmid, Ekrem, Sezai ve ötekilerinin elli sene evvel âleme baktıkları tepedir. Eserlerinde Çamlıca havası eser, Çamlıca bahçelerinde bülbül sesi dinledikleri sezilir, şiveleri o semtin vezir konakları gibi ağır, harap ve şairanedir" diye söz etmiştir.

Namık Kemal, uzun bir Çamlıca tasviriyle başlayan *İntibah* (1876) adlı romanında İstanbul'un nadir güzelliklerinin toplu olarak görülebileceği tek noktanın Çamlıca olduğunu, İstanbul'da ve Boğaziçi'nde kendini bu tepeden gizleyebilen hiçbir köşenin bulunmadığını söyler. Namık Kemal'e göre, Çamlıca öyle bir tepedir ki buradan tabii, sınai ve fennî 100 bin türlü güzellikten oluşan bambaşka bir âlem görünür ve insanın göz bebekleri, içine büyük bir ustalıkla sığdırılmış bir güzellik haritasına döner. Gözleriniz, bakışlarınızı aşağı doğru kaydırırsanız, dünyanın her türlü çiçeğinin bulunduğu bir bahçeye düşmüş bal arısı gibi saniyede bir çiçeğe, bir meyveye ilişir ve deniz kıyısına ulaşıncaya kadar takatten kesilir. Çamlıca, cennetin yeryüzüne inmiş bir

apart from the few hunting mansions that had been built for various sultans. After the area was discovered by the members of the royalty and noblemen during the era of Mahmud II, it was turned into a summer resort and a famous location in Istanbul. Mahmud II, who had written the poem that states, "And let us go to Çamlıca tomorrow my Beloved", used to frequent Çamlıca while his sister Esmâ Sultan, rested at the palace in Kısıklı. He had also passed away in this palace that he had been brought to when he had fallen ill.

The poets and authors of the Reform Era had a peculiar interest in Çamlıca. In his writing titled *The Three Hills*, Yahya Kemal has stated the following words: "It is the hill where Namık Kemal and his friends Hamid, Ekrem, Sezai and the others had watched the world fifty years earlier. In their works, we feel the breeze of Çamlıca, and feel them listening to the nightingales in the gardens of Çamlıca while their accents are as deep, ruined and desolated like the vizier mansions of that suburb". In his novel titled *Intibah* (Rebirth) (1876), Namık Kemal begins his story with a long description of Çamlıca as he speaks of the fact that all the beauties of Istanbul can be observed from Çamlıca only and that there is absolutely no corner in Istanbul and the Bosphorus that is invisible to the eye from this point. According to Namık Kemal, Çamlıca is such a hill that one observes the thousands of natural, industrial and scientific beauties that form a completely different world and one's pupils masterfully accomodates a map of beauty within it. Once you lower your

➤ Üsküdar İskelesi'ne gün boyu vapurlar yanaşiyor.

➤ Ferries approach the Üsküdar Pier throughout the day.

➤ Çamlıca'da geçen *İntibah* romanının yazarı Namık Kemal (sağda). Kız Kulesi ressamlara ilham veriyor (ortada).

➤ The author of 'İntibah' which takes place in Çamlıca. (right). The Maiden's Tower inspires artists. (between).

parçası gibidir; Allah dünyada ebedî hayat suyu yaratmak isteseydi, bu hassayı hiç şüphesiz Çamlıca suyuna verirdi. Çamlıca'dan güneşin doğuşunu ilk seyrettiğinde gökten yere nur yerine ruh yağdığı duygusuna kapılan Namık Kemal, buraya daha çok Jön Türklerin hamisi Mısırlı Prens Mustafa Fâzıl Paşa'yı ziyaret etmek için gelirdi. Paşa'nın Millet Parkı'nın hemen karşısındaki muhteşem konağı Tanzimat devri şair ve yazarlarının uğrak yerlerinden biriydi. *İntibah*'ın kahramanı Ali Bey, Mahpeyker'e bir Çamlıca gezisi sırasında rastlayıp gönül vermiştir. Sırf aziz dostları Sami Paşazade Sezai ve Abdülhak Hâmid'e yakın olabilmek için Çamlıca'ya taşınan Recaizade Mahmud Ekrem'in *Araba Sevdası* (1896) adlı romanındaki Bihruz Bey de öyle. Zarif arabasıyla Çamlıca'da gezinirken yepyeni bir landoda çok güzel, sarışın bir kıza rastlar ve aşık olur. Bu, Periveş adında düşkün bir kadındır. Büyük Çamlıca'da 40 odalı bir konakta oturan Abdurrahman Sami Paşa'nın komşularından biri de Hekimbaşı Behçet Efendi'nin oğlu Hayrullah Efendi'ydı. Sami Paşa'nın oğulları ve torunları, Hayrullah Efendi'nin oğullarıyla, özellikle Abdülhak Hâmid'le sıkı bir

glance, you will observe a different flower or fruit every second just like a honey bee in a garden and you will languish by the time your sight reaches the seaside. Çamlıca is like a piece of heaven that has descended down to earth; If Allah had wanted to create eternal waters on earth, there is no doubt that He would have put it within the waters of Çamlıca. Namık Kemal, who had watched the sunrise at Çamlıca, had felt as though rains of souls instead of light precipitated down, and he used to mostly visit the patron of the young Turks, the Egyptian Prince Mustafa Fazıl Pasha. The glamorous mansion of the Pasha located across the Millet Park was one of the venues that were frequented by the poets and authors of the Reform Era. Ali Bey, the protagonist of the novel *İntibah*, had encountered and fallen in love with Mahpeyker during a Çamlıca visit. So was the case with Bihruz Bey in the novel titled *Love of Cars* (1896), written by Recaizade Mahmud Ekrem who had moved to Çamlıca solely to be closer to his close friends Sami Pashazade Sezai and Abdülhak Hamid. In the story, he encounters and falls in love with a beautiful blonde girl while driving in his elegant car in Çamlıca. Her name is Periveş and is a woman enduring hard times. One of the neighbours of Abdurrahman Sami Pasha, who was residing in a 40-room mansion in Büyük Çamlıca, was Hayrullah Efendi, the son of doctor Behçet Efendi. The sons and grandchildren of Sami Pasha were close friends with the sons of Hayrullah Efendi, particularly with Abdülhak Hamid. Sami Pasha, who was an official

➤ Eserlerinde Çamlıca'dan sıkça bahseden Yazar Abdülhak Hâmid (solda). Çamlıca ve çevresindeki evlerde zarif kapılara rastlamak mümkün (altta).

➤ Abdülhak Hamid, who frequently mentions Çamlıca in his works (left). It is possible to come across elegant doors in Çamlıca and its surroundings. (below).

dostluk kurmuşlardı. Tanzimat devrinin Maarif Nazırlarından olan Sami Paşa, entelektüel kapasitesi yüksek bir bürokrattı ve eğitimciydi; ders halkasına aldığı Hâmid'e küçük çocuklarıyla birlikte Şirazlı Şeyh Sadi'nin *Gülüstan*'ını okutmuştu. Sezai'nin Hâmid'le hiç sarsılmayan dostluğu, aralarındaki sekiz yaşa rağmen o günlerde başladı. Sabahları tepelere çıkarak güneşin doğuşunu az mı seyretmiş, geceleri az mı bülbül dinlemişlerdi! Hâmid, bir mektubunda ona "*Çamlıca, efkâr-ı şairanemizin mâderidir*" diyordu. Bir mısra da şöyledir: "*Şehrimizde Çamlıca en hoş tepe.*"

Garam adlı uzun mesnevisinin konusu Çamlıca'da geçen Abdülhak Hâmid, yıllar sonra bir gün uğradığı Çamlıca'da harabe halindeki Sami Paşa Köşkü'nü görünce hüznülenmiş, burada geçirdiği güzel günleri düşünerek *Mazi Mesirelerinden* şiirini yazmıştı. Sami Paşa'nın oğullarından ve Tanzimat devrinin önemli devlet adamlarından olan Abdülatif Suphi Paşa'nın köşkü Küçük Çamlıca'daydı. En büyük oğlu Ayetullah Bey, başkanlığını Mustafa Fâzıl Paşa'nın yaptığı Yeni Osmanlılar Cemiyeti'nin kurucuları arasında yer almıştı. Çocukluğu ve ilk gençliği

at the Ministry of Education during the Reform Era, was a bureaucrat with high intellectual capacity and an educator and had taught Sheikh Sadi of Shiraz's work *Gulistan* (Rose Garden) to Hamid and his children. The unshakeable friendship of Sezai and Hamid, despite an eight years difference in age, had begun during those days. They would together climb the hills during the early hours of the day to watch the sunrise and listen to the sounds of nightingales at night. In a letter written to him by Hamid, he states: "*Çamlıca is the mother of our poetic thoughts*". While in another line he states, "*Çamlıca is the most beautiful hill in our city*". After many long years Abdülhak Hamid, the author of the masnawi titled *Garam* (Love), which takes place in Çamlıca, visits Çamlıca and once he sees the Sami Pasha Mansion in ruins – an area that he had spent many of his great days – feels a strong sense of sorrow and writes his poems titled *Promenades of the Past*.

The mansion of Abdullatif Suphi Pasha, who was one of the sons of Sami Pasha and one of the prominent government officials of the Reform Era, was located in Küçük Çamlıca. His eldest son, Ayetullah Bey, was amongst the founders of the New Ottomans Society that was presided over by Mustafa Fazıl Pasha. While his youngest son, Hamdullah Suphi Tanrıöver, who had spent his childhood and youth years in Çamlıca, was the legendary leader of the Turkish Hearths. Sami Pashazade Sezai has a story titled *A Summer Night* that was most probably written at the end of 1924 and published in the *Servet-i Funun*

► Bir edebiyat yayını olan Servet-i Fünun dergisi 1891 yılında çıkarılmaya başlanmış (üstte). Çamlıca'nın iskelesi olarak da anılan Üsküdar sahilinden nostaljik bir fotoğraf (altta).

► Servet-i Fünun, a literary magazine, was published in 1891 (top). A nostalgic photograph taken at the Üsküdar Seaside, also known as the Çamlıca pier (below).

Çamlıca'da geçen en küçük oğul Hamdullah Suphi Tanrıöver ise Türk Ocakları'nın efsanevi reisidir. Sami Paşazade Sezai'nin muhtemelen 1924 sonlarında yazdığı, 1925 yılı Ağustos'unda *Servet-i Fünun*'da tefrika edilen *Bir Yaz Gecesi* adlı bir hikâyesi vardır. 60 yaşlarındaki Osman Paşa, arabasıyla Çamlıca'daki köşküne giderken Hukuk Mektebi'ni yeni bitiren yirmi iki yaşındaki oğlu Nail'le eski ve yeni edebiyat üzerine konuşmaktadır. Bu arada yazar tarafından Üsküdar - Çamlıca yolu uzun uzadıya tasvir edilir. Abdülhak Şinasi Hisar'ın da *Çamlıca'daki Eniştemiz* (1944) isimli romanının "Çamlıca" başlıklı bölümünde de Üsküdar'dan Çamlıca'ya giderken yol boyunca görülenler bir fotoğraf makinesi sadakatiyle tespit edilmiştir. Bülbüldere'si'ni geçtikten sonra Fısıkağacı, Bağlarbaşı, Servilik, Nuh Kuyusu, Nakkaşepesi gibi "şiiirli isimler" taşıyan, "isimleriyle birer şiiir yatağı olan" bölgeye geçildiğini söyleyen Abdülhak Şinasi'nin şu cümlesine dikkatinizi çekerim: "Keşke uzun bir ömrüm olsaydı da zamanlarımı bu yerler arasında taksim ederek her birinde ayrı ayrı seneler yaşayabilseydim!"

Çamlıca'daki Eniştemiz'in "Eski Çamlıca" ve "Çamlıca'da Günler ve Geceler" başlıklı bölümleri de bir zamanlar Çamlıca'da yaşanan hayat hakkında önemli ipuçları taşır. Çamlıca demek, Abdülhak Şinasi'ye göre, "bütün Osmanlı devrinin son ihtişamları demektir."

Ud virtüözü Şerif Muhiddin Targan'ın babası Şerif Haydar Paşa'nın köşkü de Çamlıca'daydı. Çamlıca, bu köşk dolayısıyla Mehmed Âkif'in hayatında da önemli bir

(Arts and Sciences Journal) during August of 1925. Osman Pasha, who is in his 60s, speaks about old and new literature with his son Nail, who is a 22 year old new graduate of Law, while driving to their mansion in Çamlıca. During this time, the author provides a thorough description of the trip between Üsküdar and Çamlıca. In Abdülhak Şinasi Hisar's novel *Our Brother in Law* in Çamlıca (1944), the distance between Üsküdar and Çamlıca is described with the loyalty of a photograph camera. After passing Bülbüldere, and places with "poetic names" like Fısıkağacı, Bağlarbaşı, Servilik, Nuh Kuyusu, Nakkaşepesi, the author Abdülhak Sinasi writes the following sentence that ought to be well considered: "I wish I had a long life so that I could have spent it in all of these places, spending years in each of them!"

The parts titled "Old Çamlıca" and "Days and Nights in Çamlıca" in the novel *Our Brother in Law* in Çamlıca, provides crucial cues as to the lifestyle of Çamlıca during those days. In Abdülhak Şinasi's opinion, Çamlıca meant "the final grandeur of all the eras of the Ottomans".

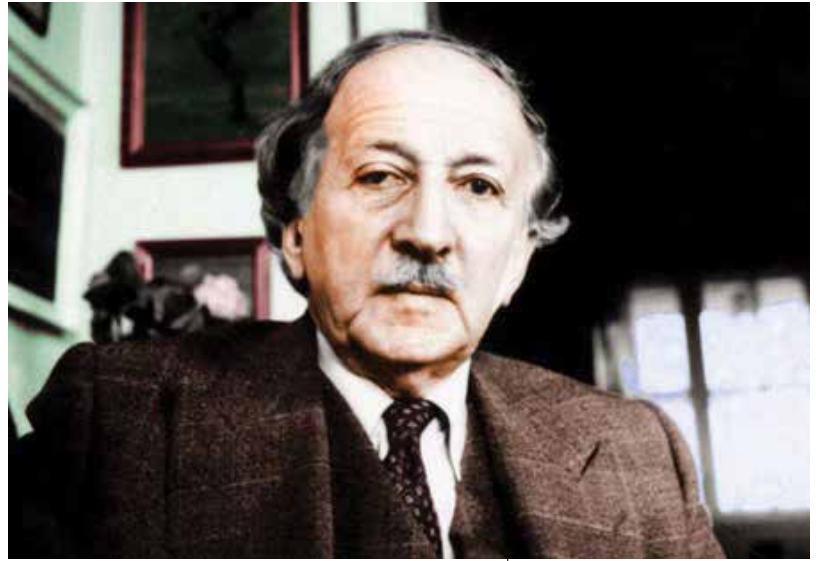
The mansion of the ud virtuoso, the father of Sherif Muhiddin Targan, Sherif Haydar Pasha, was also located in Çamlıca. Çamlıca is also crucial in the life of Mehmed Akif due to this mansion. Furthermore, Çamlıca also comes across as the environment of the affluent and glamorous in the early novels of Halide Edip, who also had begun her career by reading the authors of the Reform Era. The Bektashi Lodge, which is explored in

yere sahiptir. Yazarlık hayatına, Tanzimat yazarlarını okuyarak başlayan Halide Edip'in gençlik dönemi romanlarında da Çamlıca zengin, ihtişamlı bir hayatın ortamı olarak çıkar karşımıza.

Yakup Kadri'nin *Nur Baba* adlı romanına konu olan Bektaşî dergâhı, Çamlıca'daydı. Yahya Kemal, bu dergâha ilk defa bir Nevruz günü Yakup Kadri tarafından götürüldü. Nâzım Hikmet'in annesi Celile Hanım'ı ilk defa bu dergâhta görüp aşık olan Yahya Kemal, bu tepeyi ve bu tepeden İstanbul'u seyretmeyi hep sevmişti. Burası Eyüp ve Üsküdar gibi uhrevi semtlere benzemiyor, tam aksine insana dinlenmeyi ve hayatın tadını çıkarmayı telkin ediyordu. Onun için "canan"la gezerken öncelikle tercih ettiği yerlerden biriydi. *İstanbul'un O Yerleri* adlı şiirinde bu tercihi açıkça belirtmiştir: "*Cânanla çıktığım tepeler... Başta Çamlıca...*"

Yahya Kemal'in *Bir Tepeden ve Bir Başka Tepeden* şiirlerindeki tepelerden biri de mutlaka Çamlıca'ydı. *Karnaval ve Dönüş* şiirinde, İstanbul'a bir dönüşünde ufukta Çamlıca tepesini bir an önce görmek için nasıl sabırsızlandığını anlatır: Şiir anlayışını anlattığı "söylesün" redifli gazeline *Çamlıca Gazeli* adını veren Yahya Kemal, *Eski Musiki* şiirinde bu tepeyi tanbur sesiyle birlikte hatırlamıştır. Talebesi ve dostu Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* romanında, Mümtaz'ın Küçük Çamlıca'da bir kahveye, Mustafa Tabî Efendi'nin "Çıkmaz derûn-i dilden efendim muhabbetin" güfteli Bayatı ağır semaisini Nuran'dan burada dinlediği için "Derunîdil" ismini verdiğini de kaydetmeden geçersen bu yazı eksik kalır.

Yakup Kadri's novel Nur Baba was also located in Çamlıca. Yahya Kemal had visited this lodge for the first time on the day of Nawruz with Yakup Kadri. Yahya Kemal, who had seen Celile Hanım, Nazım Hikmet's mother, and fallen in love with her, had always loved this hill and watched Istanbul from this hilltop. Unlike the spiritual suburbs like Eyüp and Üsküdar, this area infused in one the feelings of resting and enjoying life. It is for this reason that he preferred this venue when spending time with his "beloved".

He frankly expresses his preference in his poem titled Those Places of Istanbul, as he states: "The hills I climbed with the Beloved... Firstly, Çamlıca..."

One of the hills that Yahya Kemal mentions in his poems From a Hill and From Another Hill, was surely Çamlıca. In his poem Carnival and Return, he speaks of how impatient he feels to see the hills of Çamlıca on the horizons upon his return. In his gazelle "Let It Speak", in which he speaks of his understanding of poetry with the title of The Çamlıca Gazelle, he is reminded of this hill with the sound of the instrument tanbur in his poem Old Music.

This writing will not be complete if I do not mention another fact: in the novel Peace, written by his student and friend Ahmet Hamdi Tanpınar, the character Mümtaz calls a cafe in Küçük Çamlıca "Heartfelt" after listening to Mustafa Tabî Efendi's song, with a line that states "your love, my dear, does not abandon my heart".

► Çamlıcalı olduğu bilinen ud ve çello virtüözü Muhittin Şerif Targan (üstte). Yakup Kadri'nin Çamlıca'da geçen romanı *Nur Baba* (altta).

► Muhittin Şerif Targan, a virtuoso of the ud and cello, was known to have been a resident of Çamlıca (top). Yakup Kadri's novel *Nur Baba* takes place in Çamlıca (below).

Şerif Mardin

HAYY BİN YAKZAN VE Robinson Crusoe

'Hayy Bin Yakzan' and 'Robinson Crusoe'

Endülüslü İbn-i Tufeyl'in 12. yüzyılda yazdığı ıssız ada hikâyesi
Hayy Bin Yakzan ile Daniel Defoe'nun 1719'da basılan ilk İngilizce romanı
Robinson Crusoe'nun 10 farkı.

1. İssız bir adada insanın benliği nasıl ortaya çıkar, nasıl değer üretir, ürettiği değer ne ifade eder? Her iki eser de bu soruların yanıtlarını arar. Birer biyografidirler ve benzer hayat tecrübelerini ifade ederler.

2. İbn-i Tufeyl'in kahramanı Hayy, toplumsal bağı olmayan bir münzevidir. Kitapta onun uzaklardan gelen mistik Absal'la karşılaşması ve hakikate ulaşma süreci anlatılır. Sahip olduğu plantasyonu için Afrika'ya köle almaya giderken gemisinin batması sonucu ıssız bir adada düşen Robinson Crusoe ise görüldüğü kadar masum değildir. Kurmaya giriştiği yaşam alanı uğruna doğaya ve insanlara karşı tahripkâr olmaktan geri durmamaya kararlıdır.

3. Robinson, adada kendisine yârenlik

The 10 differences
between the
story of Hayy
Bin Yakzan
written about a
deserted island
by Ibn-i Tufeyl
of Andalusia
during the 12th
century and Daniel
Defoe's English
novel Robinson
Crusoe that was
published in 1719.

1. How does one's self reveal itself on a deserted island, how does it procure values, and what do these values mean? Both of these novels search for the answers of these questions. They are similar biographies.

2. Hayy, Ibn-i Tufeyl's protagonist, is a recluse who does not have any ties to society. The novel explores his encounter with Absal, who has come from faraway mystical lands, and how he attains the truth. While Robinson, who ends up on a deserted island as a result of a shipwreck on his way to buy slaves from Africa for his plantation, is not as innocent as he seems. He does not abstain from being destructive of nature and people in order to form a habitat for his living.

3. Robinson has a master-slave relation

eden Cuma ile efendi - köle ilişkisi yürütür. Beyaz tenli olduğu için kendisini üstün kabul eder. Kendi tabiriyle ıssız ada onun krallığıdır.

4. Bu eserleri önemli kılan iki temel unsur vardır: İlki, bir felsefi iddia ortaya koymalarından kaynaklanır. İkincisi ise edebî tarzlarının fikriyatlarıyla örtüşmesi ve onu zenginleştirmesidir.

5. Hayy Bin Yakzan'da hikâyeyi anlatan üçüncü bir kişi vardır. Robinson Crusoe'da ise konu doğrudan yazar tarafından anlatılır. Bu fark önemlidir. Çünkü anlatıcının farklı olması hem üslubu hem de bilgi derinliğini etkiler.

6. Robinson zamanı ve mekânı kontrol etmek ister. Zamanı ölçebilmek için uzun bir tahta parçasına çentikler atar. Sadece zamanı denetlemekle yetinmez, kendi ifadesiyle "Ben bu çentikleri Şabat'ı (Yahudilerin dinlenme günü olan cumartesi günleri) unutmamak için atıyorum" der.

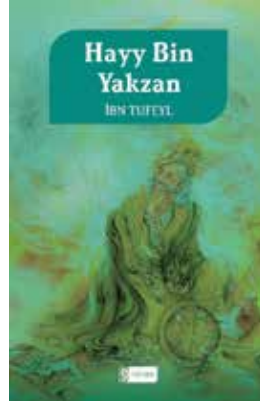
7. Robinson, Şabat'tan bahsederken aslında ailesine atıfta bulunur. O, dindar bir aileden gelmektedir. Geleneğe göre Allah'ın kendisine çizdiği yoldan ayrılmaması gerekir.

Ama o denizci olmayı seçer ve bu tercih onu maceradan maceraya sürükler. Crusoe, Şabat'ı unutmadığını ifade ederek ailesine yaptığı ihanete karşı vicdanını rahatlatır.

8. Hayy'ın hikâyesi, derin ama sakın bir İslami düşünceden gelen ve onun izinden giden bir anlatıdır.

9. Pek bilinmez ama *Robinson Crusoe* sadece bir ıssız ada hikâyesinden ibaret değildir. *Crusoe'nun Maceraları* adı altında üç cilt şeklinde devam eder.

10. Robinson'un ıssız adaya düşmeden önce de renkli bir hayatı vardır. Brezilya'dan Rusya'ya uzanan pek çok gemi seyahati yapar. Araplara esir düşer, esaretten kurtulur, plantasyonlar kurar... Adaya düştükten sonra bile bencil ve baskıcı kişiliği değişmez.

➤ 2015 Yazı'nda İstanbul Şehir Üniversitesi'nde yapılan Şerif Mardin'le Bir Ders adlı söyleşiden derlenmiştir.

➤ This article has been compiled from a commune session titled A Lesson with Şerif Mardin that took place during the summer of 2015 at Istanbul Şehir University.

with Cuma who keeps him company on the island. He considers himself to be superior as he is white. In his own words, the deserted island is his own kingdom.

4. There are two fundamental features that make both these works important: The first is due to the fact that they claim a philosophical contention. While the second is the fact that their literary style correspond to their ideas, enriching it.

5. The narrative in the story Hayy Bin Yakzan is in third person, while Robinson Crusoe is narrated directly by the author. This difference is crucial as the fact that the narrator is different influences both the style as well as the depth of knowledge.

6. Robinson wants to control time and location. He makes a notch on a piece of long wood in order to be aware of the time. In fact, he does not contend with administering time, but in his own words, "I make these notches in order not to forget of Sabbath."

7. In fact, Robinson makes a reference to his family when speaking of Sabbath. He comes from a religious family. According to tradition, he must not lead astray from the path of God. However, he chooses to become a seaman and this choice leads him from one adventure to the next. Crusoe eases his conscience of his betrayal against his family by expressing his remembrance of Sabbath.

8. The story of Hayy is a narrative with depth, stemming from Islamic thought and following this path.

9. It is widely unknown but the story of 'Robinson Crusoe' is not only about a story of a deserted island. The story continues in three volumes under the title of 'The Adventures of Crusoe'.

10. Before ending up on a deserted island, Robinson has a colourful life. He undertakes many sea journeys from Brazil to Russia. He is taken captive by Arabs, escapes captivity and establishes plantations... Even after finding himself stranded on a deserted island, he still continues to be a selfish and oppressive individual.

📷 Cihan Aktaş 📷 Melih Uslu

GRİ KAPAKLI, YEŞİL SAYFALI KİTAP;

Tahran

Grey Covered, Green Paged Book; Tahran...

Tahran çok ilginç özellikler sunan bir şehir. Kendi içinde katmanları, farklı dünyaları var. Kovukları, mağaraları, yeraltı labirentleri bulunan şehir; ilham verici bu açıdan.

Tahran is a city that offers more interesting features. It has many layers within and is home to different worlds. The city of coves, caves, underground labyrinths is a source of inspiration.

شهر داری تهران

Nasıl bir şehir Tahran? Yorucu. Kapalı. Tozlu... Öyle, şehir ilk bakışta gri ve tozlu görünür turist bakışlara. Çünkü çok fazla arabası var, petrol ucuz, binaların rengi solgun, savaş ve devrimlerden geçmiş yani toparlanması çok zor bir izlenimin esintileri var. Üstelik sürekli Irak çöllerinden gelen bir toz bulutu tarafından da tehdit ediliyor, yıl boyu. Şaşırtıcı aynı zamanda. Çok aksanlı, tanıdıkça küçülecek yerde büyüyen şehir. "Dünya şehri"nin göçlerle, "global şehir"e dönüştüğü söyleniyor.

What kind of a city is Tahran? Tiring. Closed. Dusty... That is how the city appears to the eyes of the tourist; grey and dusty. Because it has many vehicles, petrol is cheap, the colours of its buildings pale and has suffered many wars and revolutions; so much so that it gives the perception that it will take a long while for it to get back on its feet. Also, throughout the year, it is under constant threat by the clouds of dust rushing in from the deserts of Iraq. At the same time, it is full of surprises. It has many accents and the more

➤ Tahran Halı Müzesi'nde tarihi İran halıları sergileniyor (üstte). 1971 yılında inşa edilen Azadi Kulesi 45 metre yüksekliğinde (ortada).

➤ The historical Persian rugs are exhibited at the Tahran Carpet Museum (above). The Azadi Tower is 45 metres in height (between).

Kimine göre kişiliksiz bir şehir. Çünkü yeni ve üslubunu bulamayacak kadar aceleci. Eskiden Rey şehrinin kuzeyinde küçük bir köy olan Tahran şimdilerde Rey'i kendi kıyılarında kaybedecek kadar geniş, kalabalık bir şehir. Yine de, sanki çaresizce büyürken güneyinde küçülen tarihi Rey ile tutunuyor geçmişine... Ve Rey Tahran'ın ucuna eklenmiş gibi görünse de tarihi derinliği ve sağlamlığıyla şehrin başını alıp giden o devasa gri görünümü gösteren bir aynaya dönüşüyor.

Bazı buluntulara göre şehrin tarihi, bir zamanlar kuzeyinde yer alan Kaytariye semtinde izlerine rastlanan eski yerleşime bağlanabilir. Gerçi Yeni Tahran'ın tarihi yaklaşık olarak 1730 yılında Ağa Muhammed Han Kaçar tarafından başkent ilan edilen bir yerleşime bağlanıyor. Şahane bağları bahçeleriyle ünlü, sıra dağlara yaslanan şehir. Daha eskisi de var: Şah Tahmasb, 1490 yılı civarında Tahran köyünün güzel bağlarının korunması için surlarla çevrilmesi için emir veriyor. Bu surlara da Kur'an surelerinin sayısı kadar, yani 114 tane burç yerleştirilmesini istiyor.

Zeyd Hanedanı'ndan Kerim Han Zeyd, dört yıl kadar başkent olarak kullandı Tahran'ı, Şiraz'ı asli başkenti olarak seçinceye kadar. O dönemde 1500 kişi olan şehir nüfusu, bugün en azından 12 milyona ulaşmış durumda.

you get to know it, it seems to grow even more. It is said that "the city of the world" is transforming into "a global city".

For some, it is a city without character as it is in a constant mode of rush in such a way that it will never be able to find a new face and style. Tahran, which used to be a small village to the North of the city of Rey, today has become a expansive city where Rey almost gets lost on its outskirts; a crowded city. Nevertheless, it seems that, despite growing desperately, it still holds onto its history with the shrinking city of Rey... And, although Rey may seem like an addition to the corner of Tahran, it turns into a mirror reflecting its growing huge grey image with its deep history and strength. According to some foundlings, the history of the city can be traced back to the old settlement found in the town of Kaytariye, that used to exist to the north of the city. In actual fact, the history of New Tahran goes back to 1730 with the announcement of the capital city by Agha Muhammed Han Kacar. The city is known for its amazing vineyards and gardens resting against mountain ranges. It goes back into history even further: Shah Tahmasb orders the village of Tahran with its beautiful vineyards to be protected by city walls around the year 1490. He demands that 114 towers be erected on these city walls – the significance of the number being the number of chapters in

KUZEY - GÜNEY AYRIMI

Kimliksiz, karmaşık ve özensiz bir şehir gibi duruyor Tahran ilk bakışta. Bir taraftan da kısmi kısmi ele aldığınızda dünyalar arasında uçurumlar olması gerektiği izlenimine kapılıyorsunuz; alternatif kamuları, yeraltı katmanları olan bir şehirden söz ediyoruz çünkü. Ayrıca orada bütün dünyayı da etkileyen bir ayrım, kuzey - güney ayrımı var. Bu ayrım bir bakıma tabiatın zorladığı bir şey. Çanağı andıran şehrin kuzeyinde sıra dağlar, temiz hava, güzel, depreme dayanıklı evler, varlıklı aileler var. Tıpkı dünyanın kuzeyi gibi.

Bir yanıyla genişlerken, diğer yanıyla daralmaya devam eden bir şehir bu; içten içe mavi yeşile dönüşmeye zorunlu, dışarıdan bakınca ise göze çarpan gri beyaz duman renginde süren kaybolma... Su kanallarıyla geniş caddeler aynı istikamette bölüyor şehri, park alanlarının dağılımında bir orantı olduğu açık, yine de güney ile kuzey arasındaki o eski fark kendini korumaya devam ediyor. Binaların çehresi değişiyor, hatta insanların görünüşleri, vitrinlerin düzeniyle birlikte farklılaşıyor. Şehri ikiye ayıran sanki daha çok hava: Serin ve temiz hava şahların masalsı dünyasının kuzeyine ait sanki, güneyin hava kirliliği ise yaz ya da kış etkisini sürdürüyor. Veliasr ve Şeriatı gibi geniş birkaç cadde şehri kuzeyden güneye bölüyor; bu geniş

the Quran. Kerim Han Zeyd from the Zeyd Dynasty used Tahran as the capital city for four years until he chose Shiraz to be the capital city. The population of the city at the time was only 1500 persons while today this number has reached 12 million.

The North – South Segregation

At first glance, Tahran stands like a city without identity, full of chaos and neglected. However, on the other side, once you take the city region by region, you are overwhelmed with the feeling that there ought to be incomprehensible differences between each part as we are speaking about a city with alternative communities and underground layers. Furthermore, there is a segregation that affects the rest of the world: the north and south segregation. In a sense, this segregation is a matter enforced by nature. The city, which looks like a bowl, has mountain ranges to its north, fresh air, beautiful houses solid against earthquakes, and affluent families. Just like the north of the world.

It is a city that while expanding on one side, narrows down on the other side; deep down, the blue is forced to turn into green and once you take a look at it from the outside, you witness a constant evanescence in the colour of grey and white smoke... The water channels and wide roads divide the city parallel to one another, while it is obvious that there is a

➤ Şehir merkezi görkemli kamu binaları ve müzelerle dolu. Tahran'da bakımlı parklar bulmak mümkün (solda).

➤ The city centre is full of magnificent public buildings and museums. It is possible to come across many well-kept parks in Tahran (left).

caddelerin iki yanındaki su kanallarından daha önce yazılarımda söz etmişim. Ağaçlar, binalar, yollar kaydediyor ve söz konusu olan Tahran'sa, su kanalları da... Şehirler bazen sinsi, bazen de apaçık yollarla değişiyor. Tahran'da değişmeyen birçok şeyden biri, şehri boydan boya geçen caddelerin kenarlarında bulunan su kanalları. Bir ırmağın kenarında yürüdüğünüz hissiyle aniden durduruyor sizi sonbahara özgü bulanık, canhavlini andıran bir taşkınlıkla akan su.

SUYU İZLERKEN...

Suyu izlerken düşünüyorum: Akar suyun deli dolu akarken ya da sıcak mevsimlerde buharlaşırken gördüğü, telaşlı yolcunun ise gördüğünü sandığı Tahran gerçeği en çok hangi bilinçte aranmalı? Sahneler hızla değişirken siyasal gündemde değişmeyenleri bize kim vukufiyetle anlatabilir, sıradan sayılan herhangi bir şehirlinin yapabileceği kadar... Bu su kanallarından Muhammed Esed de *Mekke'ye Giden Yol*'da söz ediyor: Kenarında oturup hüznü, melankolik bir şekilde akan suya dalan Tahranlı neler düşünüyor acaba... Ali Şeriati, Rüknebad ırmağı kıyısında oturup ırmağı izleyen Hafız için yazmıştı: “*Su kanalı şehirden çıkmayan şairin ayağına getiriyor olmalı dünyayı.*” Tahranlılar şiir okumayı seven insanlar. Yaşlı çınar ağaçlarıyla çevrelenen caddeler, kuzeyden güneye uzayıp giderken, lüks olandan zaruri olana, mesafeden samimiyete, sürat ve telaştan yavaşlığa ve sükunete geçişe de tanıklık ediyorlar. Sağlığında, sıhhi nedenlerle şehrin kuzeyinde, Cameran mahallesinde yaşamış olan Ayetullah Humeyni'nin mezarı olan Harem-i Mutahhar, şehrin güneyetelerinde. Belediye hizmetlerinin kuzey - güney ayrımı yapmadığı çok belirgin, tersine güneyi daha yaşanılır hale getirmek için parklar, kültür merkezleri, çevre yolları açılıyor üst üste.

balance in the distribution of park areas but the difference between the south and the north continues to protect itself. The facade of the buildings change, even those of people and the order of the display windows. It seems that it is the air that divides the city into two parts: the cool and clean air of the fairy-like world of the shahs belonging to the north, while the air pollution of the south continues to exist whether it be summer or winter.

Big roads such as Veliasr and Seriati divide the city from the north down towards the south: I had spoken of the water channels on both sides of these roads in my articles earlier. The trees, buildings, roads all enlist while Tahran and its water channels... Sometimes cities change in insidious and sometimes obvious ways. One of the many things that do not change in Tahran is the water channels that run across on the sides of the roads. The flowing waters suddenly stop you in your tracks, giving the sense of strolling by a river, with its peculiar muddy desperate outburst unique to autumn.

While Watching the Water...

I am lost in thought while watching the water: In which consciousness should the disconcerted voyager search for the truth of Tahran; what he sees while watching the flowing of the rushing waters or what he sees vapourising in the summer heat? Who can explain to us in complete knowledge the unchanging political agendas while the stages constantly change better than an ordinary townsman... Muhammed Esed also mentions these water channels in his book *The Road to Mecca*: I wonder what the Tahran resident, who is lost in thought while sitting and sadly and pensively watching the flowing water, is thinking about...

Ali Seriati had written the following about Hafız, who had sat down to watch the river Ruknebad: “It must bring the world to the feet of the poet who never leaves the city of water channels.”

The people of Tahran love to read poetry. They also witness when walking on roads surrounded by old plane trees extending from the North to the South, the transition the luxurious to the necessary, from distance to sincerity, from speed and haste to slowness and tranquility.

► Tahran Arkeoloji Müzesi'nde eserler.

► Works of art at the Tahran Archeology Museum.

Geniş orman - parklar bir hava akışının güçlkle mümkün olduğu şehri biraz olsun rahatlatıyor. Yine de evlerin birbiri üzerine yığılması hava akışını engellediği için de güney mahalleleri olabildiğinden daha sıcak, daha sıkışık hale geliyor.

DAĞLAR, DAĞLAR...

Tahran'ın en önemli özelliklerinden birisi, şehrin kuzeyinde bulunan Elbruz sıra dağlarıdır. Bu dağlar şehrin kuzeyinde çok yüksek bir duvar gibi çırılçıplak bir şekilde yükseliyor. Ve hava temiz olduğunda, Demavend dağının görkemli silüeti zirvesindeki karlarla huni şeklinde görünüyor. Göz alıcı huni Ebruz sıradağlarının en yüksek ve volkanik zirvesidir. İlk bakışta çıplak görünen bu dağlar, Tahran'ın bugünkü konumu, yeşilliği ve aynı zamanda halkın eğlence ve spor merkezi halindedir. Yaz mevsiminde Derbent'te dağdan gelen coşkun suyun kenarı boyunca kurulmuş yüzlerce lokanta ve çay bahçesi, Tahranlıların ve bu şehre gelen yabancıların uğrak yeridir. Aynı zamanda dağların arasında akıp giden uzun bir ırmak olan Dereke'nin adıyla tanınan bölgede de yüzlerce çay bahçesi ve lokanta yer alıyor. Ve cuma günleri onbinlerce insan ya dağa tırmanmak ya da çay bahçelerinde vakit geçirmek için bu bölgeye akıyor. Kuzey, gökdelenlerle kapatıyor bir taraftan da dağdan gelen havanın akışını. (Bir taksi şoförü, bir keresinde bana, hava kirliliğiyle başedebilmek için dağların tepelerinin düzleştirilmesi gerektiğini söylemişti.) Tahran'ın kuzey - doğusunda bulunan Cemşidiye Parkı'nın kenarından ise bir yol dağın başka bir uğrağına doğru çekiyor, sporcuları. Bu arada Velencek bölgesinde teleferiklerle ulaşılın Tahran'ın en büyük kayak merkezi yer alıyor. Bu teleferik yaz mevsiminde serinlemek isteyenleri dağın öteki yüzüne taşıyor.

Harem-i Mutahhar, the grave of Ayatullah Khomeini who lived in the district of Cameran located to the north of the city due to health problems, is located on the southern outskirts of the city. It is evident that the municipality services do not make a difference between north and south; quite the contrary, they continuously build parks, cultural centres and highways to make the south a more liveable region. To some extent the city is eased with the airflow due to the expansive forests and parks. However, as the houses are heaped up above one another, hindering the airflow, the southern suburbs are more hot and congested.

The Mountains...

One of the most distinctive features of Tahran is the Elbruz ranges located to the north of the city. These mountains stand erect like a naked high wall to the north of the city. And when the weather is clean, the grand silhouette of the Demavend Mountain covered in snow looks like a cone. The spellbinding cone shaped mountain is the highest and volcanic peak of the Ebruz Range Mountains. These mountains, which look naked at first glance, has become the site and greenery of today's Tahran as well as a centre of entertainment and sports for the people. The overflowing waters coming from the mountains in Derbent during the summer season has many restaurants and cafes on the side in which many residents of Tahran and foreigners visit. Similarly, there are many cafes and restaurants in the region known as Dereke where a long river flows amongst the mountains. And tens and thousands of people flow to this region either to climb the mountains or to spend some time at the cafes on fridays. The skyscrapers of the north stop the airflow from the mountains. (Once a taxi driver had told me that the mountaintops needed to be straightened in order to deal with the air pollution.) A road to the side of the Cemşidiye Park located at the northeast of Tahran is also another location withdrawing the sports lovers. There is also the biggest ski centre of Tahran in the district of Velencek that can be reached via rope cableways. This rope railway is also used to carry passengers to the other side of the mountain during the summer months in order to get some fresh air.

➤ Meşhur İran güveci abğuşt.

➤ The famous Persian stew 'abgust'.

Ottoman Cricket Club
Est. 1882

✎ Süleyman Beyazıt

ŞEYHÜLİSLAMIN KURDUĞU

Kriket Takımı

The Cricket Team Founded by the Sheikh Al-Islam

**Osmanlı Devleti'nin Güney Afrika'ya
şeyhülislam olarak gönderdiği Ebubekir
Efendi'nin Cape Town'da kurduğu Ottoman
Cricket Club, 133 yıl önceye uzanan ilginç
hikâyesiyle dikkat çekiyor.**

The Ottoman Cricket Club, founded in Cape Town by Ebubekir Efendi, the Sheikh Al-Islam sent to South Africa by the Ottoman Empire, draws attention with its interesting story that goes back 133 years.

Osmanlı Devleti... 60'ın üzerinde milleti yüzlerce yıl himayesinde bulunduran Hanedanı Âli Osman, politika ve siyasetin yanı sıra sportif olaylarla da öncülük etmiştir. Yardım dağıtılan şehirlerin spor kulüpleri, Osmanlı'ya duydukları vefa borcunun bir ifadesi olarak armalarında

The Ottoman Empire... Ali Osman, the dynasty of hundreds of years of governing more than 60 different nations under its rule, has led the way in politics as well as in many sport activities. The sports clubs of the cities that were given donations, all used the moon and crescent on their emblems or the Ottoman name for the duty of loyalty they

ay-yıldız kullanmış ya da doğrudan Ottoman ismini seçmiştir. Balkanlardan Britanya Adası'na kadar pek çok yerde bu duruma rastlanabilir. Ancak en ilginç örneklerden bir tanesi hiç şüphesiz Güney Afrika'da kurulan Osmanlı Kriket Takımı'dır.

44 GÜNLÜK YOLCULUK

Orijinal adı Ottoman Cricket Club olan takımın kuruluş öyküsü bir hayli şaşırtıcı. Dönemin İslam halifesi unvanına sahip olan 34. Osmanlı Padişahı Sultan İkinci Abdülhamid, ülkesini adım adım güçlendiren işlere imza atmaktadır. Dünyanın en uzak noktalarındaki İslam coğrafyalarına bile yardım eli uzatmaktan imtina etmeyen sultan, Güney Afrika'daki Müslümanlara karşı duyarsız kalamaz. O yıllarda Afrika'nın güneyindeki Müslümanlar, İngilizler tarafından zulme uğratılmakta ve dinlerini yaşayamamaktadırlar. Tarihler 1863 yılını gösterdiğinde acil bir kararla Güney Afrika'ya bir şeyhülislam gönderilmesi kararı alınır. Hem bir bilim adamı hem de bir din âlimi olan Ebubekir Efendi bu iş için görevlendirilir. 44 gün süren zorlu bir gemi yolculuğunun sonunda Afrika kıtasının güney ucuna varılır. Tarihi şehir Cape Town, 1488 yılında Portekizli denizciler tarafından keşfedilmiştir. Zaman içinde Hollanda ve İngiliz kültürleriyle harmanlanan şehre, ilk Müslümanlar 1700'lü yılların başında gelmişlerdir. Kısa bir süre sonra şehrin ilk camisini inşa eden Müslümanlar, Avrupalıların baskısıyla karşı karşıya kalınca varlıklarını koruyabilmek için mücadele etmek zorunda bırakılmışlardır.

felt for the Ottomans. One may come across this in various locations from the Balkans to the British Island. However, one of the most interesting stories is the Ottoman Cricket Team established in South Africa.

A 44-Day Journey

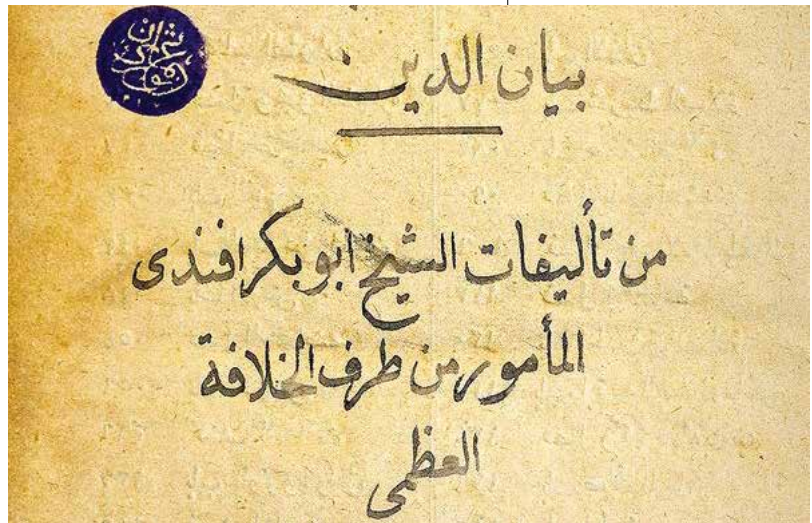
Abdulhamid II, the 34th Ottoman Sultan who was known as the Caliph of the Islamic world, was blazing the trail step by step in many works that was strengthening his country. The Sultan, who never abstained from extending a helping hand to the Muslim geographies in the farthest lands of the world, felt the same sense of sensitivity towards the muslims in South Africa. During those years, the muslims in the South of Africa were being oppressed by the British and could not even practice their religious beliefs. In 1863, a rapid decision is made to send a Sheikh al-Islam to South Africa. Ebubekir Efendi, who was both a scientist and a religious scholar, is appointed for this position. At the end of a rough 44 day ship voyage, they reach the Southernmost point of the African continent. Cape Town, the historical city, has been discovered by Portuguese seamen in 1488. The city, which also becomes where the Dutch and British cultures are blended during that time, is introduced to the first muslims in the 1700s. The muslims, who soon build the first mosque of the city, struggle against the oppression of the Europeans in order to continue their existence on the lands. However, Sheikh Yusuf and 49 of his friends are still exiled as a result.

The Ottomans in Cape Town

Ebubekir Efendi is not welcomed by the

► Ottoman Cricket Club, Osmanlı Devleti ile Cape Town Türk Mektebi arasında yapılan resmi yazışmalar neticesinde 1882 yılında kurulur.

► The Ottoman Cricket Club was established in 1882 as a result of the official communication between the Ottoman State and the Cape Town Turkish School.

Ancak Şeyh Yusuf ve 49 arkadaşı sürgün edilmekten kurtulamamıştır.

CAPE TOWN'DA OSMANLILAR

Ebubekir Efendi, İngilizler tarafından hoş karşılanmaz. Ancak şeyhülislam kararlıdır. Cape Town'a geldikten sadece üç ay sonra bir okul kurup öğrenciler yetiştirmeye başlar. Cape Town Osmanlı Mektebi, Afrika'nın güneyindeki ilk İslam eğitim kurumudur. Okulun bütün masrafları ise Osmanlı Devleti tarafından karşılanmaktadır. Ama o bununla da kalmaz. Binbir fedakârlıkla halife adına bir cami yaptırır. Yedi ay gibi kısa bir zaman içinde bölgedeki yerel dilleri öğrenir. Afrika dilindeki ilk İslam eseri olan *Beyanü'd-Din* adlı bir kitap yazar. Sonuç olarak toplam 17 yıl kaldığı Güney Afrika'da yüzlerce öğrencinin yetişmesine sebep olur. Öyle ki onun öğrencileri sonraki yıllarda Londra'da bile cami yaptırırlar. Günümüzde 3,5 milyon nüfuslu Cape Town'ın yaklaşık üçte biri Müslümanlsa biraz da onun

British. However, the Sheik al-Islam is adamant. Within 3 months of his arrival at Cape Town, he establishes a school and starts to raise students. The Cape Town Ottoman School is the first Islamic educational institution in the South of Africa. All of the expenses of the school is met by the Ottoman State. However, he does not find this sufficient. He also builds a mosque in the name of the caliph under much sacrifice. In a short period of seven months, he learns the local languages spoken in the region. He writes a book titled *Beyanu'd Din* (Testimony on Religion) that is the first Islamic work in the African language. As a result of his stay for 17 years in the region, he is able to raise hundreds of students in South Africa. So much so that his own students build a mosque in London in his own name. If one third of the three and a half million population of Cape Town today is Muslim, surely it is due to the efforts of Ebubekir Efendi and the Ottomans.

Step by Step to Championship

And let us come to the essential part of our story... The students of the Ottoman school in Cape Town decide to establish a sports club for recreational purposes. During that time, cricket is the most famous sport in South Africa. The muslim students decide to play this game and put the colonialist westerners in their place. With the sponsorship of the Ottoman State, the Ottoman Cricket Club is established in 1882. The three crescents on the emblem of the team represents the presence of the

► 1950 - 1955 yılları arasında çok başarılı sezonlar geçiren Ottoman Cricket Club, önemli kupaları müzesine götürür.

► The Ottoman Cricket Club, which had attained much success between the years of 1950-1955, has taken many cups home.

ve elbette Osmanlı'nın sayesinde.

ADIM ADIM ŞAMPİYONLUĞA

Gelelim asıl hikâyemize... Cape Town'daki Osmanlı mektebinin öğrencileri boş zamanlarını değerlendirmek için bir spor kulübü kurmayı düşünürler. O dönem Güney Afrika'nın en gözde sporu krikettir. Müslüman öğrenciler bu sporda kendilerini geliştirip bölgedeki sömürgeci Batılılara hadlerini bildirmeye karar verirler. 1882 yılında Osmanlı Devleti'nin sponsorluğunda Ottoman Cricket Club kurulur. Takımın armasındaki üç hilal, Osmanlı'nın üç kıtadaki varlığını temsil eder. Birbirinden sert antrenmanlar, yeni antrenmanları izler. Sporcular adeta canları çıkana kadar çalışırlar. Osmanlı Kriket Kulübü, 1914 yılına gelindiğinde yerel ligde şampiyon olur. Takım, artık bütün kıtadaki Müslümanların ve mazlumların temsilcisi olmuştur. Güney Afrika'nın en eski iki takımından biri olan Ottoman Cricket Club, Birinci ve İkinci Dünya Savaşları'nın getirdiği ekonomik buhranlara da ırkçı apartheid rejiminin kanlı uygulamalarına da direnir. Müslümanlar kulübü yaşatmak için adeta yemin etmiştir. Kulübe bitti gözüyle bakıldığı 1939-40 sezonunda sürpriz bir kupa şampiyonluğu kazanılır. Osmanlılar, Daniels Lig Kupası'nı müzelerine götürmeyi başarır. Bu başarıya adeta herkesin ihtiyacı vardır. Kulübün üzerine düşen ölü toprağı silkelendir ve peş peşe zaferler başlar: 1942, 1945, 1953 ve 1954 şampiyonlukları gözleri yine Osmanlılara çevirir. 1976 yılındaki Big Eight Competition'daki (8 Büyükler Şampiyonası) şampiyonluk kulübe uluslararası bir ün kazandırır. Başarılar önce 2000'li yıllara, ardından günümüze kadar devam eder. Özetle, bir döneme adeta damgasını vuran Osmanlı Devleti, insanlığa sunduğu tarihi eserleriyle olduğu kadar sanata ve spora kattıklarıyla da yıllarca konuşulmaya devam ediyor, edecek.

Ottomans in the three continents. They put all of their efforts and work hard during their practice times. All of the sportmen train to the fullest extent. In 1914, the Ottoman Cricket Club becomes a champion in the local league. The team has now become the representatives of all of the muslims in the continents as well as the oppressed. The Ottoman Cricket Club, which is one of the two oldest teams in South Africa, also resist against the economic problems brought by the World War I and II as well as the racist apartheid regime's oppression. To put it fairly, the muslims take an oath to ensure that the club lives on. During the 1939-1940 season, when all believed the club had become completely bereft, they win the championship. The Ottomans are able to take the Daniels League Cup to their museum. This success was needed by all. The team rises from its ashes and run from one victory to another: 1942, 1945, 1953 and 1954 championships are all won by the Ottomans. The victory of the 1976 Big Eight Competition allows an international recognition for the team. The success of the team does not cease until the 2000s and still continues today. In short, the Ottoman Empire, which had left its remarkable mark upon an era, continues to live on with all of its contributions for historical work as well as for the arts and sports and seems that it will continue to do so.

➤ Günümüzde hem Güney Afrika'da hem de kıta genelinde başarılarını sürdüren Osmanlı Kriket Takımı antrenman sırasında.

➤ Training of the Ottoman Cricket Club that continues its success both in South Africa and throughout the continent.

KÜNYE : OTTOMAN CRICKET CLUB

Kuruluş : 1882

Takma adı: Osmanlılar

Renkler : Sarı - mavi

Saha : St George's Park (Port Elizabeth)

Ligi : Güney Afrika Kriket Ligi

Bilgi : www.ottomancc.org.za

ID TAG : OTTOMAN CRICKET CLUB

Establishment : 1882

Nickname : The Ottomans

Colours : Yellow and Blue

Field : St George's Park (Port Elizabeth)

League : South Africa Cricket League

Information : www.ottomancc.org.za

MEHMET ÂKİF'E
İLHAM VEREN

Abdürreşid İbrahim

Mehmet Akif's Inspiration: Abdurraheed Ibrahim

O, gazeteci-yazar, siyasetçi, eğitimci ve seyyah. Osmanlı Devleti'nden destek görmüş bir isim. En önemlisi hayatını İslamiyet'i yaymaya adanmış bir fikir adamı.

He was a journalist-author, politician, educator and traveller. He was an individual supported by the Ottoman State. Most importantly, he was a man of ideology whose life was devoted to the spreading of Islam.

Rusya Türklerinin ilk siyasi temsilcisi olarak tanınan Abdürreşid İbrahim, 23 Nisan 1857'de Sibirya'da dünyaya geldi. Abdürreşid İbrahim'in babası vatanseverliğiyle bilinen Ömer Efendi, annesi ise Başkurt Türklerinden Afife Hanım'dır. Çocukluğu dindar, disiplinli bir o kadar da yenilikçi bir ortamda geçen Abdürreşid İbrahim, tahsilini çevre kazalardaki medreselerde sürdürdü. Çeşitli âlimlerden dersler aldı. Hocalık, imamlık ve bir süre de kadılık yaptı; medreselerde ders verdi. 1907 - 1910 yılları arasında İslam dünyasına gerçekleştirdiği seyahatlerle de hafızalara kazındı. Seyahatlerine Türkistan, Buhara, Semerkant ve Yedisu'yla başlayan seyyah, gezisini Sibirya, Moğolistan, Mançurya, Japonya, Kore, Çin, Singapur, Hint Denizi Adaları, Hindistan ve Hicaz yoluyla Türkiye'ye gelerek tamamladı. Osmanlı Devleti'nin

Abdurraheed Ibrahim, who was known as the first political representative of the Russian Turks, was born in Siberia on April 23rd, 1857. Ömer Efendi, the father of Abdurraheed Ibrahim was known for his patriotism, while his mother Afife Hanım was from amongst the Başkurt Turks. Abdurraheed Ibrahim, whose childhood was spent within a religious, disciplined and reformist environment, continued his education in madrasahs (Islamic theology schools) in the surrounding towns. He received his education from various scholars. He taught as a religious teacher and qadi (muslim judge) and taught in madrasahs. He also became known for the journeys he undertook within the muslim world between the years of 1907-1910. The traveller, who began his journey in Turkistan, Bukhara, Samarkand and Yedisu, continued on to visit Siberia, Mongolia, Manchuria, Japan, Korea, China, Singapore, the Indian Ocean Islands, India and finally came to Istanbul

başkenti İstanbul, Abdürreşid İbrahim'in hayatında önemli bir yer edindi. Burada yaşananlar her zaman onun gündeminde yer aldı. Keza İstanbul'da başladığı seyahatini İstanbul'da sonlandırdı.

SÜLEYMANİYE KÜRSÜSÜNDE

Abdürreşid İbrahim'in üç yılda tamamladığı meşhur seyahatindeki hatıralarına yer verdiği *Alem-i İslam ve Japonya'da İntişar-ı İslamiyyet* adlı eseri, Türk Milli Marşı'nı yazan Şair Mehmet Âkif Ersoy'un eserlerine de ilham kaynağı olmuştur. Mehmet Âkif, şiir külliyyatı *Safahat*'ta yer alan *Süleymaniye Kürsüsünde* isimli eserine Süleymaniye Camii'nin tasviriyle başlamıştır. Özbek asıllı bir vaizin Türk - İslam dünyası seyahatinde gördükleriyle Osmanlı toplumu ve diğer İslam diyarlarının o dönemdeki dinî, sosyal ve siyasal durumlarını anlatmasıyla devam ettirmiştir. Buradaki söz konusu vaiz Âkif'in dostu Abdürreşid İbrahim'dir. Yani Âkif, *Süleymaniye Kürsüsünde* eserini bizzat Abdürreşid İbrahim'in ağzından kaleme almıştır.

JAPONYA YILLARI

Ömrünü İslamiyet'i tanıtmaya adanmış Abdürreşid İbrahim, siyasi fikirlerini Avrupa'dan Uzak Doğu'ya kadar uzanan geniş bir alanda yaymak için birçok seyahat gerçekleştirdi. Bu bağlamda gittiği Japonya'da İslamiyet'in tanıtılmasında önemli çalışmalar yürüttü. Japonya'da İslam'ı yayan - bilinen - ilk kişi olmasının yanı sıra, 1937'de ibadete açılan Tokyo Camisi'nin yapımında rol oynadı. Cami, 1985'te yıkılma tehlikesine karşı Türk Büyükelçiliği tarafından yıktırıldı; ancak yeniden yaptırılmadı. Abdürreşid İbrahim'in çabalarıyla 1939'da da Japonya'da İslamiyet resmi din olarak tanındı. 1912 senesinde Osmanlı vatandaşlığına kabul edilen Abdürreşid İbrahim'in burada gerçekleştirdiği faaliyetler, Osmanlı Devleti tarafından da destek gördü. Rusya - Japonya ilişkileri üzerine araştırmalar yapıp, bunları İstanbul'a aktardığından aynı zamanda diplomat görevi de yürüttü. Japonya'nın İslamiyet ile tanışmasında önemli bir isim olan Abdürreşid İbrahim, 17 Ağustos 1944 günü Tokyo'da hayatını kaybetti ve Tamareien mezarlığına defnedildi.

through Hijaz. Istanbul, the capital city of the Ottoman State, became an important part of the life of Abdurraşeed Ibrahim. What he had experienced in this city forever stayed on his agenda as he had completed his journey in Istanbul, where it had initially begun it.

ON THE SÜLEYMANİYE LECTERN

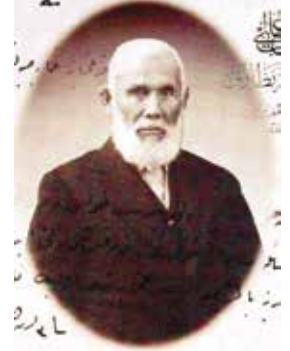
The World of Islam and the Spreading of Islam in Japan, the work of Abdurraşeed Ibrahim who had compiled his famous travel memoirs and completed it in three years, had also become a source of inspiration within the works of Mehmet Akif Ersoy, the author of the Turkish National Anthem. In his complete works of poetry *Safahat*, Mehmet Akif begins with the description of the Suleymaniye Mosque within the work titled *On the Suleymaniye Lectern*. He continues his work with the narration of an Uzbek-born sermon's observations during his travels throughout the muslim world and his observations of the religious, social and political situations of the Ottoman nation and other muslims geographies of the time. The sermon mentioned within this work is Akif's friend, Abdurraşeed Ibrahim. In other words, Akif had written his work *On the Suleymaniye Lectern* directly from the experiences he heard from Abdurraşeed.

YEARS IN JAPAN

Abdurraşeed Ibrahim, who had devoted his life to the promotion of Islam, had undertaken many journeys from Europe to the Far East in order to spread his political views. In this regard, he had taken many important steps to promote Islam in Japan. Apart from being the first known individual to have preached Islam in Japan, he also played a crucial role in the opening of the Tokyo Mosque in 1937. The mosque had been demolished by the Embassy of Turkey in 1985 due to a risk of collapse, but was not reconstructed again. In 1939, Islam was accepted as an official religion by Japan due to the efforts of Abdurraşeed Ibrahim. The efforts in Japan of Abdurraşeed Ibrahim, who was granted Ottoman citizenship in 1912, was also supported by the Ottoman State. He also worked as an Ambassador of the Ottoman State with the research he had undertaken on Russian-Japanese relations and delivered them to Istanbul. Abdurraşeed Ibrahim, who is a prominent name in the introduction of Islam to Japan, passed away on August 17, 1944 in Tokyo and was buried in the Tamareien cemetery.

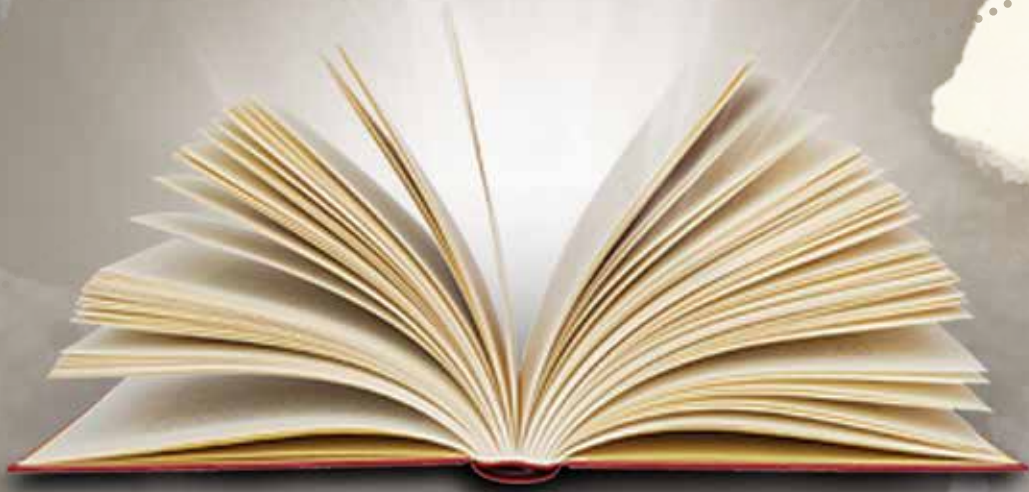
➤ Abdürreşid İbrahim'in *Âlem-i İslam ve Japonya'da İntişar-ı İslamiyyet* adlı eseri Orta Asya Müslüman Türkleri hakkında önemli bilgiler içermektedir.

➤ 'The World of Islam' and 'The Spreading of Islam in Japan', was one of Abdurraşeed's works that included crucial information in relation to the population of the Central Asian Muslim Turks.

1 Albüm 3 Kitap

1 Album, 3 Books

Yusuf Meriç

EGE'YE KALAN

EGE'YE / KALAN TO THE AEGEAN

"Bugüne kadar yapılmış en kapsamlı Ege Türküleri albümü" sloganıyla yayınlanan çalışma, iki CD'den oluşuyor. Aydın, Kütahya, Uşak, İzmir, Afyon, Denizli, Burdur, Isparta, Muğla, Manisa ve çevresinden derlenen türküler, içerisinde yürek burkan sevda öyküleri barındırıyor. Albümde usta isimlerin yorumlarının yanı sıra, genç kuşak sanatçılar tarafından seslendirilen toplam 35 türkü yer alıyor. Ege'ye özgü zeybek ezgileri ile hareketli oyun havalarını buluşturan albümün içerisindeki fotoğraflar da repertuar kadar dikkat çekici.

This project that has been produced with the slogan of "The Most Comprehensive Album of Aegean Folk Songs of All Times" consists of two CDs. The folk songs compiled from the cities of Aydın, Kütahya, Uşak, İzmir, Denizli, Afyon, Burdur, Isparta, Muğla, Manisa and surroundings includes heart breaking love songs. As well as the different versions sang by masters in the music field, there are also 35 folk songs sang by some new generation singers. The photographs included within the album uniting zeybek songs peculiar to the Aegean region with lively dance music is just as attention-drawing as the choices of songs.

AVRUPA'DA MÜSLÜMANLAR / LUCETTE VALENSI MUSLIMS IN EUROPE

Kitap, 16 ile 18. yüzyıllar arasında Hristiyan dünyasında kürek mahkûmu, köle, tüccar, mülteci ve azınlık olarak yaşamış Müslümanların hikâyelerini anlatıyor. Yazar, Hristiyan geçmişi paylaşmayan toplulukların Avrupa'dan dışlanmasının tarihini gözler önüne seriyor. Moriskoların 17. yüzyıl başında İspanya'dan sürülmesi örneğinden yola çıkan eser, bu şiddetin geçmişine ışık tutuyor. Avrupa demokrasilerine musallat olmuş yabancı düşmanlığı belasına karşı okuyucuyu uyarırken, evrensel değerlerin sınırları üzerine düşünüyor.

This book delivers the stories of the muslims who lived as galley slaves, slaves, tradesmen, immigrants and minorities within the Christian world between the 16th and 18th centuries. The author illustrates the history of how those without Christian ancestors have been marginalised in Europe. The work, which begins with the banishment of the Moriscos from Spain at the beginning of the 17th century, sheds light to the past of this violence. While the book warns its readers of the xenophobia that has obsessed the democracies of Europe, it also encourages one to consider the limits of universal values.

DANİMARKALI VE TÜRK ŞAİRLER / HÜSEYİN DUYGU DANISH AND TURKISH POETS

Son 20 yıldır Türk ve Danimarkalı şairlerin katılımıyla Kopenhag'da ve Türkiye'de her yıl Danca - Türkçe Şiir Akşamları düzenleniyor. Bu etkinliğin 20. yıl kutlamasının ürünü olan kitapta, Danimarka'dan ve Türkiye'den 13'er şairin şiirleri yer alıyor. Şiir etkinliğini düzenleyen Hüseyin Duygu'nun derlediği eserler, Danimarka'daki şiir kardeşliğine katkıda bulunmak amacıyla yayınlanıyor. Toplam 300 sayfadan oluşan kitaptaki bazı şairlerin şiirleri Kopenhag'daki bazı rehabilitasyon merkezleri tarafından tedavi sırasında kullanılmış.

For the past 20 years, there have been Danish – Turkish Poetry Nights organised with the attendance of both Turkish and Danish poets in Copenhagen and Turkey. The book, which is a product marking the 20th year celebrations of this event, includes the poems of 13 poets each from Denmark and Turkey. The works compiled by the organiser of this event, Hüseyin Duygu, are published these works with the purpose of contributing to the poetry brotherhood in Denmark. The poems of some of the poets within the 300-page book have been used in some rehabilitation centres in Copenhagen during rehabilitation sessions.

MESNEVÎ / MEVLÂNÂ MASNAWI / MAWLANA

800 yaşındaki bu kültür hazinesi, Mesnevî-i Manevî olarak da anılıyor. Mevlânâ Celaleddîn-i Rumî'nin Farsça yazdığı bu dev eser, Mevlânâ'nın torunu Veled Çelebi İzbudak tarafından orijinal elyazmalarından çevrilmiş. Abdülbaki Gölpınarlı ise kitabı yayına hazır hale getirmiş. İnsanlık âlemine kendini tanıma ve hayatı anlama kılavuzu olarak sunulan Mesnevî, klasik Doğu edebiyatında bir başyapıt kabul ediliyor. Eser, şu sözlerle zihinlerde yer ediyor: "Ne kadar söz varsa düne ait, şimdi yeni şeyler söylemek lazım."

This 800-year old cultural heritage is also known as the Spiritual Masnawi. This great work written in Persian by Mawlana Jalaladdin Rumi has been translated from its original handwritings by Mawlana's grandson Veled Çelebi İzbudak, while Abdülbaki Gölpınarlı has undertaken the preparations in its publishing. The Masnawi, which has been presented to the world of humanity as a guide book of self-discovery and understanding life, is considered to be a masterpiece in classical Eastern literature. The work is imprinted in one's mind with the following words: "Gone with yesterday, oh beloved, whatever was said yesterday. It is time to utter new things today."

1000 YILIN SESİ

Türkçe Bayramı

The Turkish Festival: The Voice of 1000 Years

Yunus Emre Enstitüsü tarafından bu yıl 6. düzenlenen Türkçe Yaz Okulu programı, dünyanın farklı ülkelerinden gelen 500'e yakın öğrenciyi Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde ağırladı.

The Turkish Summer School programme organised by the Yunus Emre Institute for the 6th time has accommodated approximately 500 students from different countries in various cities of Turkey.

Yunus Emre Enstitüsü

1000 YILIN SESİ TÜRKÇE BAYRAMI

Öğrencilerin yalnız Türkçe-yi değil, Türkiye'yi ve Türk kültürünü de öğrenmelerini amaçlayan 2015 Türkçe Yaz Okulu'nun altıncısı yapıldı. Proje dâhilinde 38 ülkeden gelen 200 Türkoloji öğrencisi İstanbul'da, diğer 300 öğrenci ise Türkiye'nin 10 şehrini tanıma fırsatı buldu. Bursa, Samsun, Kocaeli, Sakarya, Eskişehir, Gaziantep, Denizli, Aydın, Zonguldak ve Nevşehir'de Türkçe dersleri alan ve bulundukları şehirlerin yanı sıra çevre ve gözde turizm merkezlerini ziyaret etme fırsatı buldular.

Türk mutfağından geleneksel el sanatlarına kadar pek çok farklı yörenin kendine has özelliklerini ve güzelliklerini tanıyan öğrenciler Türkiye'yi çok sevdiklerini ve de özellikle Türk mutfağına hayran kaldıklarını ifade ettiler. Projeye katılabildikleri için oldukça şanslı olduklarını söyleyen öğrenciler, Türkçe öğrenerek başladıkları yolculuğu Türkiye'de tamamladıklarını belirtirken bundan duydukları memnuniyeti ve gördükleri misafirperverliği unutmayacaklarını söylediler.

Uluslararası Türkoloji Yaz Okulu kapsamında Türk sinema tarihi dersleri de veren Yunus Emre Enstitüsü, her hafta Türk sinemasının seçkin örneklerini Yaz Okulu öğrencileriyle buluşturdu. Etkinliğin ardından filmin oyuncu ya da yönetmenleri misafir öğrencilerle bir araya geldi.

Haftalık olarak gerçekleştirilen derslerde sinemanın Türkiye'deki serüveni, önemli yönetmen ve filmler ile Türk sinemasının toplumsal yansımalarının ele alındığı dersler, sinema yazarı Suat Köçer tarafından verildi. Cuma günleri sinema tarihi dersi alan öğrenciler, Türk sinemasının önemli filmlerini seyretme şansı da buldu.

Geçen haftalarda Türk sinemasının

The 6th of the Turkish Summer School programmes has been organised not only with the purpose of teaching Turkish but also to pave the way for the students to learn about Turkey and the Turkish culture. As part of the project, 200 Turkology students from 38 different countries in Istanbul, 300 in other cities of Turkey have had the chance to learn about Turkey and the Turkish culture. The students have been able to receive Turkish language courses in Bursa, Samsun, Kocaeli, Sakarya, Eskişehir, Gaziantep, Denizli, Aydın, Zonguldak and Nevşehir as well as to visit the environmental and touristic attraction sites in those regions. The students, who have had the chance to learn about Turkish cuisine, traditional handicrafts as well as the beauties peculiar to those regions, have stated their love for Turkey and especially for Turkish cuisine. The students, who consider themselves to be lucky to have had the chance to join such a project, further stated that their journey they began in learning the Turkish language has become completed with this programme and that they will always remember their joy and Turkish hospitality. As part of the International Turkology Summer School programme, the Yunus Emre Institute that has been also offering lectures in relation to Turkish cinema, screened the famous examples of Turkish cinema for the Summer School students. Following the screenings, the students also had the chance to meet with the actors and directors of the movies screened. The cinema critic, Suat Köçer, delivered lectures in relation to the history of Turkish cinema as well as the social reflections on Turkish cinema and directors. The

efsane oyuncularından Hülya Koçyiğit'i ağırlayan Türkoloji Yaz Okulu, çektiği dizi ve sinema filmleriyle geniş kitlelerin beğenisini kazanan usta yönetmen Osman Sınay, sinema dalında aldığı ödüller ve *Paramparça* dizisinde canlandığı Keriman karakteri ile büyük beğeni toplayan Nursel Köse ve *Aşk Bir Hayal*, *Dedektif Memoli* ile *Kara Para Aşk* dizilerindeki performansı ile geniş kitlelerin beğenisini kazanan oyuncu Emre Kızıllırmak'ı ağırladı.

Türkçe Yaz Okulu ve Uluslararası Türkoloji Yaz Okulu programı, büyük bir coşkuya sahne olan "1000 Yılın Sesi Türkçe Bayramı" etkinlikleri ile sona erdi. 22 Ağustos Cumartesi günü saat 16.00'da Ataşehir'deki Ülker Sports Arena'da başlayan "1000 Yılın Sesi Türkçe Bayramı", popüler kültürün sıradanlığı yerine millî kültürümüzden izler taşıyan muhteşem bir sahne gösterisine sahne oldu. Dünya gençlerinin Türkçede bulunduğu ve Türkçeyle anlaştığı, Türkiye'yle, Türkçeyle ve medeniyetimizle tanışan bu gençler, 1000 Yılın Sesi Türkçe Bayramında dünyaya barış mesajı vermiş oldular. Dünyanın dört bir köşesinde Türkçe öğrenen gençleri bir araya getiren etkinlik, renkli sahne performanslarıyla dikkat çekti. 60'a yakın ülkeden gençlerin katıldığı etkinlikte Yunus Emre Enstitüsü'nün yanı sıra Türk Hava Yolları (THY), Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi Türkiye'nin önde gelen kurumlarının eğitim ve kültür faaliyetleri de tanıtıldı.

students, who received classes on cinema history on fridays, had the opportunity to watch prominent Turkish movies. The Turkology Summer School had the honour of hosting one of the legendary names of Turkish cinema, Hülya Koçyiğit, as well as the famous director Osman Sınay known for the wide appreciation of the masses for his TV series and cinema movies, the actress and winner of many awards Nursel Köse known also for her role as Keriman in the TV series *Paramparça* (Shattered) as well as Emre Kızıllırmak famous for his role in series such as *Aşk Bir Hayal* (Love is a Dream), *Dedektif Memoli* (Detective Memoli) and *Kara Para Aşk* (Evil, Money and Love). The Turkish Summer School and International Turkology Summer School programme was finalised with "The Turkish Festival: The Voice of 1000 Years" activities.

"The Turkish Festival: The Voice of 1000 Years" event, which began at the Ülker Sports Arena on August 22, Saturday at 16:00, organised traces of our national culture rather than the ordinariness of popular culture with an astonishing stage performances. These youth, who have had the chance to speak the Turkish language visit Turkey learn about our civilisation, made a statement of peace to the world at The Turkish Festival. The event, which was able to bring together many young people learning Turkish from all corners of the world, drew much attention with its colourful performances.

The event, which was attended by youth from almost 60 different countries, also arranged for the youth to learn about the educational and cultural activities of Turkey's forthcoming institutions such as the Yunus Emre Institute, Turkish Airlines, Turkish Coordination and Cooperation Agency (TİKA), Turks Abroad and Related Communities (YTB) and the Directorate of Religious Affairs.

Saraybosna'da

ANLAMLI SERGİ

A Meaningful Exhibition in Sarajevo

► Srebrenitsa soykırımının 20. yıldönümü münasebetiyle düzenlenen "Srebrenitsa'nın Acıları" resim sergisi 10 Temmuz 2015 tarihinde Saraybosna Yunus Emre Enstitüsü Kültür Sanat Evi'nde açıldı.

► The art exhibition "Pains of Srebrenitsa" organized in memory of the 20th anniversary of the Srebrenitsa massacre was opened at the Sarajevo Yunus Emre Institute Culture and Art House on July 10, 2015.

Sanat Uzmanı Jasmin Bajramović tarafından hazırlanan ve Ressam Hariz Bole Grahic tarafından resmedilen Bosna Savaşı ve Srebrenitsa soykırımı temalı resimleri içeren sergi, çok sayıda davetlinin yanı sıra Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Hayati Develi'nin katılımıyla gerçekleşti. Konuşmasında savaşların toplum üzerinde kalıcı etkiler oluşturduğuna dikkat çeken Başkan Develi, 20 yıl önce dünyanın gözü önünde bir katliam yaşandığını, bunun unutulmaması ve unutturulmaması gerektiğini söyledi. Develi, böyle önemli bir günde Srebrenitsa'yı konu alan sergiye Yunus Emre Enstitüsü'nün ev sahipliği yapmasının büyük anlam ifade ettiğini sözlerine ekledi. Enstitü'nün çalışmalarından söz eden Develi konuşmasını "Yunus Emre'nin hoşgörüsünü misyon edinmiş bir kurum olarak, tarihten ders çıkaran ama kin gütmeyen bir anlayışa sahibiz. Bosna Hersek'in her alanda gelişmesini istiyoruz. Türkiye ile kültür, sanat ve tarih başta olmak üzere ortak değerlerin yaşatılmasını istiyoruz." şeklinde tamamladı.

The exhibition, which has been prepared by art expert Jasmin Bajramovic includes the paintings of the Bosnian War and Srebrenitsa Massacre compiled by the works of the Bosnian artist Hariz Bole Grahic. The opening of the exhibition was attended by the Director of Yunus Emre Institutes, Professor Hayati Develi. Develi, who spoke of the permanent affects of wars on societies, stated that a massacre was committed before the whole world 20 years ago and that this should not be forgotten. Develi further stated that the Yunus Emre Institute is honoured to have been a part of such an important exhibition on Srebrenitsa.

Develi, who also spoke of the activities of the Institute, completed his speech with the followed words: "As an institute that has taken the tolerance of Yunus Emre as its mission, we learn from history but do not hold a grudge. We would like Bosnia to develop in every possible field. We would like both countries to ensure that its shared values in culture, art and history live on."

İngiltere'de

SAVAŞ HATIRALARI SERGİSİ

War Trophies Exhibition in England

► Yunus Emre Enstitüsünün düzenlediği ve Birinci Dünya Savaşı esirlerine ait orijinal belgelerin yer aldığı sergi, İngiltere Parlamentosu'nda açıldı.

► The exhibition, organised by the Yunus Emre Institute and consisting of the original documentations of the World War I prisoners of war, opened at the British Parliament.

Birinci Dünya Savaşı esirlerinin hatıraları Londra'da sergilendi. Sergi, 13 Temmuz 2015 tarihinde İngiltere Kültür, Medya ve Spor Bakanı John Whittingdale'in katılımıyla açıldı. Yunus Emre Enstitüsü Londra'nın düzenlediği "Passed by Censor: PoWs in the Great War on the Ottoman Front" isimli sergide ünlü Koleksiyoner ve Araştırmacı Kemal Giray'ın zengin arşivinden seçilen orijinal belgeler yer alıyor. Birinci Dünya Savaşı süresince Osmanlı cephelelerinde esir düşen İttifak ve İtilaf Devletleri'nin savaş esirlerinin hikâyelerine ışık tutan sergiye House of Commons Upper Waiting Hall ev sahipliği yaptı. İngiltere-Türkiyeli Sağlık Elemanları Birliği ITSEB'in katkılarıyla gerçekleşen sergi açılışına Türkiye Cumhuriyeti Londra Büyükelçisi Abdurrahman Bilgiç, Londra Başkonsolosu Emirhan Yorulmazlar, Yunus Emre Enstitüsü Başkan Yardımcısı Dr. Ebubekir Ceylan, ITSEB Başkanı Dr. Ali Demirbağ'ın da aralarında bulunduğu çok sayıda parlamenter, diplomat ve ziyaretçi katıldı.

The trophies belonging to the captives of World War I has been exhibited in London. The exhibition was opened on July 13, 2015 by John Whittingdale, the Minister of Culture, Media and Sports at the House of Commons. The exhibition titled "Passed by Censor: PoW in the Great War on the Ottoman Front", which was organized by the Yunus Emre Institute in London, includes the original documents selected from the rich archives of the collector and researcher, Kemal Giray.

The House of Commons Upper Waiting Hall hosted the exhibition, which sheds light to the stories of the prisoners of war of the Allied Forces taken captive on the Ottoman fronts during World War I. The London Ambassador of the Republic of Turkey in London Abdurrahman Bilgiç, London Consul General Emirhan Yorulmazlar, Deputy Director of the Yunus Emre Institute Dr. Ebubekir Ceylan, ITSEB President Dr. Ali Demirbağ, and many parliamentarians, diplomats and visitors, attended the exhibition, which was supported by the ITSEB organization.

Astana'da

RESSAMLAR BULUŞMASI

Artists Unite in Astana

➤ Yunus Emre Enstitüsü Astana'nın düzenlediği Türkiye'den Kazakistan'a, Astana'dan İstanbul'a Sanat Köprüsü konulu Türk - Kazak ressamlar buluşmasının ikincisi gerçekleştirildi.

➤ The 2nd edition of From Turkey to Kazakhstan, From Astana to Istanbul Art Bridge meeting of artists has taken place with the organisation of the Yunus Emre Institute in Astana.

Yunus Emre Enstitüsü Astana, İstanbul Küçükçekmece Belediyesi ve Astana Ressamlar Birliği'nin birlikte düzenlediği Türkiye'den Kazakistan'a, Astana'dan İstanbul'a Sanat Köprüsü konulu ressamlar buluşması 27 Haziran ile 6 Temmuz 2015 tarihleri arasında Astana'da yapıldı.

Buluşma çerçevesinde birbirlerini yakından tanıyarak şehirler arasında görsel bir dil geliştirmeyi hedefleyen 10'ar kişiden oluşan Türk ve Kazak ressam grubu ortak bir atölye çalışmasıyla Astana'yı tuvale taşıdı. Üretilen eserler, Astana Teualsizlik (Bağımsızlık) Sarayı'nda, 4 Temmuz 2015 tarihinde açılışı yapılan bir sergiyle sanatseverlerin beğenisine sunuldu. Açılışa katılan Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçisi Ömer Burhan Tüzel'in yanı sıra, senatörler, Astana Valiliği personeli, çeşitli ülkelerin misyon şefleri, akademisyenler ve sanatçılar katıldı. Program, sertifika dağıtımı ile son buldu.

The 2nd edition of From Turkey to Kazakhstan, From Astana to Istanbul Art Bridge meeting of artists has taken place with the organisation of the Yunus Emre Institute in Astana. The 2nd From Turkey to Kazakhstan, From Astana to Istanbul Art Bridge themed meeting of artists, organised by the Yunus Emre Institute Astana, İstanbul Küçükçekmece Municipality and the Union of Astana Artists, have taken place between June 27 and July 6, 2015 in the city of Astana. The Turkish - Kazak artist group consisting of ten people from each country, who came together with the purpose of developing a visual language between both cities through meeting one another, have carried forth a shared workshop on Astana. The works produced were presented to artlovers at the Astana Teualsizlik (Independence) Palace on the 4th July 2015. Ömer Burhan, the Ambassador of the Republic of Turkey in Astana, was amongst the attendees at the opening as well as many senators, Astana Governorship staff, mission staff of various countries, academicians and artists. The programme came to an end with the distribution of certificates.

"DELIVERING THE DIFFERENCE IN THE TOUGHEST PARTS OF THE WORLD"

AZERBAIJAN TURKMENISTAN GEORGIA
KAZAKHSTAN UZBEKISTAN KYRGYZSTAN
TAJIKISTAN SOMALIA ETHIOPIA YEMEN

**Halkbank
is Turkish for
people's bank**

and
as Turkey's
leading
SME bank,
we are
very proud
to deserve
our name.